Fastighetsverksamheten genom Locum AB
Handläggare

TJÄNSTEUTLÅTANDE

2026-03-25

FSN dnr 2026-0035

Klass: K1

Fastighets- och servicenämnden

Yttrande över förslag till färdplaner för de regionala stadskärnorna

Ärendebeskrivning

Regionledningskontoret, Utveckling och regionplanering har remitterat förslag till färdplaner för de regionala stadskärnorna (KRN 2023-0147). Fastighets- och servicenämnden har beretts möjlighet att yttra sig över färdplaner med tillhörande förslag på insatser som tagits fram för att nå målen i den regionala utvecklingsplanen för de regionala stadskärnorna. Yttrande avser fastighetsverksamheten i fastighets- och servicenämnden.

Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande
Missiv remiss färdplaner regionala stadskärnor
Färdplan för den regionala stadskärnan Flemingsberg
Färdplan för den regionala stadskärnan Haninge stadskärna
Färdplan för den regionala stadskärnan Kista-Sollentuna- Häggvik
Färdplan för den regionala stadskärnan Södertälje stadskärna
Färdplan för den regionala stadskärnan Barkarby- Jakobsberg
Färdplan för den regionala stadskärnan Kungens kurva- Skärholmen
Färdplan för den regionala stadskärnan Täby C- Arninge
Färdplan för den regionala stadskärnan Arlanda- Märsta

Förslag till beslut

Fastighets- och servicenämnden föreslås fatta följande beslut.

1. Förvaltningschefens tjänsteutlåtande (FSN 2026-0035) utgör fastighets- och servicenämndens yttrande över Förslag till färdplaner för de regionala stadskärnorna (KRN 2023-0147), enligt förslag.

2. Paragrafen justeras omedelbart.

Fastighetsverksamheten genom Locum AB
Handläggare

TJÄNSTEUTLÅTANDE

2026-03-25

FSN dnr 2026-0035

Klass: K1

Fastighets- och servicenämnden

Förvaltningen förslag och motivering

Sammanfattning
Fastighets- och servicenämnden har beretts möjlighet att yttra sig över förslag till färdplaner för de regionala stadskärnorna. Färdplanerna består av föreslagna insatser för att nå klimat, resurseffektiva och attraktiva regionala stadskärnor. I fem av de åtta föreslagna regionala stadskärnorna är ett sjukhus beläget som Locum förvaltar på uppdrag av Region Stockholm. Samtliga regionala stadskärnor kan dock påverka regionens sjukhusområden när färdplanerna realiseras.Fastighetsverksamheten ser generellt positivt på framtagna färdplaner och föreslagna insatser. Samtidigt är det viktigt att betona vikten av att insatserna genomförs på ett sätt som upprätthåller goda förutsättningar för all verksamhet som pågår och för alla som vistas inom ett sjukhusområde. Ett sjukhus, oavsett geografisk placering, utgör en samhällsviktig funktion med särskilda krav på välfungerande flöden och logistik. Verksamheten förutsätter effektiva och tydligt strukturerade transportvägar, både för ambulanser och andra akuta transporter, liksom för förflyttning av patienter, personal och medicinskt gods. Dessa flöden måste kunna ske utan hinder och med hög tillgänglighet för att säkerställa en trygg, säker och sammanhållen vårdprocess. Det är centralt att vårdverksamheten och dess stödfunktioner fortsatt ges goda möjligheter att vara attraktiva och att utvecklas i takt med framtida behov. Flera av de föreslagna insatserna syftar till att öppna upp sjukhusområden och skapa en mer levande och välkomnande miljö. Det finns betydande potential i detta arbete, förutsatt att utvecklingen sker på vårdens villkor och på ett sätt som värnar patienternas integritet och säkerhet.

Vidare utgör sjukhusen en central del av samhällets civila försvar och har en avgörande roll vid kriser, extraordinära händelser och höjd beredskap. Som kritiska samhällsfunktioner måste de kunna upprätthålla sin verksamhet även under störda förhållanden. Detta innebär att såväl drift, logistik, säkerhet som in- och utgående transportflöden behöver planeras och dimensioneras med hänsyn till civila försvarsbehov. I planering och utveckling av områden i anslutning till sjukhus måste därför beredskapskrav, robusthet och motståndskraft vägas in och tas i beaktande. En säker tillgång till transporter, nödvändiga varor, energi, kommunikation och personal är grundläggande för att sjukhusen ska kunna fullgöra sitt uppdrag även vid svåra påfrestningar.

Fastighetsverksamheten välkomnar fler och fördjupade studier, samarbeten och samtal med regionens förvaltningar, representanter från de olika

kommunerna samt fastighetsägare och myndigheter som kan bidra till att realisera färdplanerna för de regionala stadskärnorna.

Bakgrund
Färdplaner har tagits fram i syfte att genomföra intentionerna i den regionala utvecklingsplanen som skickades ut för granskning under år 2025. Färdplanerna består av föreslagna insatser för att nå klimat, resurseffektiva och attraktiva regionala stadskärnor.

En del i detta är att stärka utvalda stadskärnor att ge fler invånare bättre tillgång till nära till vård. Med utpekade regionala stadskärnor finns även möjlighet att uppnå ett mer effektivt nyttjande av mark och gemensamma resurser.

I fem av de åtta föreslagna regionala stadskärnorna är ett sjukhus beläget som Locum förvaltar på uppdrag av Region Stockholm. Samtliga regionala stadskärnor kan dock påverka regionenssjukhusområden när färdplanerna realiseras.

Färdplanen är uppdelad i fyra områden:

- Färdriktning mot en levande och attraktiv regional stadskärna
- Färdriktning mot en regional målpunkt för samhällsservice
- Färdriktning mot en naturlig lokalisering för näringsliv och innovation
- Färdriktning mot en tillgänglig regional stadskärna som bidrar till hållbart resande

Varje regional stadskärna har under respektive färdplan tilldelats insatser utifrån sina egna unika förutsättningar.

Överväganden

Yttrande för samtliga färdriktningar:Färdriktning mot en levande och attraktiv regional stadskärna Inom Region Stockholms sjukhusområden vistas ett stort antal människor dygnet runt. Fastighetsverksamheten ser att det finns en stor potential att använda sig av de som arbetar och besöker sjukhusområdena för att skapa en upplevd trygghet och ett levande stadsrum under stora delar av dygnet. Samtidigt är det viktigt att betona vikten av att insatserna genomförs på ett sätt som upprätthåller goda förutsättningar för all verksamhet som pågår och för alla som vistas inom ett sjukhusområde. Ett sjukhus, oavsett geografisk placering, utgör en samhällsviktig funktion med särskilda krav på välfungerande flöden och logistik. Verksamheten förutsätter effektiva och tydligt strukturerade transportvägar, både för ambulanser och andra akuta transporter, liksom för förflyttning av patienter, personal och medicinskt gods. Dessa flöden måste kunna ske utan hinder och med hög tillgänglighet för att säkerställa en trygg, säker och sammanhållen vårdprocess. Det är centralt att vårdverksamheten och dess stödfunktioner fortsatt ges goda möjligheter att vara attraktiva och att utvecklas i takt med framtida behov. Flera av de föreslagna insatserna syftar till att öppna upp sjukhusområden och skapa en mer levande och välkomnande miljö. Det finns betydande potential i detta arbete, förutsatt att utvecklingen sker på vårdens villkor och på ett sätt som värnar patienternas integritet och säkerhet.

Vidare utgör sjukhusen en central del av samhällets civila försvar och har en avgörande roll vid kriser, extraordinära händelser och höjd beredskap. Som kritiska samhällsfunktioner måste de kunna upprätthålla sin verksamhet även under störda förhållanden. Detta innebär att såväl drift, logistik, säkerhet som in- och utgående transportflöden behöver planeras och dimensioneras med hänsyn till civila försvarsbehov. I planering och utveckling av områden i anslutning till sjukhus måste därför beredskapskrav, robusthet och motståndskraft vägas in och tas i beaktande. En säker tillgång till transporter, nödvändiga varor, energi, kommunikation och personal är grundläggande för att sjukhusen ska kunna fullgöra sitt uppdrag även vid svåra påfrestningar.

Med rätt insatser, utformade utifrån vården behov och i nära samverkan mellan Region Stockholms förvaltningar och berörda kommuner, finns goda möjligheter för sjukhusmiljöerna att bidra till att uppnå färdplanen för levande och attraktiva regionala stadskärnor.

Fastighetsverksamheten önskar även framhålla att förändringsarbete inom flera av sjukhusområdena innebär särskilda utmaningar. Många av sjukhusen har ursprungligen uppförts i utkanten av tätbebyggda

områden och utformats med hög patientintegritet och komplexa logistiska flöden som centrala utgångspunkter. Dessa miljöer är i dag belägna mitt i de regionala stadskärnorna, där nya förväntningar ställs på att öppna upp och integreras med omgivande stadsrum.

Det finns betydande möjligheter att utveckla sjukhusområdena på ett sätt som både stärker vårdens funktioner och bidrar till attraktiva stadsmiljöer. För att uppnå detta krävs ett eftertänksamt och respektfullt arbetssätt som balanserar vårdens behov med stadens utvecklingsambitioner och säkerställer att båda intressena tillgodoses på ett långsiktigt hållbart sätt.

- **Färdriktning mot en regional målpunkt för samhällsservice**
  Fastighetsverksamheten ser positivt på att vårdutbudet lyfts fram i samtliga färdplaner för de regionala stadskärnorna och att det finns intentioner att utveckla och stärka utbudet för att skapa en bra balans inom regionen.

Fastighetsverksamheten vill vidare betona att insatser som stärker flexibiliteten inom sjukhusområdena utgör centrala förutsättningar för att långsiktigt utveckla och anpassa dessa miljöer inom de regionala stadskärnorna. En hög grad av flexibilitet är avgörande för att sjukhusen snabbt ska kunna omdisponera och anpassa verksamheter utifrån både tillfälliga och permanenta behov, liksom för att möjliggöra ett effektivt införande och användande av ny teknisk utrustning.

Det är därför av vikt att sjukhusområdena, så långt det är möjligt, medges flexibla juridiska förutsättningar och att krav som riskerar att begränsa denna nödvändiga anpassningsförmåga undviks. Genom att säkerställa denna elasticitet kan vårdmiljöerna utvecklas på ett sätt som stärker attraktiviteten, främjar goda arbets- och forskningsmiljöer och samtidigt upprätthåller en hög nivå av patientsäkerhet

Fastighetsverksamheten ser även positivt på fortsatt samarbete med kulturnämnden för att genom konst och kultur bidra till ökat välbefinnande på sjukhusområdena.

- **Färdriktning mot en naturlig lokalisering för näringsliv och innovation**Fastighets- och servicenämnden ser särskilt positivt på att flera av färdplanerna lyfter insatser som främjar forskning och innovation, och välkomnar gemensamma samtal och potentiella samarbeten med koppling till life science.

- **Färdriktning mot en tillgänglig regional stadskärna som bidrar till hållbart resande**

Fastighetsverksamheten välkomnar förslaget om att fördjupa studier av resmönster för att kartlägga nuvarande resande och identifiera potentiella åtgärder som kan främja ett mer hållbart resande. Samtliga sjukhus inom Region Stockholm är målpunkter för både invånare i regionen och besökare från andra regioner. Sjukhusområdena rymmer dessutom ett stort antal medarbetare samt besökare om besöker sjukhusområdet för första gången eller mer regelbundet.

Fastighetsverksamheten ser att det kan vara intressant att genomföra fördjupade studier av resebeteenden i samverkan med Region Stockholms förvaltningar samt med berörda kommuner. Studierna bör förslagsvis utformas så att information om eventuella behov av förändringar i kollektivtrafiken som till exempel turtäthet och linjedragning framkommer. Vidare bör studierna även möjliggöra insamling av information om trygghetsaspekter samt bidra med underlag för en mer resurseffektiv markanvändning inom sjukhusområdena.

Fastighetsverksamheten genom Locum AB
Handläggare

TJÄNSTEUTLÅTANDE

2026-03-25

FSN dnr 2026-0035

Klass: K1

Fastighets- och servicenämnden

Yttrande kopplade till specifika föreslagna insatser Färdplan och specifika insatser för stadskärnan Flemingsberg:

Samverkan och kunskapsuppbyggnad kring utvecklingen av Hälsovägen
Hälsovägen är en stor pulsåder genom Flemingsberg som förbinder flera stora målpunkter med varandra. Samverka med berörda aktörer; kommunerna, Region Stockholm och fastighetsägarna kring Hälsovägens utveckling. Utred hur befintliga och nya verksamheter längs gatan kan bidra till att aktivera och befolka gaturummet genom att öppna upp sig och vända sig mot gatan där då är möjligt. Öka kunskapen och samsynen om vilka brister, behov och möjligheter som finns och hur exempelvis sjukhuset skulle kunna bidra till gatulivet utan att driften av verksamheten försvåras eller försämras. [1]

Fastighets- och servicenämnden ser positivt på samverkan i frågor som berör utveckling närmast sjukhusområdet och i andra frågor som kan påverka sjukhuset och dess verksamhet.

Då många människor som rör sig både inom och i närheten av sjukhusområdet, finns det en stor potential att befolka och levandegöra gaturummet. Mötet med gaturummet behöver utformas utifrån vårdens villkor, med hänsyn till patienters och besökares integritet och behov så att området inte få får en motsatt trygghetseffekt. Flera goda förslag och exempel på hur sjukhuset kan möta staden finns på flera platser i regionen, där konst, ljus, material och grönska använts för att skaps en känsla av ett öppet gaturum.

Samverka kring vårdens långsiktiga behov av mark och lokaler
I Flemingsberg finns en tekniskt avancerad infrastruktur som kopplar samman akademi, näringsliv och hälso- och sjukvård. Fortsätt utveckla Flemingsberg som ett kluster för vård och Life science. Samverkan mellan kommunerna, Region Stockholm, Flemingsberg Science och näringslivet utifrån nytta för utveckling av klustret vid förläggning och planering av lokaler och mark för vård, forskning och specialiserade verksamheter som tex läkemedelsberedning.
[2]

Fastighetsverksamheten välkomnar att samverkan kring vårdens långsiktiga behov av mark och lokaler i Flemingsberg lyfts som en insats och deltar gärna i samtal kring lokalplaneringen.

[1] Utklipp från Färdplan för den regionala stadskärnan Flemingsberg sid 12-13
[2] Utklipp från Färdplan för den regionala stadskärnan Flemingsberg sid 15

Samverka för att säkerställa framkomligheten för samhällsviktig verksamhet i Flemingsberg

Samverka med berörda aktörer (kommuner, Region Stockholm, Trafikverket samt eventuella fastighetsägare) för att säkerställa framkomligheten till sjukhuset och rättscentrum för utryckningsfordon, patienter och besökare under hela utbyggnadstiden och i en slutgiltig lösning.

[3]

Det är mycket positivt att framkomligheten till och från sjukhuset lyfts som en egen insats för Flemingsberg. Insatsen bör även lyftas i de andra färdplanerna för de regionala stadskärnor som innehåller sjukhus, då detta är en viktig förutsättning för att kunna upprätthålla patientsäkerhet, ökad orienterbarhet och en god arbetsmiljö för till exempel utryckningsfordon och leveranser till och från sjukhuset. För utryckningsfordon kan det vara avgörande för patienters liv med enkla framkomliga vägar till sjukhuset.

- **Färdplan och specifika insatser för stadskärnan Södertälje**

Samverka kring planerad stadsutveckling öster om Södertälje kanal vid Södertälje sjukhus

Södertälje kommun har ambitioner att förtäta och utveckla stadskärnan öster om Södertälje kanal, i anslutning till Södertälje sjukhus. Fördjupa samverkan mellan Södertälje kommun och Region Stockholms olika förvaltningar gällande exempelvis utbud och tillgång till parkeringar, framkomlighet och tillgänglighet till sjukhuset och hur sjukhuset kan integreras i planerna och bidra till en attraktiv och levande stadsmiljö. Utred tillsammans möjligheten att öka det hållbara resandet till sjukhuset genom kompenserande satsningar på gång, cykel och kollektivtrafik.

[4]

Fastighetsverksamheten delar uppfattningen att utvecklingen i anslutning till Södertälje sjukhus behöver utredas i nära samverkan med Locum och med

[3] Utklipp från Färdplan för den regionala stadskärnan Flemingsberg sid 19

[4] Utklipp från Färdplan för den regionala stadskärnan Södertälje sid 13

representanter från sjukhuset. För att utvecklingen i anslutning till sjukhuset inte ska motverka den inriktning som anges i Färdriktning mot en regional målpunkt för samhällsservice – att ”fortsätta utveckla Södertälje sjukhus som ett nav för vård” – är det avgörande att sjukhuset ges förutsättningar att utvecklas och kunna växa vid behov.

Då det även är många människor som rör sig både inom och i närheten av Södertälje sjukhusområde, finns det en stor potential att skapa en levande stadsmiljö. Mötet med gaturummet behöver utformas utifrån vårdens villkor, med hänsyn till patienters och besökares integritet och behov så att området inte få får en motsatt trygghetseffekt. Flera goda förslag och exempel på hur sjukhuset kan möta staden finns på flera platser i regionen, där konst, ljus, material och grönska använts för att skaps en känsla av ett öppet gaturum.

Färdriktning mot en regional målpunkt för samhällsservice

Fortsätt utveckla Södertälje sjukhus som ett nav för vård i sydvästra delen av Stockholmsregionen. Verka för att Södertälje fortsätter att vara en kunskap-stad med högre utbildning i den regionala stadskärnan och stärk utbudet av kultur i takt med att kärnan växer.

5

Fastighetsverksamheten uppmärksammar att det i nuläget saknas en föreslagen insats kopplad till färdriktningen ”Fortsätt utveckla Södertälje sjukhus som ett nav för vård”. Mot denna bakgrund föreslås en särskild insats för att bibehålla och säkra sjukhusets utveckling kopplats till nuvarande och framtida behov. Detta bedöms vara av särskilt stor betydelse i samband med att Södertälje utvecklas till en regional stadskärna.

- **Färdplan och specifika insatser för stadskärnan Haninge**

[5] Utklipp från Färdplan för den regionala stadskärnan Södertälje sid 14

Arbeta gemensamt för att utveckla Handens sjukhus som en del av en attraktiv stadskärna

Region Stockholm planerar att uppföra ett nytt närsjukhus i Haninge stadskärna, på samma plats som nuvarande Handens sjukhus. Sjukhuset kommer att fylla en viktig funktion för invånarna i Östra Södertörn. Fördjupa samverkan mellan Haninge kommun och Region Stockholms förvaltningar kring utvecklingen av Handens sjukhus. Undersök hur en utveckling av sjukhuset kan bidra till en mer attraktiv och levande stadsmiljö. Utred tillsammans möjligheten att minska utbudet av markparkeringar genom kompenserande satsningar på gång, cykel och kollektivtrafik för att främja hållbara resor till och från sjukhuset.

[6]

Fastighetsverksamheten välkomnar ett fördjupat samarbete med Haninge kommun och Region Stockholms förvaltningar och ser fram emot att tillsammans initiera en process som möjliggör utveckling av sjukhusmiljön. Inom ramen för denna process kan fördjupade utredningar av parkeringsbehov genomföras för att få information om hur marken kan användas på mest effektivt sätt.

Fastighetsverksamheten vill även i denna färdplan lyfta att mötet med gaturummet behöver utformas utifrån vårdens villkor, med hänsyn till patienters och besökares integritet och behov så att området inte få får en motsatt trygghetseffekt. Flera goda förslag och exempel på hur sjukhuset kan möta staden finns på flera platser i regionen, där konst, ljus, material och grönska använts för att skaps en känsla av attraktiva platsbildningar i anslutning till de allmänna.

Verka för att öka vårdutbudet i Haninge stadskärna

Undersök tillsammans hur vårdutbudet på och kring Handens sjukhus kan utvecklas för att möta befolkningens behov av vård i framtiden.

[7]

Under år 2025 togs en förstudie samt en fastighetsutvecklingsplan fram som belyser hur Handens sjukhus kan möta framtiden.

Miljökonsekvenser

I detta skede medför beslutet oförändrade miljökonsekvenser. Syftet med färdplanerna är att genomföra insatser för att nå ett mer resurseffektivt nyttjande av resurserna i regionen, vilket är både mer hållbart och klimatsmart.

---

[6] Utklipp från Färdplan för den regionala stadskärnan Haninge stadskärna sid 12-13
[7] Utklipp från Färdplan för den regionala stadskärnan Haninge stadskärna sid 15

Fastighetsverksamheten genom Locum AB
Handläggare

TJÄNSTEUTLÅTANDE

2026-03-25

FSN dnr 2026-0035

Klass: K1

Fastighets- och servicenämnden

Ekonomiska konsekvenser
I detta skede medför beslutet oförändrade ekonomiska konsekvenser. I ett senare skede kan utredningar, studier och konkreta utvecklingsprojekt få ekonomiska konsekvenser, dessa är i nuläget svåra att uppskatta.

Victoria Hörnedal
Förvaltningschef

Beslutsexpediering:
Regionledningskontoret, registrator
Akt

Regionledningskontoret
Utveckling och regionplanering

MISSIV
2025-12-12

Diarienummer
KRN 2023–0147

Förslag till färdplaner för de regionala stadskärnorna

Att utveckla en mer flerkärnig Stockholmsregion, med åtta regionala stadskärnor, är en grundläggande strategi för regionens utveckling sedan den regionala utvecklingsplanen 2001. Attraktiva och levande regionala stadskärnor utanför den centrala regionkärnan har stor betydelse för att möta den framtida befolkningstillväxten på ett hållbart sätt och för att bidra till visionen att vara Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion.

För att genomföra intentionerna i den regionala utvecklingsplanen har klimat- och regionutvecklingsnämnden fått ett budgetuppdrag att, inom ramen för arbetet med att revidera den regionala utvecklingsplanen, ta fram färdplaner för de regionala stadskärnorna. Färdplanerna ska vara till för att utveckla såväl klimat- och resurseffektiva som attraktiva regionala stadskärnor baserade på deras karaktärer och komparativa fördelar. Färdplanerna ska även beakta hur kulturen kan involveras när de regionala stadskärnorna utvecklas.

Under 2024 och 2025 har regionledningskontoret haft flera möten och workshops med samtliga kommuner som har en regional stadskärna. Fokus har varit att beskriva nuläget och fånga de utmaningar, möjligheter och behov som finns i respektive stadskärna. Arbetet har bedrivits i nära samarbete med de kommuner som har en regional stadskärna och i samverkan med Region Stockholms förvaltningar. Resultaten har sammanställts i ett förslag på färdplan för varje regional stadskärna. Dialogerna har även kompletterats med en statistisk uppföljning över utvecklingen i de regionala stadskärnorna, en så kallad lägesbild.

Nu skickar Region Stockholm ut färdplanerna på remiss. Tillsammans med färdplanen skickas också en lägesbild för varje regional stadskärna ut, som är ett kunskapsunderlag och inte en del av remissen.

Remissen
Välkommen att skicka in synpunkter på färdplanerna, som är ute på remiss mellan den 12 december 2025 och 28 februari 2026. Skicka in synpunkterna via e-post till registrator.rlk@regionstockholm.se i både word- och pdf-format. Vänligen ange diarienummer RS 2023–0147. Synpunkterna ska vara Region Stockholm tillhanda senast den 28 februari 2026.

Bilagor
Färdplan för den regionala stadskärnan-Arlanda-Märsta
Färdplan för den regionala stadskärnan- Barkarby-Jakobsberg
Färdplan för den regionala stadskärnan-Flemingsberg
Färdplan för den regionala stadskärnan- Haninge stadskärna
Färdplan för den regionala stadskärnan-Kista-Sollentuna-Häggvik
Färdplan för den regionala stadskärnan-Kungens kurva-Skärholmen
Färdplan för den regionala stadskärnan-Södertälje stadskärna
Färdplan för den regionala stadskärnan-Täby C-Arninge

Vid frågor om remissen, kontakta gärna:

Emma Tönnerfors
emma.tonnnerfors@regionstockholm.se

Cecilia Lindahl
cecilia.lindahl@regionstockholm.se

Sändlista
Botkyrka kommun
Haninge kommun
Huddinge kommun
Järfälla kommun
Sigtuna kommun
Sollentuna kommun
Stockholm stad
Södertälje kommun
Täby kommun
Hälso- och sjukvårdsnämnden
Trafiknämnden
Kulturnämnden
Locum
Trafikverket

Färdplan för den regionala stadskärnan

Flemingsberg

Remissversion 251211

Region Stockholm

Region Stockholm, ansvarar och arbetar för en hållbar utveckling av Stockholmsregionen.

Visionen är att länet ska vara Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion, både för dig som lever och verkar här och för våra besökare.

Vårt regionala utvecklingsarbete grundas på kvalificerat underlag och analys. Genom samverkan med kommuner, näringsliv, universitet och högskolor, andra myndigheter och organisationer bidrar vi till att det finns en gemensam målbild för regionens utveckling. Vi tar initiativ till, skapar förutsättningar och bidrar till att visioner, mål, strategier och åtaganden i den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS, kan förverkligas.

Vi bevakar systematiskt utvecklingen i regionen och omvärlden och presenterar regelbundet kunskapsunderlag, analyser, scenarion, kartläggningar, utvärderingar, statistik och rekommendationer för regionens utveckling. Rapporterna tas fram internt inom Region Stockholm och av forskare, utredare, analytiker och konsulter på uppdrag av Region Stockholm.

Citera gärna innehållet i rapporten men uppge alltid källan. Att återge bilder, foto, figurer och tabeller (digitalt eller analogt) är inte tillåtet utan särskilt medgivande.

Region Stockholm
Regionledningskontoret
Box 30215, 104 25 Stockholm
Besöksadress:
Lindhagensgatan 98
Telefon: 08-123 100 00
registrator.rlk@regionstockholm.se
www.regionstockholm.se

Ansvarig handläggare: Namn
Konsulter: Namn

Ev omslagsfoto: Fotografen (-er)

Dnr:

Innehållsförteckning

Förord **4**

Inledning **5**

Uppdraget 5

Bakgrund 6

Färdplanerna ska bidra till vision och mål i den regionala utvecklingsplanen 7

Så här har färdplanen tagits fram 8

Det här är den regionala stadskärnan Flemingsberg! **9**

Färdriktning och förslag på insatser **10**

Levande och attraktiva regionala stadskärnor 11

Regionala målpunkter för samhällsservice 13

Naturliga lokaliseringsplatser för näringsliv och innovation 15

Tillgängliga regionala stadskärnor som bidrar till hållbart resande 17

Genomförande av färdplanerna **19**

Politiska samtal som utgångspunkt för budget, prioritering och styrning 20

Insatser och aktiviteter 21

Lärande och utbyte genom nätverket för de regionala stadskärnorna 21

Uppföljning av utvecklingen genom Lägesbilder för de regionala stadskärnorna 21

Förord

[Skriv din text här]

Inledning

Uppdrag

För att genomföra intentionerna i den regionala utvecklingsplanen har klimat- och region-utvecklingsnämnden fått i uppdrag att, inom ramen för arbetet med att revidera den regionala utvecklingsplanen, ta fram färdplaner för de regionala stadskärnorna. Färdplanerna ska vara till för att utveckla såväl klimat-och resurseffektiva som attraktiva regionala stadskärnor baserade på deras karaktärer och komparativa fördelar. Färdplanerna ska även beakta hur kulturen kan involveras när de regionala stadskärnorna utvecklas.

Avgränsning

Uppdraget omfattar att ta fram åtta färdplaner, en för varje regional stadskärna. Till respektive färdplan tas även en lägesbild fram som utgör en statistisk uppföljning över utvecklingen inom respektive stadskärna. Denna färdplan avgränsas till den regionala stadskärnan Flemingsberg. Insatser har tagits fram i nära samarbete med ansvariga från respektive regional stadskärna och avgränsas till att gälla frågor som regionens aktörer behöver samverka kring och som ingen enskild aktör har ensam rådighet över.

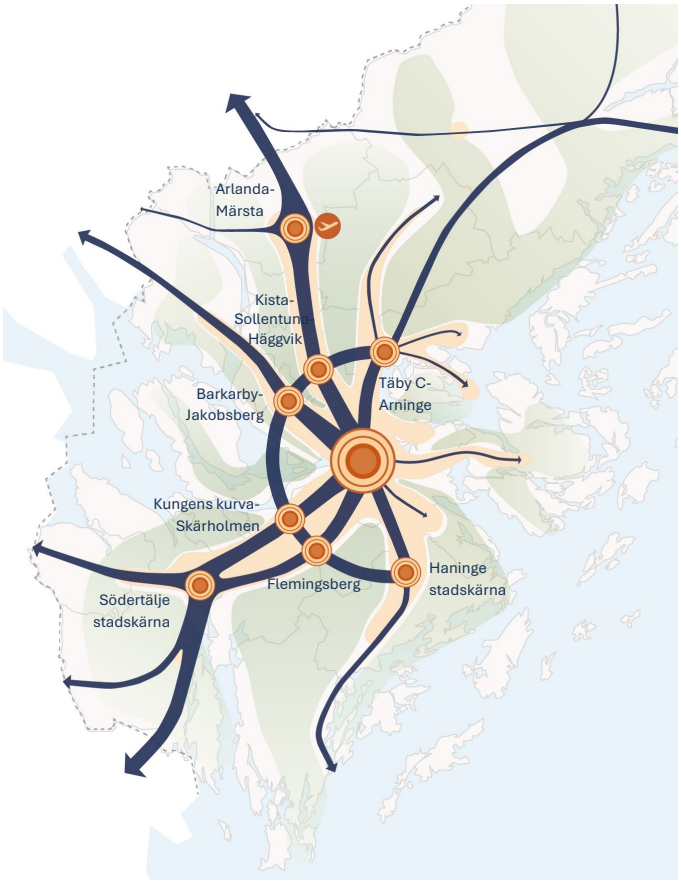
Bakgrund

Flerkärnighet - en strategi för en hållbar stockholmsregion

Att utveckla en mer flerkärnig Stockholmsregion, med åtta regionala stadskärnor är en grundläggande strategi för regionens utveckling sedan 2001. Attraktiva och levande regionala stadskärnor utanför den centrala regionkärnan har stor betydelse för att möta den framtida befolkningstillväxten på ett hållbart sätt och bidrar till visionen att vara Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion. Genom att stärka de regionala stadskärnorna skapar vi en bättre balans mellan arbetsplatser, service och bostäder i hela regionen samtidigt som det minskar belastningen på transportsystemet. Livskvaliteten ökar hos invånarna då fler får nära till viktiga samhällsfunktioner som vård, utbildning och kultur. En utveckling i de regionala stadskärnorna bidrar även till ett effektivt nyttjande av mark och gemensamma resurser och främjar ett hållbart resande med lägre klimatutsläpp.

Åtta regionala stadskärnor

I den regionala utvecklingsplanen pekas åtta regionala stadskärnorna ut; Södertälje stadskärna, Kungens kurva-Skärholmen, Flemingsberg, Haninge stadskärna, Arlanda-Märsta, Kista Sollentuna-Häggvik, Barkarby-Jakobsberg och Täby C- Arninge. Tillsammans med den centrala regionkärnan utgör de stommen i Stockholmregionens flerkärniga struktur. Stadskärnorna är strategiskt placerade invid några av regionens större knutpunkter i transportsystemet och har hög tillgänglighet med kollektivtrafik. Genom sina lägen, funktioner och höga regionala tillgänglighet har de förutsättningar att utvecklas till attraktiva lokaliseringsplatser för näringsliv, bostäder och viktiga regionala funktioner som till exempel utbildning, vård, rättsväsende, service, kultur, nöjen och idrott.

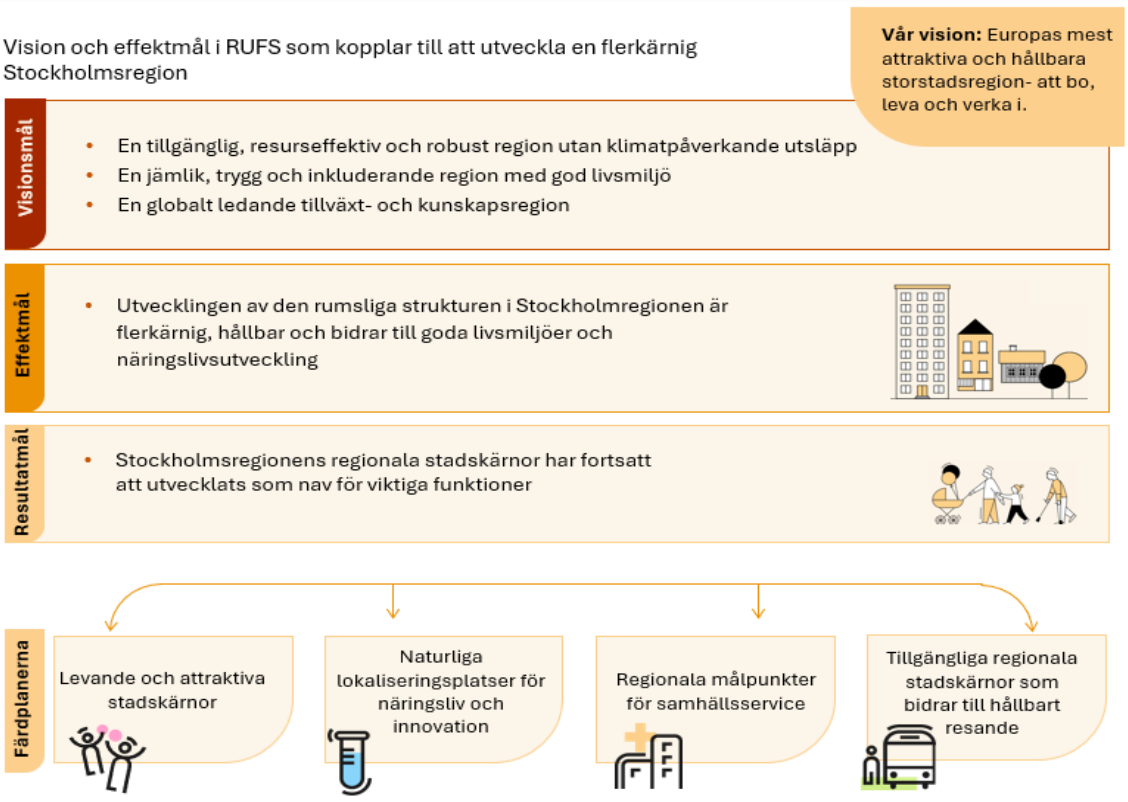

De regionala stadskärnorna är målpunkter för ett större regionalt omland och flera av dem har även ett storregionalt upptagningsområde och ingår i ett övergripande stadsnätverk i östra Mellansverige. De är alla olika i sin storlek och karaktär, och utvecklingen behöver därför utgå ifrån varje kärnas unika förutsättningar och karaktärer.

Färdplanerna ska bidra till vision och mål i den regionala utvecklingsplanen

Färdplanen för den regionala stadskärnan Flemingsberg är en fördjupning av den regionala utvecklingsplanen, RUFS, och är ett gemensamt verktyg för att genomföra de intentioner och mål som finns i planen och som syftar till att utveckla en mer flerkärnig Stockholmsregion.

Att utveckla en mer flerkärnig Stockholmsregion är en grundläggande strategi för att nå visionen om att vara Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion- att bo, leva och verka i. I RUFS finns en målstruktur bestående av den övergripande visionen följt av visionsmål, effektmål och resultatmål. Effektmålen och resultatmålen visar riktningen mot visionen på lång respektive kort sikt. Samtliga mål har betydelse för att utveckla en flerkärnig region och nå de övergripande visionsmålen. I bilden nedan visas endast det effektmål och resultatmål som direkt handlar om att utveckla en flerkärnig Stockholmsregion. Därutöver finns rumsliga principer och ett antal förhållningssätt kopplat till den rumsliga utvecklingen, vilka anger hur vi ska arbeta tillsammans för att stärka de regionala stadskärnorna genom den fysiska planeringen.

Figur x. Vision och mål i den regionala utvecklingsplanen, RUFS, som har direkt koppling till de regionala stadskärnorna. I arbetet med färdplanen har målen i RUFS brutits ned till fyra målområden som alla är viktiga för att utveckla en flerkärnig region och för att nå de övergripande målen. Lägesbilderna och insatser i färdplanerna är indelade efter de fyra målområdena.

Så här har färdplanen tagits fram

Arbetet med att ta fram färdplaner påbörjades i början av 2024 och har letts av regionledningskontoret på Region Stockholm. Arbetet har bedrivits i nära samarbete med de kommuner som har en regional stadskärna samt med Kulturförvaltningen och Trafikförvaltningen på Region Stockholm. Avstämningar med Hälso- och sjukvårdsförvaltningen och Locum har gjorts i enskilda frågor. Respektive kommun har därutöver haft möjlighet att bjuda in lokala aktörer för att delta i processen.

Under 2024 och 2025 genomfördes flera dialoger och workshops enskilt med respektive stadskärna. Fokus var att beskriva nuläget och fånga de utmaningar, möjligheter och behov som finns i respektive stadskärna. Dialogerna kompletterades med en statistisk uppföljning över utvecklingen i de regionala stadskärnorna, en så kallad lägesbild. Utifrån nuläget och kunskapsunderlaget övergick arbetet till att formulera vilka frågor och insatser som vi behöver samverka kring för att ta hand om de utmaningar, möjligheter och behov som identifierats för respektive stadskärna. Under hösten 2025 har färdplanernas innehåll stämts av med kommunerna och Trafikverket och internt med Region Stockholms förvaltningar.

Det här är den regionala stadskärnan Flemingsberg!

Flemingsberg ligger i Huddinge och Botkyrka kommun, cirka 15 km söder om den centrala regionkärnan. Kärnan ligger invid vid de större radiella transportstråken Västra stambanan och Huddingevägen och centralt i kärnan ligger Flemingsbergs pendeltågsstation som även har funktion som en storregional bytespunkt.

Tillgängligheten med kollektivt resande är hög, med såväl pendeltåg, regionaltåg samt fjärrtåg i kombination med busstrafik. Den planerade spårväg Syd, Tvärförbindelse Södertörn och expressbusslinje N, mellan Tyresö och Hallunda, kommer att stärka kopplingarna på tvären och förbättra tillgängligheten ytterligare.

Idag bor det cirka 16 000 personer i Flemingsberg och nästan lika många personer arbetar här. I kärnan finns det en stor variation av olika bostadstyper med såväl bostadsrätter och hyresrätter som student- och forskarlägenheter. I norra delarna av kärnan finns även villor och radhus som kompletterar det övriga bostadsutbudet.

Något som skiljer Flemingsberg från andra utvecklingsområden är att arbetsplatser, högre utbildning och viktig samhällsservice redan finns på plats. Den regionala stadskärnan utgör idag en av de största målpunkterna i den södra halvan av regionen. Här finns flera stora samhällsviktiga arbetsgivare inom bland annat rättsväsende, utbildning och högspecialiserad vård. Under senare år har även flera större kulturverksamheter etablerat sig i kärnan, som exempelvis Operan och Dramaten och Stockholms musikpedagogiska institut.

I kärnan ligger Karolinska Universitetssjukhuset som är ett av Europas största och högst rankade universitetssjukhus med ett regionalt och nationellt upptagningsområde. I nära anslutning till sjukhuset ligger Campus Flemingsberg som är ett av Sveriges största utbildningscentra med fem högskolor, ett universitet och en konstskola. Här pluggar cirka 30 000 studenter idag och antalet elever växer stadigt. Klustret med Huddinge sjukhus och Campus Flemingsberg har skapat ett kunskapsintensivt och innovativt nav med världsledande forskning och utveckling inom Life science och avancerade cellterapier. År 2011 bildades även Flemingsbergs Science som bedriver ett samlat arbete för fler näringslivsetableringar i den regionala stadskärnan, i samverkan mellan akademi, näringsliv, kommun och region. Trots den höga blandningen av olika typer av arbetsplatser och bostäder i Flemingsberg behöver kopplingarna stärkas mellan olika områden och mellan de som bor, arbetar, studerar och besöker kärnan.

I Flemingsberg pågår idag en spännande utveckling från förort till regional stadskärna. Visionen för Flemingsberg är: en plats där kunskap och kreativitet möts i södra Stockholmsregionen. Utvecklingsplanerna för Flemingsberg är stora. Antalet boende och arbetande ska tredubblas. Dessutom växer Flemingsbergs roll som bytespunkt i regionen. I hjärtat av Flemingsberg planeras för ett nytt stadscentrum med urbana kvaliteter som kan utvecklas till en samlande och överbryggande mötesplats för såväl boende, verksamma och besökare till den regionala stadskärnan.

Placeholder

Karta regionala stadskärnan

Färdriktning och förslag på insatser

Färdplanen för den regionala stadskärnan Flemingsberg visar på frågor som regionens aktörer behöver samverka kring och som ingen enskild aktör har ensam rådighet över.

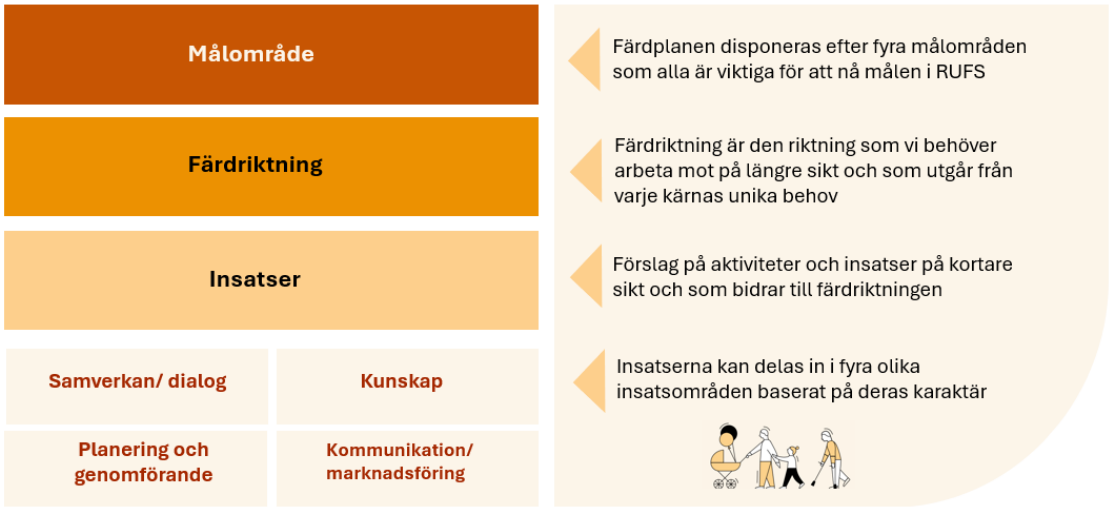
Färdplanerna är disponerade efter de fyra målområden som identifierats som viktiga för att nå mål och intentioner i den regionala utvecklingsplanen: Levande och attraktiva stadskärnor, Naturliga lokaliseringsplatser för näringsliv och innovation, Regionala målpunkter för samhällsservice och Tillgängliga regionala stadskärnor som bidrar till ett hållbart resande.

Inom varje målområde finns ett förslag till färdriktning samt förslag på insatser som arbetats fram tillsammans med kärnkommunerna och som baseras på varje kärnas unika styrkor, utmaningar och behov. Färdriktningen anger den riktning som vi tillsammans behöver jobba mot i ett mer långsiktigt perspektiv för att nå målen i RUFS. Insatserna har ett mer kortsiktigt perspektiv och är aktiviteter som ska bidra till en utveckling i linje med färdriktningen. Insatserna är generellt skrivna, tanken är att de formas tillsammans och konkretiseras allt eftersom man prioriterar, eller får i uppdrag, att arbeta med en insats.

Insatserna kan drivas av Region Stockholm, av kärnkommunerna eller av andra aktörer. Några insatser är gemensamma för samtliga regionala stadskärnor medan andra insatser är unika för den regionala stadskärnan Flemingsberg. Läs mer under avsnittet Genomförande för att förstå hur vi kan arbeta med att genomföra insatserna i färdplanerna.

Insatser som har den här symbolen är gemensamma för alla regionala stadskärnor och har ett övergripande regionalt perspektiv. Det här är insatser där Region Stockholm kan leda det gemensamma arbetet. Ansvar för övriga insatser i färdplanerna kan variera mellan olika aktörer.

Färdplanernas struktur

Målområde: Levande och attraktiva stadskärnor

En förutsättning för att utveckla de regionala stadskärnorna och en mer flerkärnig Stockholmsregion är att det finns ett tillräckligt stort befolkningsunderlag i kärnorna, såväl under dag- som nattetid och att kärnorna är nåbara och tillgängliga för ett större omland. En bra balans mellan dag- och nattbefolkning ger i sin tur underlag för en fungerande dag- och kvällsekonomi och ett utvecklat serviceutbud och näringsliv. Det har stor betydelse för att utveckla levande, trygga och attraktiva stadskärnor.

Färdriktning mot en levande och attraktiv regional stadskärna

Ta vara på kärnans styrkor som en stor mötesplats och målpunkt i Stockholmsregionen för att utveckla en dynamisk stadskärna som är levande och befolkad under stora delar av dygnet. Fortsätt stärka befolkningsunderlaget i Flemingsberg, såväl dag- som nattbefolkning.

Förslag på insatser

Öka kännedomen om de regionala stadskärnornas betydelse för Stockholmsregionens utveckling

Arbeta tillsammans med berörda aktörer för att skapa intresse och engagemang, såväl regionalt, nationellt som internationellt, för att utveckla de regionala stadskärnorna och en flerkärnig Stockholmsregion. Stärk berättelsen om de regionala stadskärnornas olika styrkor, potential och innehåll, för såväl boende, verksamma och besökare. Insatsen kan till exempel handla om att ta fram en film eller presentationsmaterial om de regionala stadskärnorna och syftet med att utveckla en flerkärnig Stockholmsregion. Det kan också handla om att anordna evenemang eller delta i forum för att sprida kunskap och väcka intresse kring utvecklingen av de regionala stadskärnorna.

Samverkan och kunskapsuppbyggnad kring utvecklingen av Hälsovägen

Hälsovägen är en stor pulsåder genom Flemingsberg som förbinder flera stora målpunkter med varandra. Samverka med berörda aktörer; kommunerna, Region Stockholm och fastighetsägarna kring Hälsovägens utveckling. Utred hur befintliga och nya verksamheter längs gatan kan bidra till att aktivera och befolka gaturummet genom att öppna upp sig

och vända sig mot gatan där då är möjligt. Öka kunskapen och samsynen om vilka brister, behov och möjligheter som finns och hur exempelvis sjukhuset skulle kunna bidra till gatulivet utan att driften av verksamheten försvåras eller försämras.

Samverka för en tryggare stadskärna och stationsmiljöer

Attraktiva och levande stadskärnor innebär även trygga stadskärnor. Huddinge kommun har ett nära samarbete med polis och andra aktörer kring trygghetsfrågor i Flemingsberg. Använd Flemingsberg som en testmiljö för att utveckla verktyg eller metod för att kartlägga, mäta eller följa upp upplevelsen av trygghet i stadsmiljön. Möjliggör för erfarenhetsutbyte och dialog med andra regionala stadskärnor kring liknande frågor.

Målområde: Målpunkter för regional samhällsservice

I RUFS anges att de regionala stadskärnorna ska utvecklas till målpunkter för regional samhällsservice och viktiga funktioner. Målet är att de regionala stadskärnorna ska kunna komplettera utbudet i den centrala regionkärnan och öka balansen av arbetsplatser och service i regionen. Det gör att fler av regionens invånare får närhet och tillgänglighet till sådana funktioner som de behöver och använder i sin vardag. Ett brett och tillgängligt serviceutbud bidrar även till en levande och attraktiv stadskärna som fungerar för olika målgrupper och med aktiviteter över hela dygnet.

Färdriktning mot en regional målpunkt för samhällsservice

Säkerställ att den regionala stadskärnan kan fortsätta växa och utvecklas som centrum för högspecialiserad vård, högre utbildning samt rättsväsende i regionen, med utrymme för nödvändiga stödfunktioner. Arbeta samtidigt för att Flemingsberg stärks som en plats för konst och kultur.

Förslag på insatser

Verka för att Södertörns högskola blir universitet
Södertörns högskola grundades 1996 och har idag ca 14 000 studenter. Arbeta gemensamt med berörda parter såsom Södertörns högskola, Flemingsberg Science, kommunen, Region Stockholm med flera, för att Södertörns högskola ska erhålla universitetsstatus och genom det stärka både den akademiska miljön i Flemingsberg såväl som den regionala stadskärnan.

Samverka för att stärka kulturen i de regionala stadskärnorna
Öka den gemensamma kunskapen om kulturområdet i de regionala stadskärnorna och stärk samtalet mellan kommunerna och Region Stockholm kopplat till de kulturfrågor i kärnorna som har regional relevans. Verka för att öka kulturetableringar i de regionala stadskärnorna. Undersök var i de olika kärnorna olika typer av funktioner passar och samverka kring att identifiera lägen. Främja mellankommunala samarbeten kring etableringar kopplat till idrottens platser i de regionala stadskärnorna.

Underlätta matchningen mellan lokalutbud och efterfrågan inom kulturen
Undersök förutsättningarna för en regional plattform eller ”anslagstavla” där olika kulturella och kreativa branscher/ verksamheter skulle kunna hitta lokaler i de regionala stadskärnorna för sina respektive verksamheter.

Samverka kring vårdens långsiktiga behov av mark och lokaler
I Flemingsberg finns en tekniskt avancerad infrastruktur som kopplar samman akademi, näringsliv och hälso- och sjukvård. Fortsätt utveckla Flemingsberg som ett kluster för vård och Life science. Samverkan mellan kommunerna, Region Stockholm, Flemingsberg Science och näringslivet utifrån nytta för utveckling av klustret vid förläggning och planering av lokaler och mark för vård, forskning och specialiserade verksamheter som tex läkemedelsberedning.

Målområde: Naturliga lokaliseringsplatser för näringsliv och innovation

I RUFS anges att de regionala stadskärnorna ska utvecklas till attraktiva lokaliseringsplatser för näringsliv och innovation, med fokus på en ökad etablering av kontor och kunskapsintensiva verksamheter. Att planera för ett arbetsplats- och besöksintensivt näringsliv i de regionala stadskärnorna bidrar till ett effektivt nyttjande av marken, hållbart resande och ger stadskärnor med liv och rörelse under hela dygnet. De regionala stadskärnorna har olika styrkor och ska komplettera varandra och den centrala regionkärnan. Det är därför viktigt att fortsätta stärka respektive stadskärnas olika profil och identitet när stadskärnorna utvecklas.

Färdriktning mot en naturlig lokaliseringsplats för näringsliv och innovation

Fortsätt bevara och stärka Flemingsberg som ett nav för forskning, kunskap och innovation och stödja det ekosystem för Life science som vuxit fram under de senaste årtiondena. Fortsätt främja samarbeten mellan offentlig sektor, akademi, näringsliv och civilsamhälle.

Förslag på insatser

Stärk de regionala stadskärnornas olika profiler

De regionala stadskärnorna har olika karaktär, styrkor, utmaningar och behov. Samverka mellan Region Stockholm och kommunerna och kartlägg vilka profiler de olika regionala stadskärnorna har idag och skapa förståelse för hur de kan komplettera och stärka varandra. Undersök om- och hur man kan bredda profilen i respektive regional stadskärna för att ytterligare utveckla deras olika identiteter och varumärken och på så sätt positionera dem både i förhållande till varandra och till andra platser.

Stärk utvecklingen av Flemingsbergs Life Science-kluster

Det råder hård konkurrens mellan olika regioner i Sverige och internationellt för att attrahera nya etableringar av företag och offentliga satsningar inom Life Science. Flemingsberg har världsledande forskning och utveckling inom Life science med avancerade terapiläkemedel (ATMP) som spetsområde och är en del av Life Science klustret Stockholm-

Uppsala. Arbeta gemensamt (kommunen, Flemingsberg Science, Region Stockholm, näringslivet) för att öka kännedom om Life science ekosystemet och dess spetsområden i Flemingsberg för att attrahera nya etableringar inom Life Science till Flemingsberg och Stockholmsregionen.

Verka för ett arbetsplats- och besöksintensivt näringsliv i de regionala stadskärnorna

Det pågår en ständig strukturomvandling och för att attrahera företagsinvesteringar och få företag att stanna kvar i de regionala stadskärnorna är det viktigt förstå hur näringslivet förändras framåt. Öka kunskapen om det framtida näringslivet och undersök gemensamt vilka förutsättningar, behov och hinder det finns för att långsiktigt utveckla och stärka kontorsmarknaden och kunskapsintensiva verksamheter i de regionala stadskärnorna.

Stärk små och medelstora företags möjligheter till hållbar omställning genom finansiering och rådgivning

Samverka genom Almi till utvecklingen av den regionala stadskärnan genom att erbjuda små och medelstora företag tillgång till finansiering och rådgivning inom främst innovation och hållbarhet men även tydlig koppling mot finansiering. Genom att kombinera kapital med affärsutvecklande stöd skapas bättre förutsättningar för företag att investera i hållbara lösningar, utveckla nya affärsmodeller och stärka sin konkurrenskraft.

Målområde: Tillgängliga regionala stadskärnor som bidrar till hållbart resande

Enligt RUFS ska den flerkärniga utvecklingen bidra till ett hållbart resande och till att avlasta transportstråken in mot regionens centrala delar. För att utvecklingen i de regionala stadskärnorna ska kunna bidra till ett ökat resande med kollektivtrafik, gång och cykel behöver de ha en hög regional tillgänglighet med kollektivtrafik och goda kopplingar med gång och cykel, såväl till som inom kärnan.

Färdriktning mot en tillgänglig regional stadskärna som bidrar till hållbart resande

Utveckla Flemingsberg som en storregional bytespunkt och stärk förbindelserna på tvären, framför allt till de regionala stadskärnorna på den södra regionhalvan. Stärk kopplingarna inom kärnan och till dess omland och underlätta för fler att gå, cykla och åka kollektivt i vardagen.

.

Förslag på insatser

Ökad kunskap om resandets utveckling
Öka kunskapen om resandets utveckling till- och från de regionala stadskärnorna som ett stöd för planering och insatser och som underlag för uppföljning av kärnornas utveckling. Det kan exempelvis handla om tillval av finare indelning i de resvaneundersökningar som Region Stockholm tar fram eller genom statistisk uppföljning över resandet som Region Stockholm eller Trafikverket tar fram. Samverka även för att ta fram indikatorer för hållbart resande som gör det möjligt att följa upp och mäta resandets utveckling gentemot målen om hållbart resande.

Samverkan mellan nationell, regional och kommunal nivå
Öka den gemensamma kännedomen om respektive aktörs uppdrag och om de processer och projekt som pågår i de regionala stadskärnorna, kopplat till infrastruktur och kollektivtrafik. Underlätta processen genom att utveckla etablerade samverkansformer mellan Trafikverket, kommunerna och Region Stockholm att även inkludera frågor som har betydelse för de regionala stadskärnornas utveckling. Det kan exempelvis handla om att öka samsynen om de grundläggande planeringsinriktningarna i den regionala utvecklingsplanen och förståelse för de utmaningar som finns kopplat till barriärer och stadsutveckling i närheten av det nationella vägnätet och i kollektivtrafiknära lägen.

Öka möjligheterna att gå, cykla och åka kollektivt inom Flemingsberg och till dess omland

Samverka med berörda aktörer; kommuner, Region Stockholm och Trafikverket för att öka tillgängligheten och stärka kopplingarna med gång, cykel och kollektivtrafik. Arbeta för en gemensam målbild och kartlägg funktionella och rumsliga samband inom kärnan och till dess omland. Identifiera vilka hinder, brister och möjligheter som finns för att göra det enklare för fler att välja hållbara färdsätt i vardagen.

Samverka för att säkerställa framkomligheten för samhällsviktig verksamhet i Flemingsberg

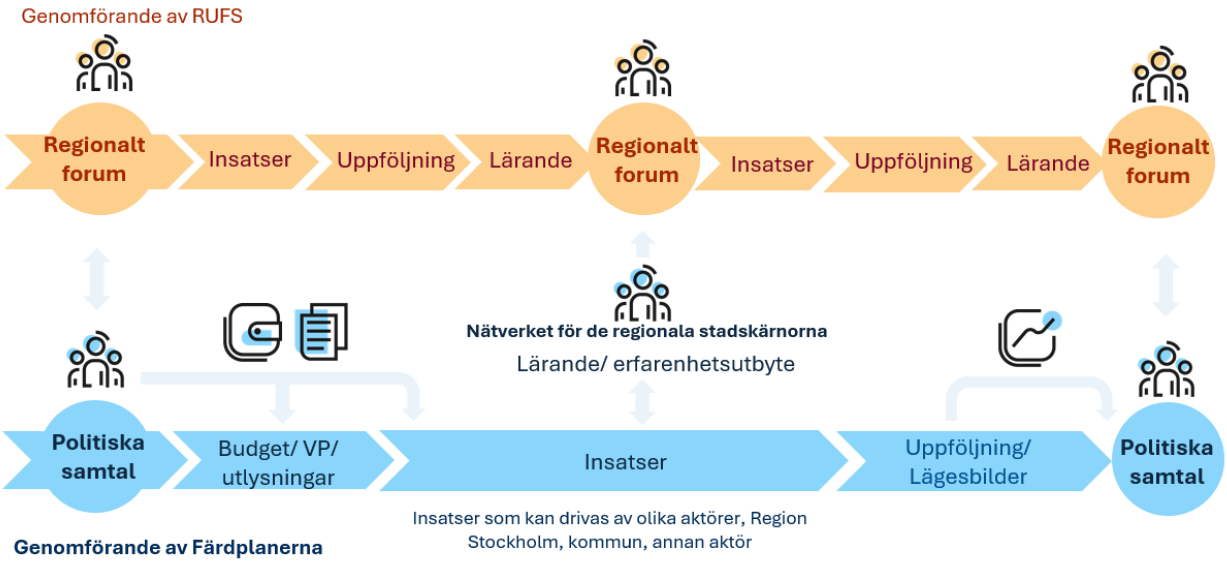
Samverka med berörda aktörer (kommuner, Region Stockholm, Trafikverket samt eventuella fastighetsägare) för att säkerställa framkomligheten till sjukhuset och rättscentrum för utryckningsfordon, patienter och besökare under hela utbyggnadstiden och i en slutgiltig lösning.

Stärk Flemingsberg som en storregional bytespunkt

Fortsätt att utveckla Flemingsberg som en storregional bytespunkt och mötesplats i Stockholmsregionen. Flemingsberg är en stadskärna med flera storregionala målpunkter. Här finns bland annat Karolinska universitetssjukhuset i Huddinge, som har ett regionalt såväl som nationellt upptagningsområde. I kärnan finns även flera högskolor med kopplingar till olika delar av Sverige. Undersök tillsammans med berörda aktörer hur den storregionala tillgängligheten kan förbättras genom att möjliggöra för en ökad trafikering av fjärr- och regionaltåg i Flemingsberg.

Genomförande av färdplanerna

Färdplanen för den regionala stadskärnan Flemingsberg är en fördjupning av RUFS och är ett verktyg för att genomföra intentionerna i den regionala utvecklingsplanen. Genomförandet av färdplanerna föreslås därför docka i och löpa parallellt med processen för ett genomförande av RUFS.

Figur. Genomförandet av färdplanerna löper parallellt med genomförandet av den regionala utvecklingsplanen

Politiska samtal som utgångspunkt för budget, prioritering och styrning

Politiska samtal

För att genomföra RUFS föreslås ett så kallat Regionalt Forum som ska fungera som en plattform för politiska samtal mellan Region Stockholm och länets kommuner kring regionens långsiktiga utveckling.

I genomförandet av färdplanerna föreslås mindre forum, bilaterala politiska samtal, mellan kommun- och regionpolitiker i respektive regional stadskärna. Dialogerna kan föras i anslutning till det större regionala forumet som bedrivs inom ramen för RUFS. Syftet med de politiska samtalen är att prioritera och planera vilka insatser som vi tillsammans behöver kraftsamla kring under en kommande två-årsperiod. Utgångspunkten för samtalen är färdplanerna samt resultaten i de lägesbilder som tas fram av Region Stockholm, se nedan.

Insatser och aktiviteter

De politiska samtalen kan ligga till grund för respektive organisations budgetarbete och verksamhetsplanering för kommande år. Insatserna i färdplanerna kan initieras genom politiska uppdrag eller bedrivas inom ramen för respektive organisations löpande verksamhet. Insatser i färdplanen kan även genomföras med hjälp av medel, finansiella anslag, från Region Stockholm eller andra aktörers utlysningar.

Insatserna i färdplanen för Flemingsberg genomförs i samverkan mellan Region Stockholm, Huddinge och Botkyrka kommun samt andra relevanta aktörer. På Region Stockholm leds arbetet med att genomföra färdplanerna av regionledningskontoret.

Lärande och utbyte genom nätverket för de regionala stadskärnorna

I nätverket för de regionala stadskärnorna sker ett gemensamt lärande och kunskapsutbyte kring de insatser och aktiviteter som pågår inom ramen för färdplanerna. I nätverket ingår representanter från kärnkommuner och andra regionala samhällsbyggnadsaktörer som har intresse och delaktighet i att utveckla en flerkärnig Stockholmsregion.

Uppföljning av utvecklingen genom Lägesbilder för de regionala stadskärnorna

Region Stockholm följer kontinuerligt upp utvecklingen i de regionala stadskärnorna inom de målområden som formulerats i färdplanerna. Uppföljningen sammanställs i så kallade Lägesbilder för de regionala stadskärnorna. Syftet är att få en nulägesbild över utvecklingen i de regionala stadskärnorna. Resultaten och slutsatserna diskuteras och analyseras tillsammans med kommunerna i de regionala stadskärnorna. Lägesbilderna och den kvalitativa analysen utgör sedan ett underlag för de politiska samtalen mellan kommun- och regionpolitiker.

Färdplan för den regionala stadskärnan

Haninge stadskärna

Remissversion 251211

Region Stockholm

Region Stockholm, ansvarar och arbetar för en hållbar utveckling av Stockholmsregionen.

Visionen är att länet ska vara Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion, både för dig som lever och verkar här och för våra besökare.

Vårt regionala utvecklingsarbete grundas på kvalificerat underlag och analys. Genom samverkan med kommuner, näringsliv, universitet och högskolor, andra myndigheter och organisationer bidrar vi till att det finns en gemensam målbild för regionens utveckling. Vi tar initiativ till, skapar förutsättningar och bidrar till att visioner, mål, strategier och åtaganden i den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS, kan förverkligas.

Vi bevakar systematiskt utvecklingen i regionen och omvärlden och presenterar regelbundet kunskapsunderlag, analyser, scenarion, kartläggningar, utvärderingar, statistik och rekommendationer för regionens utveckling. Rapporterna tas fram internt inom Region Stockholm och av forskare, utredare, analytiker och konsulter på uppdrag av Region Stockholm.

Citera gärna innehållet i rapporten men uppge alltid källan. Att återge bilder, foto, figurer och tabeller (digitalt eller analogt) är inte tillåtet utan särskilt medgivande.

Region Stockholm
Regionledningskontoret
Box 30215, 104 25 Stockholm
Besöksadress:
Lindhagensgatan 98
Telefon: 08-123 100 00
registrator.rlk@regionstockholm.se
www.regionstockholm.se

Ansvarig handläggare: Namn
Konsulter: Namn

Ev omslagsfoto: Fotografen (-er)

Dnr:

Innehållsförteckning

Förord **4**

Inledning **5**

Uppdraget 5

Bakgrund 6

Färdplanerna ska bidra till vision och mål i den regionala utvecklingsplanen 7

Så här har färdplanen tagits fram 8

Det här är den regionala stadskärnan Haninge stadskärna! **9**

Färdriktning och förslag på insatser **10**

Levande och attraktiva regionala stadskärnor 11

Regionala målpunkter för samhällsservice 13

Naturliga lokaliseringsplatser för näringsliv och innovation 15

Tillgängliga regionala stadskärnor som bidrar till hållbart resande 17

Genomförande av färdplanerna **19**

Politiska samtal som utgångspunkt för budget, prioritering och styrning 20

Insatser och aktiviteter 21

Lärande och utbyte genom nätverket för de regionala stadskärnorna 21

Uppföljning av utvecklingen genom Lägesbilder för de regionala stadskärnorna 21

Förord

[Skriv din text här]

Inledning

Uppdrag

För att genomföra intentionerna i den regionala utvecklingsplanen har klimat- och region-utvecklingsnämnden fått i uppdrag att, inom ramen för arbetet med att revidera den regionala utvecklingsplanen, ta fram färdplaner för de regionala stadskärnorna. Färdplanerna ska vara till för att utveckla såväl klimat-och resurseffektiva som attraktiva regionala stadskärnor baserade på deras karaktärer och komparativa fördelar. Färdplanerna ska även beakta hur kulturen kan involveras när de regionala stadskärnorna utvecklas.

Avgränsning

Uppdraget omfattar att ta fram åtta färdplaner, en för varje regional stadskärna. Till respektive färdplan tas även en lägesbild fram som utgör en statistisk uppföljning över utvecklingen inom respektive stadskärna. Denna färdplan avgränsas till den regionala stadskärnan Haninge stadskärna. Insatser har tagits fram i nära samarbete med ansvariga från respektive regional stadskärna och avgränsas till att gälla frågor som regionens aktörer behöver samverka kring och som ingen enskild aktör har ensam rådighet över.

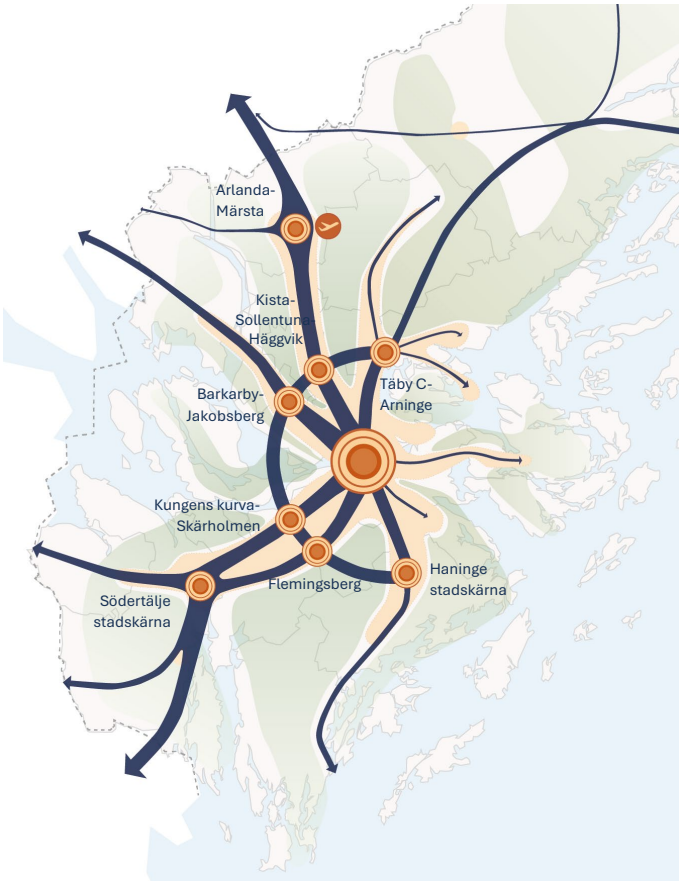
Bakgrund

Flerkärnighet - en strategi för en hållbar stockholmsregion

Att utveckla en mer flerkärnig Stockholmsregion, med åtta regionala stadskärnor är en grundläggande strategi för regionens utveckling sedan 2001. Attraktiva och levande regionala stadskärnor utanför den centrala regionkärnan har stor betydelse för att möta den framtida befolkningstillväxten på ett hållbart sätt och bidrar till visionen att vara Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion. Genom att stärka de regionala stadskärnorna skapar vi en bättre balans mellan arbetsplatser, service och bostäder i hela regionen samtidigt som det minskar belastningen på transportsystemet. Livskvaliteten ökar hos invånarna då fler får nära till viktiga samhällsfunktioner som vård, utbildning och kultur. En utveckling i de regionala stadskärnorna bidrar även till ett effektivt nyttjande av mark och gemensamma resurser och främjar ett hållbart resande med lägre klimatutsläpp.

Åtta regionala stadskärnor

I den regionala utvecklingsplanen pekas åtta regionala stadskärnorna ut; Södertälje stadskärna, Kungens kurva-Skärholmen, Flemingsberg, Haninge stadskärna, Arlanda-Märsta, Kista Sollentuna-Häggvik, Barkarby-Jakobsberg och Täby C- Arninge. Tillsammans med den centrala regionkärnan utgör de stommen i Stockholmregionens flerkärniga struktur. Stadskärnorna är strategiskt placerade invid några av regionens större knutpunkter i transportsystemet och har hög tillgänglighet med kollektivtrafik. Genom sina lägen, funktioner och höga regionala tillgänglighet har de förutsättningar att utvecklas till attraktiva lokaliseringsplatser för näringsliv, bostäder och viktiga regionala funktioner som till exempel utbildning, vård, rättsväsende, service, kultur, nöjen och idrott.

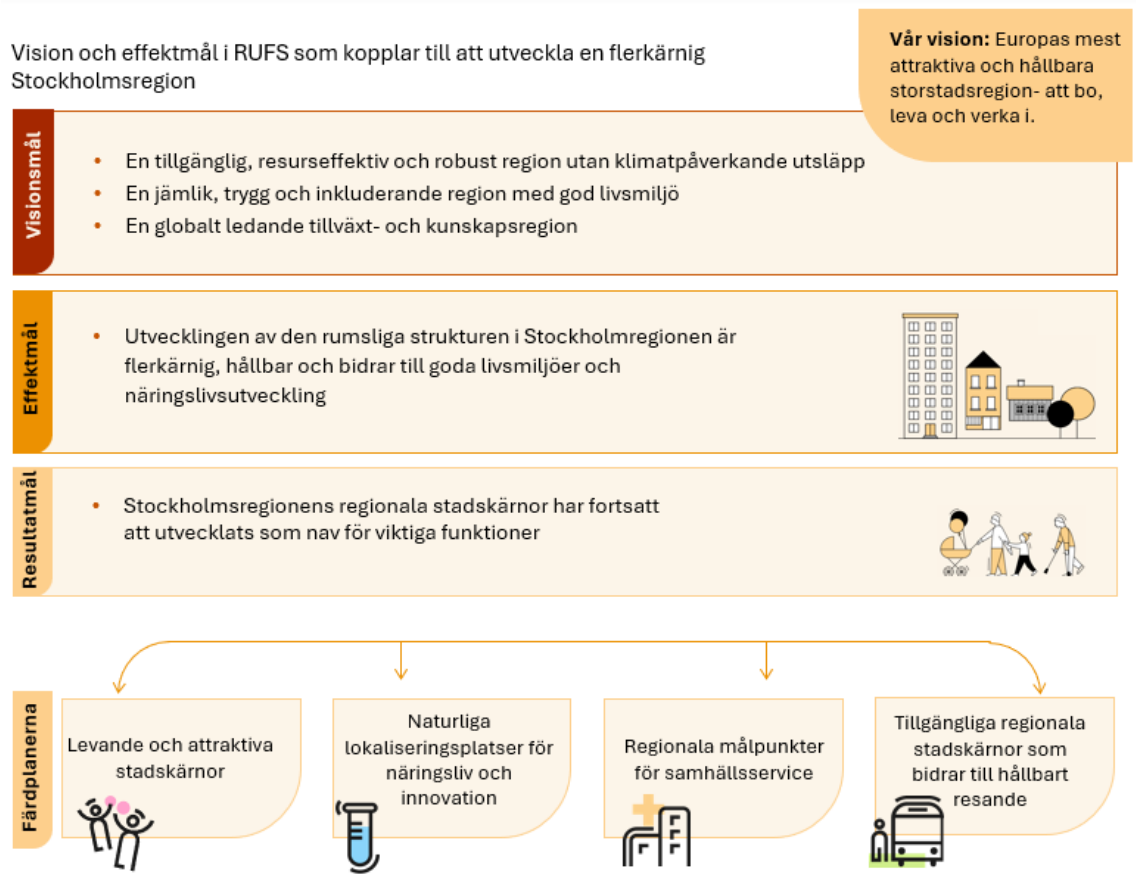

De regionala stadskärnorna är målpunkter för ett större regionalt omland och flera av dem har även ett storregionalt upptagningsområde och ingår i ett övergripande stadsnätverk i östra Mellansverige. De är alla olika i sin storlek och karaktär, och utvecklingen behöver därför utgå ifrån varje kärnas unika förutsättningar och karaktärer.

Färdplanerna ska bidra till vision och mål i den regionala utvecklingsplanen

Färdplanen för Haninge stadskärna är en fördjupning av den regionala utvecklingsplanen, RUFS, och är ett gemensamt verktyg för att genomföra de intentioner och mål som finns i planen och som syftar till att utveckla en mer flerkärnig Stockholmsregion.

Att utveckla en mer flerkärnig Stockholmsregion är en grundläggande strategi för att nå visionen om att vara Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion- att bo, leva och verka i. I RUFS finns en målstruktur bestående av den övergripande visionen följt av visionsmål, effektmål och resultatmål. Effektmålen och resultatmålen visar riktningen mot visionen på lång respektive kort sikt. Samtliga mål har betydelse för att utveckla en flerkärnig region och nå de övergripande visionsmålen. I bilden nedan visas endast det effektmål och resultatmål som direkt handlar om att utveckla en flerkärnig Stockholmsregion. Därutöver finns rumsliga principer och ett antal förhållningssätt kopplat till den rumsliga utvecklingen, vilka anger hur vi ska arbeta tillsammans för att stärka de regionala stadskärnorna genom den fysiska planeringen.

Figur x. Vision och mål i den regionala utvecklingsplanen, RUFS, som har direkt koppling till de regionala stadskärnorna. I arbetet med färdplanen har målen i RUFS brutits ned till fyra målområden som alla är viktiga för att utveckla en flerkärnig region och för att nå de övergripande målen. Lägesbilderna och insatser i färdplanerna är indelade efter de fyra målområdena.

Så här har färdplanen tagits fram

Arbetet med att ta fram färdplaner påbörjades i början av 2024 och har letts av regionledningskontoret på Region Stockholm. Arbetet har bedrivits i nära samarbete med de kommuner som har en regional stadskärna samt med Kulturförvaltningen och Trafikförvaltningen på Region Stockholm. Avstämningar med Hälso- och sjukvårdsförvaltningen och Locum har gjorts i enskilda frågor. Respektive kommun har därutöver haft möjlighet att bjuda in lokala aktörer för att delta i processen.

Under 2024 och 2025 genomfördes flera dialoger och workshops enskilt med respektive stadskärna. Fokus var att beskriva nuläget och fånga de utmaningar, möjligheter och behov som finns i respektive stadskärna. Dialogerna kompletterades med en statistisk uppföljning över utvecklingen i de regionala stadskärnorna, en så kallad lägesbild. Utifrån nuläget och kunskapsunderlaget övergick arbetet till att formulera vilka frågor och insatser som vi behöver samverka kring för att ta hand om de utmaningar, möjligheter och behov som identifierats för respektive stadskärna. Under hösten 2025 har färdplanernas innehåll stämts av med kommunerna och Trafikverket och internt med Region Stockholms förvaltningar.

Det här är den regionala stadskärnan Haninge stadskärna!

Haninge stadskärna ligger i Haninge kommun, knappt två mil söder om den centrala regionkärnan och består av de tre noderna Handen, Vega och Brandbergen. Tillgängligheten till kärnan är god och har stärkts ytterligare genom den nya pendeltågsstationen i Vega, som öppnades 2019. Den kommande Tvärförbindelse Södertörn, Förbifart Stockholm och flera planerade expressbusslinjer, kommer att förbättra tillgängligheten ytterligare under det kommande årtiondet. Dessa satsningar kommer att binda samman de regionala stadskärnorna på tvären och skapa nya möjligheter för boende, pendling och näringsliv i regionen.

Utvecklingen av Haninge stadskärna tog fart runt förra sekelskiftet, när området fick en tågstation på den nya järnvägen till Nynäshamn. I korsningen mellan väg 73 och järnvägen växte det första centrumet fram. Under de första årtiondena hade stadskärnan karaktären av ett småhussamhälle, men under 1950–1970-talet växte samhället snabbt. På 2000-talet har kärnan framför allt vuxit genom en stadsmässig förtätning och komplettering av befintlig bebyggelse, samt genom utbyggnaden av den nya stadsdelen Vega i kärnans norra del. I dag bor det drygt 33 000 personer i Haninge stadskärna och nästan 12 000 personer arbetar här.

Haninge stadskärna är en viktig mötesplats och nav för kommersiell som offentlig service i den sydöstra delen av regionen. Här finns ett brett utbud av service, särskilt inom vård och utbildning, men även inom handel och restaurangverksamhet. Näringslivet i stadskärnan speglar denna bredd och uppvisar en stor variation av olika branscher. Det innebär att Haninge stadskärna inte har en tydlig branschprofil jämfört med andra regionala stadskärnor.

Den största andelen sysselsatta i kärnan finns inom offentlig sektor. Här finns ett brett utbud av vård genom Handens närsjukhus som bland annat erbjuder specialistvård, vårdcentral, barnmorskemottagning och närakut. Kärnan har även utvecklats som ett nav för gymnasie- och vuxenutbildningar i den södra delen av regionen. På Campus Haninge samlas olika utbildningar i ett kluster runt Fredrika Bremergymnasiet, som är ett av Sveriges största gymnasier. Kultur- och fritidsutbudet i kärnan är varierat med exempelvis Haninge Kulturhus, som rymmer både bibliotek, konsthall och lokaler för scenkonst. Torvallaområdet, i kärnans sydöstra del, är en stor och viktig mötesplats för olika idrottsanläggningar och arenor i kommunen med omland.

Haninge stadskärna är en av de kärnor som haft den starkaste befolkningstillväxten under de senaste åren. Tillväxten har främst skett kring de tre noderna Handen, Vega och Brandbergen, men på sikt planeras kärnans noder att länkas samman genom ny bebyggelse, förbättrade kommunikationer och fler gröna stadsrum. Kommunens ambition är att utveckla kärnan från förort till stad – med levande stadsgator, trygga gångstråk och gröna offentliga platser. Här ska det finnas goda förutsättningar för fler att bo och verka i framtiden, nära kollektivtrafik, samhällsservice och rekreationsområden.

Placeholder

Karta regionala stadskärnan

Färdriktning och förslag på insatser

Färdplanen för den regionala stadskärnan Haninge stadskärna visar på frågor som regionens aktörer behöver samverka kring och som ingen enskild aktör har ensam rådighet över.

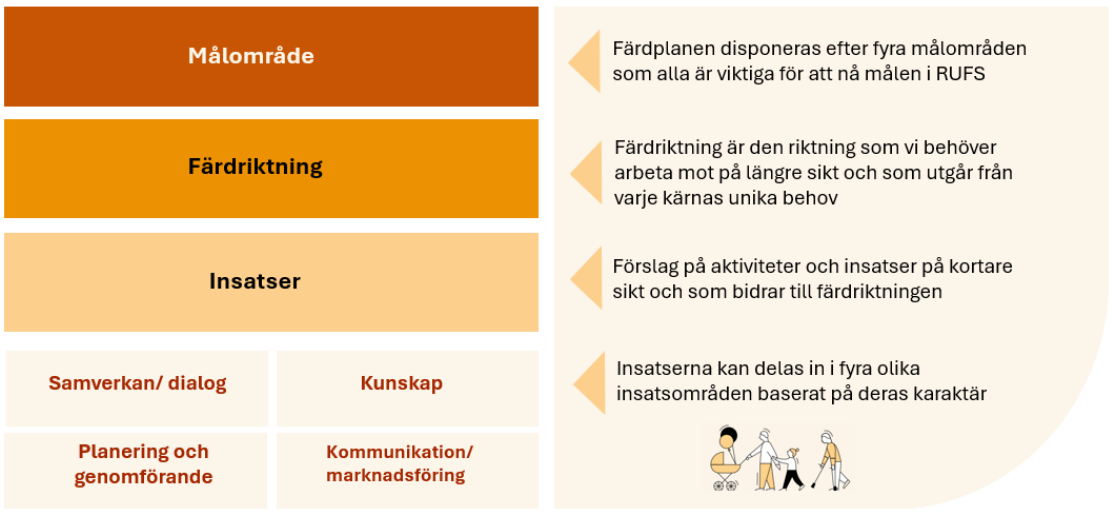
Färdplanerna är disponerade efter de fyra målområden som identifierats som viktiga för att nå mål och intentioner i den regionala utvecklingsplanen: Levande och attraktiva stadskärnor, Naturliga lokaliseringsplatser för näringsliv och innovation, Regionala målpunkter för samhällsservice och Tillgängliga regionala stadskärnor som bidrar till ett hållbart resande.

Inom varje målområde finns ett förslag till färdriktning samt förslag på insatser som arbetats fram tillsammans med kärnkommunerna och som baseras på varje kärnas unika styrkor, utmaningar och behov. Färdriktningen anger den riktning som vi tillsammans behöver jobba mot i ett mer långsiktigt perspektiv för att nå målen i RUFS. Insatserna har ett mer kortsiktigt perspektiv och är aktiviteter som ska bidra till en utveckling i linje med färdriktningen. Insatserna är generellt skrivna, tanken är att de formas tillsammans och konkretiseras allt eftersom man prioriterar, eller får i uppdrag, att arbeta med en insats.

Insatserna kan drivas av Region Stockholm, av kärnkommunerna eller av andra aktörer. Några insatser är gemensamma för samtliga regionala stadskärnor medan andra insatser är unika för Haninge stadskärna. Läs mer under avsnittet Genomförande för att förstå hur vi kan arbeta med att genomföra insatserna i färdplanerna.

Insatser som har den här symbolen är gemensamma för alla regionala stadskärnor och har ett övergripande regionalt perspektiv. Det här är insatser där Region Stockholm kan leda det gemensamma arbetet. Ansvar för övriga insatser i färdplanerna kan variera mellan olika aktörer.

Färdplanernas struktur

Målområde: Levande och attraktiva stadskärnor

En förutsättning för att utveckla de regionala stadskärnorna och en mer flerkärnig Stockholmsregion är att det finns ett tillräckligt stort befolkningsunderlag i kärnorna, såväl under dag- som nattetid och att kärnorna är nåbara och tillgängliga för ett större omland. En bra balans mellan dag- och nattbefolkning ger i sin tur underlag för en fungerande dag- och kvällsekonomi och ett utvecklat serviceutbud och näringsliv. Det har stor betydelse för att utveckla levande, trygga och attraktiva stadskärnor.

Färdriktning mot en levande och attraktiv regional stadskärna

Stärk Haninge stadskärna som en naturlig mötesplats för boende, besökare och verksamma i den sydöstra delen av regionen. Stärk den regionala stadskärnan som inpendlingsort med en ökad blandning av arbetsplatser och service som bidrar till ett levande dags- och kvällsliv.

Förslag på insatser

Öka kännedomen om de regionala stadskärnornas betydelse för Stockholmsregionens utveckling

Arbeta tillsammans med berörda aktörer för att skapa intresse och engagemang, såväl regionalt, nationellt som internationellt, för att utveckla de regionala stadskärnorna och en flerkärnig Stockholmsregion. Stärk berättelsen om de regionala stadskärnornas olika styrkor, potential och innehåll, för såväl boende, verksamma och besökare. Insatsen kan till exempel handla om att ta fram en film eller presentationsmaterial om de regionala stadskärnorna och syftet med att utveckla en flerkärnig Stockholmsregion. Det kan också handla om att anordna evenemang eller delta i forum för att sprida kunskap och väcka intresse kring utvecklingen av de regionala stadskärnorna.

Arbeta gemensamt för att utveckla Handens sjukhus som en del av en attraktiv stadskärna

Region Stockholm planerar att uppföra ett nytt närsjukhus i Haninge stadskärna, på samma plats som nuvarande Handens sjukhus. Sjukhuset kommer att fylla en viktig funktion för invånarna i Östra Södertörn. Fördjupa samverkan mellan Haninge kommun och Region Stockholms förvaltningar kring utvecklingen av Handens sjukhus. Undersök

hur en utveckling av sjukhuset kan bidra till en mer attraktiv och levande stadsmiljö. Utred tillsammans möjligheten att minska utbudet av markparkeringar genom kompenserande satsningar på gång, cykel och kollektivtrafik för att främja hållbara resor till och från sjukhuset.

Arbeta gemensamt kring utvecklingen av Handens bussdepå

Handens bussdepå har ett centralt läge i den regionala stadskärnan. Bussdepån fyller en viktig funktion för att kunna erbjuda en attraktiv kollektivtrafik i den regionala stadskärnan men det är samtidigt en ytkrävande och delvis störande verksamhet, belägen i en tätbebyggd stadsmiljö. För att kunna nyttja marken mer effektivt och ändamålsenligt vill kommunen undersöka möjligheten att flytta bussdepån till annan plats, alternativt däcka över anläggningen. Undersök gemensamt behoven och utred förutsättningarna att flytta bussdepån till en ny plats samt vilka preferenser och anspråk som ställs på en eventuell ny lokalisering och hur ansvar och finansiering skulle kunna fördelas mellan parterna.

Målområde: Målpunkter för regional samhällsservice

I RUFS anges att de regionala stadskärnorna ska utvecklas till målpunkter för regional samhällsservice och viktiga funktioner. Målet är att de regionala stadskärnorna ska kunna komplettera utbudet i den centrala regionkärnan och öka balansen av arbetsplatser och service i regionen. Det gör att fler av regionens invånare får närhet och tillgänglighet till sådana funktioner som de behöver och använder i sin vardag. Ett brett och tillgängligt serviceutbud bidrar även till en levande och attraktiv stadskärna som fungerar för olika målgrupper och med aktiviteter över hela dygnet.

Färdriktning mot en regional målpunkt för samhällsservice

Fortsätt utveckla Haninge stadskärna som en nod för vård i sydöstra delen av regionen, komplettera utbildningsutbudet med högre utbildning och fortsätt stärk utbudet av kultur i takt med att kärnan växer.

Förslag på insatser

Verka för etablering av högre utbildning/yrkesutbildning på Campus Haninge
Genom Campus Haninge har man samlat all gymnasial utbildning på ett ställe. Undersöka tillsammans med berörda aktörer såsom kommunen, Region Stockholm, Myndigheten för yrkeshögskola, näringslivet med flera, vilka behov och möjligheter det finns att etablera högre utbildning/yrkesutbildningar till exempel kopplat till vårdverksamhet vid Handens sjukhus eller den tillverkningsindustri som finns i kommunen. Arbeta vidare med samverkan inom Teknikcollege Stockholmsregionen.

Samverka för att stärka kulturen i de regionala stadskärnorna
Öka den gemensamma kunskapen om kulturområdet i de regionala stadskärnorna och stärk samtalet mellan kommunerna och Region Stockholm kopplat till de kulturfrågor i kärnorna som har regional relevans. Verka för att öka kulturetableringar i de regionala stadskärnorna. Undersök var i de olika kärnorna olika typer av funktioner passar och samverka kring att identifiera lägen. Främja mellankommunala samarbeten kring etableringar kopplat till idrottens platser i de regionala stadskärnorna.

Underlätta matchningen mellan lokalutbud och efterfrågan inom kulturen
Undersök förutsättningarna för en regional plattform eller ”anslagstavla” där olika kulturella och kreativa branscher/ verksamheter skulle kunna hitta lokaler i de regionala stadskärnorna för sina respektive verksamheter.

Verka för att öka vårdutbudet i Haninge stadskärna
Undersök tillsammans hur vårdutbudet på och kring Handens sjukhus kan utvecklas för att möta befolkningens behov av vård i framtiden.

Målområde: Naturliga lokaliseringsplatser för näringsliv och innovation

I RUFS anges att de regionala stadskärnorna ska utvecklas till attraktiva lokaliseringsplatser för näringsliv och innovation, med fokus på en ökad etablering av kontor och kunskapsintensiva verksamheter. Att planera för ett arbetsplats- och besöksintensivt näringsliv i de regionala stadskärnorna bidrar till ett effektivt nyttjande av marken, hållbart resande och ger stadskärnor med liv och rörelse under hela dygnet. De regionala stadskärnorna har olika styrkor och ska komplettera varandra och den centrala regionkärnan. Det är därför viktigt att fortsätta stärka respektive stadskärnas olika profil och identitet när stadskärnorna utvecklas.

Färdriktning mot en naturlig lokaliseringsplats för näringsliv och innovation

Fortsätt att stärka Haninge stadskärnas varierade näringsliv och arbeta samtidigt med att utveckla kärnans profil.

Förslag på insatser

Stärk de regionala stadskärnornas olika profiler
De regionala stadskärnorna har olika karaktär, styrkor, utmaningar och behov. Samverka mellan Region Stockholm och kommunerna och kartlägg vilka profiler de olika regionala stadskärnorna har idag och skapa förståelse för hur de kan komplettera och stärka varandra. Undersök om- och hur man kan bredda profilen i respektive regional stadskärna för att ytterligare utveckla deras olika identiteter och varumärken och på så sätt positionera dem både i förhållande till varandra och till andra platser.

Verka för ett arbetsplats- och besöksintensivt näringsliv i de regionala stadskärnorna
Det pågår en ständig strukturomvandling och för att attrahera företagsinvesteringar och få företag att stanna kvar i de regionala stadskärnorna är det viktigt förstå hur näringslivet förändras framåt. Öka kunskapen om det framtida näringslivet och undersök gemensamt vilka förutsättningar, behov och hinder det finns för att långsiktigt utveckla och stärka kontorsmarknaden och kunskapsintensiva verksamheter i de regionala stadskärnorna.

Bygg vidare på Haninges styrkor inom tillverkningsindustri
Öka samverkan och stärk kopplingarna mellan kommunens tillverkningsindustri och den tekniska utbildning som bedrivs på Campus Haninge. Undersök möjligheterna att arbeta tillsammans med berörda parter, såsom kommunen, Södertälje Science Park, Region Stockholm med flera, inom ramen för den handlingsplan som tagits fram inom smart specialiseringsområdet hållbar och cirkulär produktion.

Stärk små och medelstora företags möjligheter till hållbar omställning genom finansiering och rådgivning
Samverka genom Almi till utvecklingen av den regionala stadskärnan genom att erbjuda små och medelstora företag tillgång till finansiering och rådgivning inom främst innovation och hållbarhet men även tydlig koppling mot finansiering. Genom att kombinera kapital med affärsutvecklande stöd skapas bättre förutsättningar för företag att investera i hållbara lösningar, utveckla nya affärsmodeller och stärka sin konkurrenskraft.

Målområde: Tillgängliga regionala stadskärnor som bidrar till hållbart resande

Enligt RUFS ska den flerkärniga utvecklingen bidra till ett hållbart resande och till att avlasta transportstråken in mot regionens centrala delar. För att utvecklingen i de regionala stadskärnorna ska kunna bidra till ett ökat resande med kollektivtrafik, gång och cykel behöver de ha en hög regional tillgänglighet med kollektivtrafik och goda kopplingar med gång och cykel, såväl till som inom kärnan.

Färdriktning mot en tillgänglig regional stadskärna som bidrar till hållbart resande

Stärk kopplingarna på tvären, framför allt till de regionala stadskärnorna på den södra regionhalvan. Länka samman kärnans olika noder och öka förutsättningarna att gå, cykla och åka kollektivt inom kärnan så att fler kan resa hållbart i vardagen.

Förslag på insatser

Ökad kunskap om resandets utveckling

Öka kunskapen om resandets utveckling till- och från de regionala stadskärnorna som ett stöd för planering och insatser och som underlag för uppföljning av kärnornas utveckling. Det kan exempelvis handla om tillval av finare indelning i de resvaneundersökningar som Region Stockholm tar fram eller genom statistisk uppföljning över resandet som Region Stockholm eller Trafikverket tar fram. Samverka även för att ta fram indikatorer för hållbart resande som gör det möjligt att följa upp och mäta resandets utveckling gentemot målen om hållbart resande.

Samverkan mellan nationell, regional och kommunal nivå

Öka den gemensamma kännedomen om respektive aktörs uppdrag och om de processer och projekt som pågår i de regionala stadskärnorna, kopplat till infrastruktur och kollektivtrafik. Underlätta processen genom att utveckla etablerade samverkansformer mellan Trafikverket, kommunerna och Region Stockholm att även inkludera frågor som har betydelse för de regionala stadskärnornas utveckling. Det kan exempelvis handla om att öka samsynen om de grundläggande planeringsinriktningarna i den regionala utvecklingsplanen och förståelse för de utmaningar som finns kopplat till barriärer och stadsutveckling i närheten av det nationella vägnätet och i kollektivtrafiknära lägen.

Stärk kopplingarna inom Haninge stadskärna och öka möjligheten att gå, cykla och åka kollektivt i vardagen

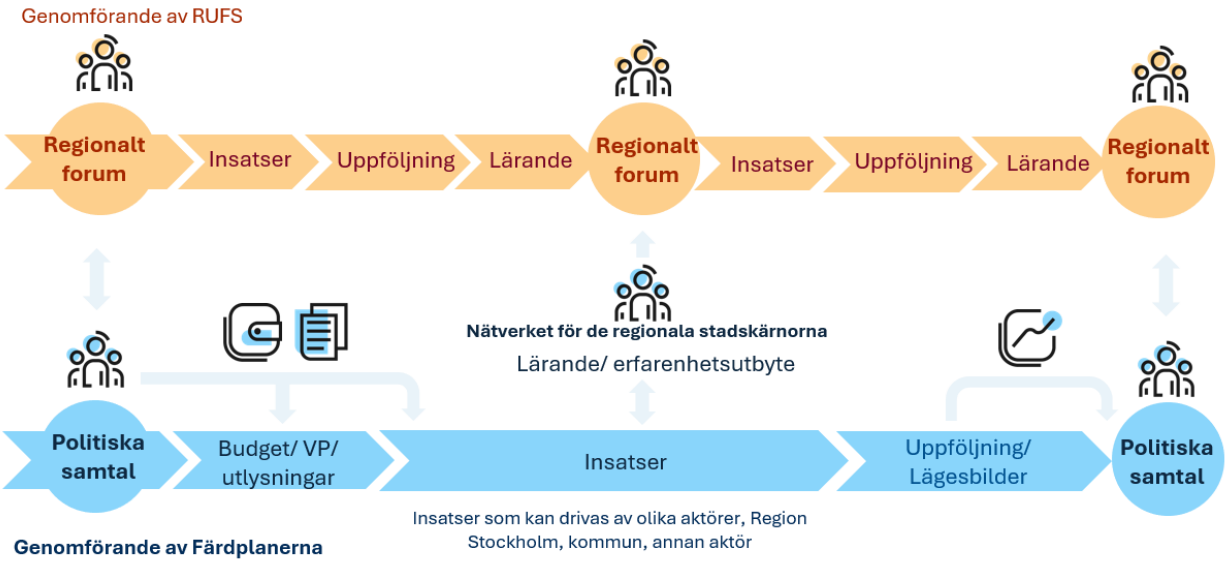
Samverka med berörda aktörer; exempelvis Haninge kommun, Region Stockholm och Trafikverket, för att stärka kopplingarna mellan kärnans olika noder och för att minska barriärer. Arbeta för en gemensam målbild, kartlägg funktionella samband, hinder och brister och studera möjliga lösningar för att fler ska välja att gå, cykla och åka kollektivt i vardagen. Det kan handla om olika mikromobilitetslösningar, behov av stärkta eller nya kopplingar över/ under barriärer, bättre skyltning och trygghetsfrämjande åtgärder eller parkeringsåtgärder som stöttar ett hållbart resande.

Verka gemensamt för att stärka Handen som en attraktiv stationsmiljö

Utvecklingen av Handens station och dess närmiljö involverar flera olika aktörer; Haninge kommun, fastighetsägare, Trafikverket, Region Stockholm och det lokala näringslivet. Olika ägandeskap av platsen kräver samverkan. Undersök hur de båda pendeltågsentréerna kan bli mer inbjudande och trygga och hur kopplingen mellan pendeltåg och framtida expressbussar kan utformas på ett ändamålsenligt sätt samt vilka roller och ansvar olika aktörer har. Undersök vilken service och vilka funktioner som kan adderas till stationsmiljön för att öka attraktiviteten för resenärerna.

Genomförande av färdplanerna

Färdplanen för Haninge stadskärna är en fördjupning av RUFS och är ett verktyg för att genomföra intentionerna i den regionala utvecklingsplanen. Genomförandet av färdplanerna föreslås därför docka i och löpa parallellt med processen för ett genomförande av RUFS.

Figur. Genomförandet av färdplanerna löper parallellt med genomförandet av den regionala utvecklingsplanen

Politiska samtal som utgångspunkt för budget, prioritering och styrning

För att genomföra RUFS föreslås ett så kallat Regionalt Forum som ska fungera som en plattform för politiska samtal mellan Region Stockholm och länets kommuner kring regionens långsiktiga utveckling.

I genomförandet av färdplanerna föreslås mindre forum, bilaterala politiska samtal, mellan kommun- och regionpolitiker i respektive regional stadskärna. Dialogerna kan föras i anslutning till det större regionala forumet som bedrivs inom ramen för RUFS. Syftet med de politiska samtalen är att prioritera och planera vilka insatser som vi tillsammans behöver kraftsamla kring under en kommande två-årsperiod. Utgångspunkten för samtalen är färdplanerna samt resultaten i de lägesbilder som tas fram av Region Stockholm , se nedan.

Insatser och aktiviteter

De politiska samtalen kan ligga till grund för respektive organisations budgetarbete och verksamhetsplanering för kommande år. Insatserna i färdplanerna kan initieras genom politiska uppdrag eller bedrivas inom ramen för respektive organisations löpande verksamhet. Insatser i färdplanen kan även genomföras med hjälp av medel, finansiella anslag, från Region Stockholm eller andra aktörers utlysningar.

Insatserna i färdplanen för Haninge stadskärna genomförs i samverkan mellan Region Stockholm, Haninge kommun samt andra relevanta aktörer. På Region Stockholm leds arbetet med att genomföra färdplanerna av regionledningskontoret.

Lärande och utbyte genom nätverket för de regionala stadskärnorna

I nätverket för de regionala stadskärnorna sker ett gemensamt lärande och kunskapsutbyte kring de insatser och aktiviteter som pågår inom ramen för färdplanerna. I nätverket ingår representanter från kärnkommuner och andra regionala samhällsbyggnadsaktörer som har intresse och delaktighet i att utveckla en flerkärnig Stockholmsregion.

Uppföljning av utvecklingen genom Lägesbilder för de regionala stadskärnorna

Region Stockholm följer kontinuerligt upp utvecklingen i de regionala stadskärnorna inom de målområden som formulerats i färdplanerna. Uppföljningen sammanställs i så kallade Lägesbilder för de regionala stadskärnorna. Syftet är att få en nulägesbild över utvecklingen i de regionala stadskärnorna. Resultaten och slutsatserna diskuteras och analyseras tillsammans med kommunerna i de regionala stadskärnorna. Lägesbilderna och den kvalitativa analysen utgör sedan ett underlag för de politiska samtalen mellan kommun- och regionpolitiker.

Färdplan för den regionala stadskärnan

Kista- Sollentuna-Häggvik

Remissversion 251211

Region Stockholm

Region Stockholm, ansvarar och arbetar för en hållbar utveckling av Stockholmsregionen.

Visionen är att länet ska vara Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion, både för dig som lever och verkar här och för våra besökare.

Vårt regionala utvecklingsarbete grundas på kvalificerat underlag och analys. Genom samverkan med kommuner, näringsliv, universitet och högskolor, andra myndigheter och organisationer bidrar vi till att det finns en gemensam målbild för regionens utveckling. Vi tar initiativ till, skapar förutsättningar och bidrar till att visioner, mål, strategier och åtaganden i den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS, kan förverkligas.

Vi bevakar systematiskt utvecklingen i regionen och omvärlden och presenterar regelbundet kunskapsunderlag, analyser, scenarion, kartläggningar, utvärderingar, statistik och rekommendationer för regionens utveckling. Rapporterna tas fram internt inom Region Stockholm och av forskare, utredare, analytiker och konsulter på uppdrag av Region Stockholm.

Citera gärna innehållet i rapporten men uppge alltid källan. Att återge bilder, foto, figurer och tabeller (digitalt eller analogt) är inte tillåtet utan särskilt medgivande.

Region Stockholm
Regionledningskontoret
Box 30215, 104 25 Stockholm
Besöksadress:
Lindhagensgatan 98
Telefon: 08-123 100 00
registrator.rlk@regionstockholm.se
www.regionstockholm.se

Ansvarig handläggare: Namn
Konsulter: Namn

Ev omslagsfoto: Fotografen (-er)

Dnr:

Innehållsförteckning

Förord **4**

Inledning **5**

Uppdraget 5

Bakgrund 6

Färdplanerna ska bidra till vision och mål i den regionala utvecklingsplanen 7

Så här har färdplanen tagits fram 8

Det här är den regionala stadskärnan Kista-Sollentuna-Häggvik! **9**

Färdriktning och förslag på insatser **10**

Levande och attraktiva regionala stadskärnor 11

Regionala målpunkter för samhällsservice 13

Naturliga lokaliseringsplatser för näringsliv och innovation 15

Tillgängliga regionala stadskärnor som bidrar till hållbart resande 17

Genomförande av färdplanerna **19**

Politiska samtal som utgångspunkt för budget, prioritering och styrning 20

Insatser och aktiviteter 21

Lärande och utbyte genom nätverket för de regionala stadskärnorna 21

Uppföljning av utvecklingen genom Lägesbilder för de regionala stadskärnorna 21

Förord

[Skriv din text här]

Inledning

Uppdrag

För att genomföra intentionerna i den regionala utvecklingsplanen har klimat- och region-utvecklingsnämnden fått i uppdrag att, inom ramen för arbetet med att revidera den regionala utvecklingsplanen, ta fram färdplaner för de regionala stadskärnorna. Färdplanerna ska vara till för att utveckla såväl klimat-och resurseffektiva som attraktiva regionala stadskärnor baserade på deras karaktärer och komparativa fördelar. Färdplanerna ska även beakta hur kulturen kan involveras när de regionala stadskärnorna utvecklas.

Avgränsning

Uppdraget omfattar att ta fram åtta färdplaner, en för varje regional stadskärna. Till respektive färdplan tas även en lägesbild fram som utgör en statistisk uppföljning över utvecklingen inom respektive stadskärna. Denna färdplan avgränsas till den regionala stadskärnan Kista- Sollentuna- Häggvik. Insatser har tagits fram i nära samarbete med ansvariga från respektive regional stadskärna och avgränsas till att gälla frågor som regionens aktörer behöver samverka kring och som ingen enskild aktör har ensam rådighet över.

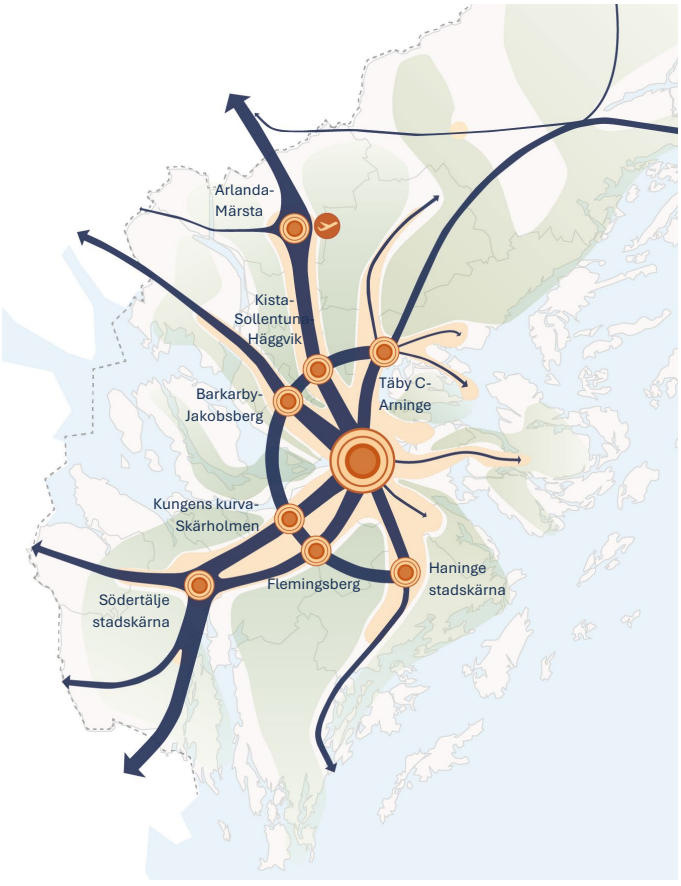
Bakgrund

Flerkärnighet - en strategi för en hållbar stockholmsregion

Att utveckla en mer flerkärnig Stockholmsregion, med åtta regionala stadskärnor är en grundläggande strategi för regionens utveckling sedan 2001. Attraktiva och levande regionala stadskärnor utanför den centrala regionkärnan har stor betydelse för att möta den framtida befolkningstillväxten på ett hållbart sätt och bidrar till visionen att vara Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion. Genom att stärka de regionala stadskärnorna skapar vi en bättre balans mellan arbetsplatser, service och bostäder i hela regionen samtidigt som det minskar belastningen på transportsystemet. Livskvaliteten ökar hos invånarna då fler får nära till viktiga samhällsfunktioner som vård, utbildning och kultur. En utveckling i de regionala stadskärnorna bidrar även till ett effektivt nyttjande av mark och gemensamma resurser och främjar ett hållbart resande med lägre klimatutsläpp.

Åtta regionala stadskärnor

I den regionala utvecklingsplanen pekas åtta regionala stadskärnorna ut; Södertälje stadskärna, Kungens kurva-Skärholmen, Flemingsberg, Haninge stadskärna, Arlanda-Märsta, Kista Sollentuna-Häggvik, Barkarby-Jakobsberg och Täby C- Arninge. Tillsammans med den centrala regionkärnan utgör de stommen i Stockholmregionens flerkärniga struktur. Stadskärnorna är strategiskt placerade invid några av regionens större knutpunkter i transportsystemet och har hög tillgänglighet med kollektivtrafik. Genom sina lägen, funktioner och höga regionala tillgänglighet har de förutsättningar att utvecklas till attraktiva lokaliseringsplatser för näringsliv, bostäder och viktiga regionala funktioner som till exempel utbildning, vård, rättsväsende, service, kultur, nöjen och idrott.

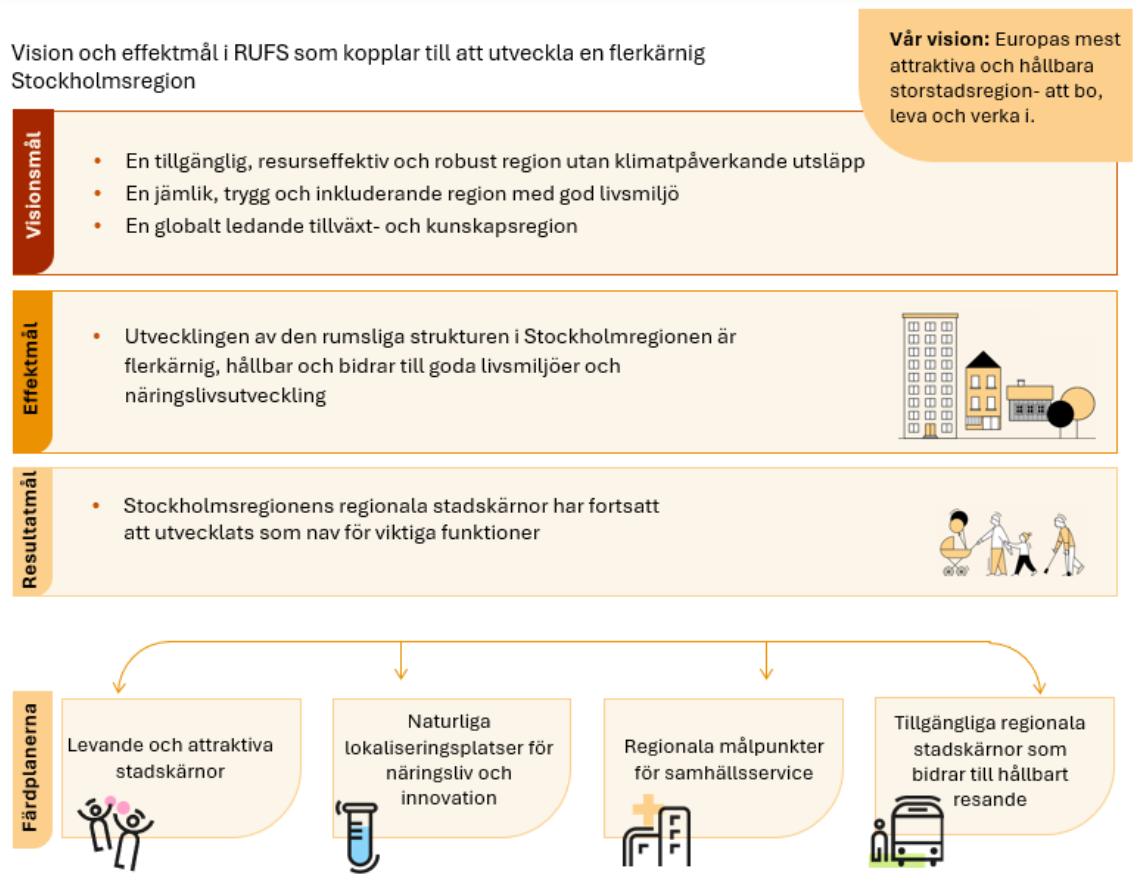

De regionala stadskärnorna är målpunkter för ett större regionalt omland och flera av dem har även ett storregionalt upptagningsområde och ingår i ett övergripande stadsnätverk i östra Mellansverige. De är alla olika i sin storlek och karaktär, och utvecklingen behöver därför utgå ifrån varje kärnas unika förutsättningar och karaktärer.

Färdplanerna ska bidra till vision och mål i den regionala utvecklingsplanen

Färdplanen för Kista- Sollentuna-Häggvik är en fördjupning av den regionala utvecklingsplanen, RUFS, och är ett gemensamt verktyg för att genomföra de intentioner och mål som finns i planen och som syftar till att utveckla en mer flerkärnig Stockholmsregion.

Att utveckla en mer flerkärnig Stockholmsregion är en grundläggande strategi för att nå visionen om att vara Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion- att bo, leva och verka i. I RUFS finns en målstruktur bestående av den övergripande visionen följt av visionsmål, effektmål och resultatmål. Effektmålen och resultatmålen visar riktningen mot visionen på lång respektive kort sikt. Samtliga mål är viktiga i arbetet för att utveckla en flerkärnig region och nå de övergripande visionsmålen. I bilden nedan visas endast det effektmål och resultatmål som direkt handlar om att utveckla en flerkärnig Stockholmsregion. Därutöver finns rumsliga principer och ett antal förhållningssätt kopplat till den rumsliga utvecklingen, vilka anger hur vi ska arbeta tillsammans för att stärka de regionala stadskärnorna genom den fysiska planeringen.

Figur x. Vision och mål i den regionala utvecklingsplanen, RUFS, som har direkt koppling till de regionala stadskärnorna. I arbetet med färdplanen har målen i RUFS brutits ned till fyra målområden som alla är viktiga för att utveckla en flerkärnig region och för att nå de övergripande målen. Lägesbilderna och insatser i färdplanerna är indelade efter de fyra målområdena.

Så här har färdplanen tagits fram

Arbetet med att ta fram färdplaner påbörjades i början av 2024 och har letts av regionledningskontoret på Region Stockholm. Arbetet har bedrivits i nära samarbete med de kommuner som har en regional stadskärna samt med Kulturförvaltningen och Trafikförvaltningen på Region Stockholm. Avstämningar med Hälso- och sjukvårdsförvaltningen och Locum har gjorts i enskilda frågor. Respektive kommun har därutöver haft möjlighet att bjuda in lokala aktörer för att delta i processen.

Under 2024 och 2025 genomfördes flera dialoger och workshops enskilt med respektive stadskärna. Fokus var att beskriva nuläget och fånga de utmaningar, möjligheter och behov som finns i respektive stadskärna. Dialogerna kompletterades med en statistisk uppföljning över utvecklingen i de regionala stadskärnorna, en så kallad lägesbild. Utifrån nuläget och kunskapsunderlaget övergick arbetet till att formulera vilka frågor och insatser som vi behöver samverka kring för att ta hand om de utmaningar, möjligheter och behov som identifierats för respektive stadskärna. Under hösten 2025 har färdplanernas innehåll stämts av med kommunerna och Trafikverket och internt med Region Stockholms förvaltningar.

Det här är den regionala stadskärnan Kista-Sollentuna- Häggvik!

Den regionala stadskärnan Kista-Sollentuna-Häggvik ligger cirka 10 km norr om den centrala regionkärnan, i mötet mellan de radiella och tvärgående transportstråken; tunnelbanan, Ostkustbanan, E4, E18 och den planerade Förbifart Stockholm. I anslutning till kärnan ligger även Edsviken och Järvafältets grönområde. Kista- Sollentuna- Häggvik består av flera olika noder och delas administrativt av de två kommunerna Stockholm stad och Sollentuna kommun. För att stärka kopplingarna mellan kommunerna och de olika noderna behöver såväl fysiska som administrativa barriärer överbryggas.

I kärnan finns det en stor variation av olika bebyggelsetyper, från täta kontorsmiljöer och flerbostadshusområden till småskaliga villaområden. Utefter E4 finns även renodlade verksamhetsområden. Idag bor det cirka 60 000 invånare i kärnan och nästan 50 000 personer har sin arbetsplats här. Trots den höga blandningen av arbetsplatser och bostäder behöver funktionsblandningen öka i flera av kärnans noder.

Tillgängligheten med kapacitetsstark kollektivtrafik till kärnan är hög med såväl tunnelbana, pendeltåg och buss. Inom kort kommer även tvärbanan, mellan Alvik och Helenelund, samt tunnelbanans förlängning till Barkarby att trafikera kärnan. Vidare planeras de tvärgående kopplingarna mot Täby C-Arninge, Barkarby-Jakobsberg och Kungens kurva-Skärholmen, att stärkas genom nya expressbusslinjer. Tillsammans med Förbifart Stockholm kommer de planerade investeringarna att öka kärnans tillgänglighet ytterligare.

Av kärnans olika noder utmärker sig Kista som ett av Europas främsta kluster inom informationsteknologi (IKT) och som ett av Stockholmsregionens större arbetsplatsområden. Området har en stark profil som innovationsdistrikt inom tech, transformativ teknik, tillverkning, och labb. Kistas utveckling har stor betydelse för Stockholmsregionens attraktivitet och konkurrenskraft. Genom stiftelsen Kista Science City samverkar akademi, näringsliv, kommun och region för att fortsätta stärka Kista som innovationsnod och testbädd, framför allt inom IKT. Sollentuna Centrum och Häggvik karakteriseras av ett brett utbud av samhällsservice, med såväl rättsväsende, vård och kommersiell service. Här finns bland annat Sollentuna sjukhus, Attunda tingsrätt samt Sollentuna centrum och Häggviks handelsplats. Området har även ett lokalt näringsliv med många små företag och ett varierat utbud av restauranger, caféer och service.

Kista-Sollentuna-Häggvik har en stor potential att utvecklas till en attraktiv och sammanhållen stadskärna som sträcker sig över motortrafikleder och administrativa gränser. Här finns många styrkor att utgå från, så som ett kunskapsintensivt näringsliv, goda stadskvaliteter och ett stort och varierat utbud av bostäder med närhet till både vatten och grönområden. Idag pågår flera stora stadsutvecklingsprojekt i kärnans olika delar. Kista ingår i ett av Stockholms stads prioriterade fokusområden. Här satsar staden extra för att driva på stadsutvecklingen. I centrala Sollentuna har en betydande stadsomvandling skett under 2000-talet, trafikleder har byggts om till stadsgator, nya kvarter har tillkommit och torg och stadsparker har renoverats och i Helenelund, står ett nytt torg för tvärbanan klart i direkt anslutning till buss och pendeltåg.

Placeholder

Karta regionala stadskärnan

Färdriktning och förslag på insatser

Färdplanen för den regionala stadskärnan Kista-Sollentuna-Häggvik visar på frågor som regionens aktörer behöver samverka kring och som ingen enskild aktör har ensam rådighet över.

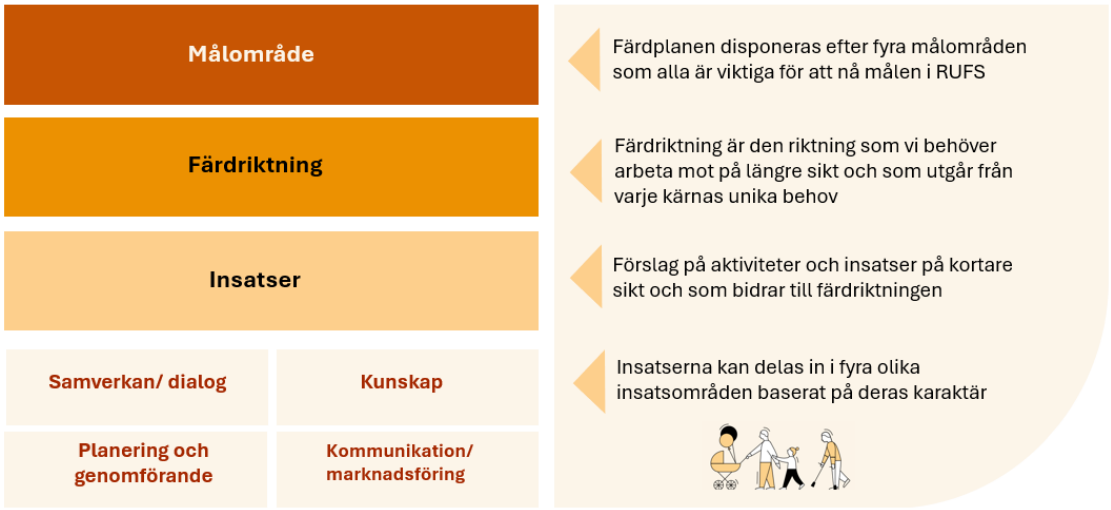
Färdplanerna är disponerade efter de fyra målområden som identifierats som viktiga för att nå mål och intentioner i den regionala utvecklingsplanen: Levande och attraktiva stadskärnor, Naturliga lokaliseringsplatser för näringsliv och innovation, Regionala målpunkter för samhällsservice och Tillgängliga regionala stadskärnor som bidrar till ett hållbart resande.

Inom varje målområde finns ett förslag till färdriktning samt förslag på insatser som arbetats fram tillsammans med kärnkommunerna och som baseras på varje kärnas unika styrkor, utmaningar och behov. Färdriktningen anger den riktning som vi tillsammans behöver jobba mot i ett mer långsiktigt perspektiv för att nå målen i RUFS. Insatserna har ett mer kortsiktigt perspektiv och är aktiviteter som ska bidra till en utveckling i linje med färdriktningen. Insatserna är generellt skrivna, tanken är att de formas tillsammans och konkretiseras allt eftersom man prioriterar, eller får i uppdrag, att arbeta med en insats.

Insatserna kan drivas av Region Stockholm, av kärnkommunerna eller av andra aktörer. Några insatser är gemensamma för samtliga regionala stadskärnor medan andra insatser är unika för den regionala stadskärnan Kista- Sollentuna- Häggvik. Läs mer under avsnittet Genomförande för att förstå hur vi kan arbeta med att genomföra insatserna i färdplanerna.

Insatser som har den här symbolen är gemensamma för alla regionala stadskärnor och har ett övergripande regionalt perspektiv. Det här är insatser där Region Stockholm kan leda det gemensamma arbetet. Ansvar för övriga insatser i färdplanerna kan variera mellan olika aktörer.

Färdplanernas struktur

Målområde: Levande och attraktiva stadskärnor

En förutsättning för att utveckla de regionala stadskärnorna och en mer flerkärnig Stockholmsregion är att det finns ett tillräckligt stort befolkningsunderlag i kärnorna, såväl under dag- som nattetid och att kärnorna är nåbara och tillgängliga för ett större omland. En bra balans mellan dag- och nattbefolkning ger i sin tur underlag för en fungerande dag- och kvällsekonomi och ett utvecklat serviceutbud och näringsliv. Det har stor betydelse för att utveckla levande, trygga och attraktiva stadskärnor.

Färdriktning mot en levande och attraktiv regional stadskärna

Stärk bilden av Kista-Sollentuna-Häggvik som en kärna genom att öka interaktionen och kontakten mellan kärnans olika delar. Öka blandningen av dag- och nattbefolkning i kärnans noder- och använd den höga befolkningstätheten som en tillgång för att utveckla ett dynamiskt stadsliv med attraktiva platser och stråk som är befolkade under stora delar av dygnet.

Förslag på insatser

Öka kännedomen om de regionala stadskärnornas betydelse för Stockholmsregionens utveckling

Arbeta tillsammans med berörda aktörer för att skapa intresse och engagemang, såväl regionalt, nationellt som internationellt, för att utveckla de regionala stadskärnorna och en flerkärnig Stockholmsregion. Stärk berättelsen om de regionala stadskärnornas olika styrkor, potential och innehåll, för såväl boende, verksamma och besökare. Insatsen kan till exempel handla om att ta fram en film eller presentationsmaterial om de regionala stadskärnorna och syftet med att utveckla en flerkärnig Stockholmsregion. Det kan också handla om att anordna evenemang eller delta i forum för att sprida kunskap och väcka intresse kring utvecklingen av de regionala stadskärnorna.

Ta fram en gemensam målbild för Kista-Sollentuna-Häggvik

Det saknas idag en gemensam bild av Kista-Sollentuna-Häggvik. Kärnan delas administrativt av två kommuner och fysiskt av den stora trafikleden E4. Kärnan består därtill av flera olika noder; Kista, Helenelund, Sollentuna C, Häggvik, Akalla och Husby.
Stärk bilden av en kärna och arbeta fram en gemensam, sömlös målbild för kärnans utveckling, såväl rumslig som funktionell, och som visar på hur kärnan kan stärkas som en kärna och hur olika delar kan komplettera och stödja varandra i utvecklingen framåt. Arbetet kan genomföras i flera steg. Initialt kan det handla om att ta fram en gemensam bild över nuläget, exempelvis var olika funktioner finns i kärnan, hur befintlig och planerad infrastruktur och kollektivtrafik ser ut och planerad och pågående stadsutveckling inom kärnan. Underlaget kan därefter fyllas på allt eftersom kunskapen ökar om exempelvis profilering, stråk och kopplingar inom kärnan.

Arbeta tillsammans för att stärka och aktivera ett utvalt stråk inom kärnan

Samverka med berörda aktörer för att minska de fysiska och mentala barriärer som finns mellan kommunerna och för att bidra till upplevelsen av Kista-Sollentuna-Häggvik som en plats. Utforska hur ett av de stråk som knyter samman kommunerna kan stärkas som en social, urban eller grön spridningskorridor, exempelvis genom en samordnad gestaltning eller genom platsaktivering med hjälp av konst, kultur, teknik eller design. Använd pilotprojekt ”Samverkan 800” i Kungens kurva-Skärholmen som inspiration.

Stärk kopplingarna mellan den regionala och lokala grönstrukturen i kärnan

Verka för att stärka de ekologiska och sociala sambanden mellan regional och lokal grönstruktur i Kista-Sollentuna-Häggvik. Fortsätt att utveckla innebörden av, och öka kännedomen om de så kallade ”gröna stationerna” inom kärnan. Samverka för att stärka stråken till kärnans grönområden från stationerna, genom exempelvis skyltning eller gestaltning och genom marknadsföring och information.

Verka tillsammans för en tryggare stadskärna

Attraktiva och levande stadskärnor innebär även trygga stadskärnor. Öka samverkan mellan kommunerna, Region Stockholm, polis och berörda fastighetsägare kring trygghet, attraktivitet och disponering av de platser som upplevs som otrygga i kärnan, exempelvis Kista busstorg och passager under E4.

Målområde: Målpunkter för regional samhällsservice

I RUFS anges att de regionala stadskärnorna ska utvecklas till målpunkter för regional samhällsservice och viktiga funktioner. Målet är att de regionala stadskärnorna ska kunna komplettera utbudet i den centrala regionkärnan och öka balansen av arbetsplatser och service i regionen. Det gör att fler av regionens invånare får närhet och tillgänglighet till sådana funktioner som de behöver och använder i sin vardag. Ett brett och tillgängligt serviceutbud bidrar även till en levande och attraktiv stadskärna som fungerar för olika målgrupper och med aktiviteter över hela dygnet.

Färdriktning mot en regional målpunkt för samhällsservice

Fortsätt att stärka Kista-Sollentuna-Häggvik som en regional målpunkt för viktiga funktioner inom högre utbildning, vård och rättsväsende och verka för att stärka kulturutbudet. Arbeta för att den samhällsservice som finns i de olika delarna av den regionala stadskärnan kompletterar varandra.

Förslag på insatser

Verka för högre utbildning och yrkesutbildning i den regionala stadskärnan
Det finns flera utbildningar på gymnasienivå i den regionala stadskärnan, men de utbildningsfilialer för högre utbildning som funnits i kärnan har försvunnit eller är på väg att flytta, då flera lärosäten centraliserar. Då det finns många kunskapsintensiva företag, forskningsverksamhet, rättsväsende och sjukvård i den regionala stadskärnan borde det finnas potential för högre utbildning och/eller yrkesutbildning i kärnan. Undersök tillsammans med berörda aktörer såsom kommunerna, Kista Science City, universiteten, Myndigheten för yrkeshögskolan, Region Stockholm, näringslivet med flera, vilka möjligheter det finns för att etablera ny högre utbildning och/eller yrkesutbildning i den regionala stadskärnan, exempelvis inom STEM-området (naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik).

Samverka för att stärka kulturen i de regionala stadskärnorna
Öka den gemensamma kunskapen om kulturområdet i de regionala stadskärnorna och stärk samtalet mellan kommunerna och Region Stockholm kopplat till de kulturfrågor i kärnorna som har regional relevans. Verka för att öka kulturetableringar i de regionala stadskärnorna. Undersök var i de olika kärnorna olika typer av funktioner passar och

samverka kring att identifiera lägen. Främja mellankommunala samarbeten kring etableringar kopplat till idrottens platser i de regionala stadskärnorna.

Underlätta matchningen mellan lokalutbud och efterfrågan inom kulturen
Undersök förutsättningarna för en regional plattform eller ”anslagstavla” där olika kulturella och kreativa branscher/ verksamheter skulle kunna hitta lokaler i de regionala stadskärnorna för sina respektive verksamheter.

Öka vårdutbudet i den regionala stadskärnan Kista-Sollentuna-Häggvik
Stärk och fortsätt utveckla Sollentuna sjukhus som ett nav för vård med både lokalt och regionalt upptagningsområde. Vårdutbudet i Kista utvecklas utifrån både lokala och regionala behov av ett kompletterande vårdutbud i förhållande till vården på Sollentuna sjukhus och i områden runt Sollentuna centrum.

Målområde: Naturliga lokaliseringsplatser för näringsliv och innovation

I RUFS anges att de regionala stadskärnorna ska utvecklas till attraktiva lokaliseringsplatser för näringsliv och innovation, med fokus på en ökad etablering av kontor och kunskapsintensiva verksamheter. Att planera för ett arbetsplats- och besöksintensivt näringsliv i de regionala stadskärnorna bidrar till ett effektivt nyttjande av marken, hållbart resande och ger stadskärnor med liv och rörelse under hela dygnet. De regionala stadskärnorna har olika styrkor och ska komplettera varandra och den centrala regionkärnan. Det är därför viktigt att fortsätta stärka respektive stadskärnas olika profil och identitet när stadskärnorna utvecklas.

Färdriktning mot en naturlig lokaliseringsplats för näringsliv och innovation

Bevara och utveckla den regionala stadskärnan Kista-Sollentuna-Häggviks starka profil inom forskning, kunskapsintensivt näringsliv och rättsväsende. Fortsätt stärka Kista som innovationsdistrikt inom tech, forskning och innovation och använd det som en styrka vid utvecklingen av de andra delkärnornas profiler så att de stärker och kompletterar varandra. Arbeta för att Kista-Sollentuna-Häggvik blir en naturlig lokaliseringsplats för besöksnäring och kvällsekonomi.

Förslag på insatser

Stärk de regionala stadskärnornas olika profiler
De olika regionala stadskärnorna har olika styrkor, utmaningar och behov. Samverka mellan Region Stockholm och kommunerna och kartlägg vilka profiler de olika regionala stadskärnorna har idag och skapa förståelse för hur de kan komplettera och stärka varandra. Undersök om- och hur man kan bredda profilen i respektive regional stadskärna för att ytterligare utveckla deras identiteter och varumärken och positionera dem i förhållande till varandra och till andra platser.

Verka för ett arbetsplats- och besöksintensivt näringsliv i de regionala stadskärnorna

Det pågår en ständig strukturomvandling och för att attrahera företagsinvesteringar och få företag att stanna kvar i de regionala stadskärnorna är det viktigt förstå hur näringslivet förändras framåt. Öka kunskapen om det framtida näringslivet och undersök gemensamt vilka förutsättningar, behov och hinder det finns för att långsiktigt utveckla och stärka kontorsmarknaden och kunskapsintensiva verksamheter i de regionala stadskärnorna.

Stärk små och medelstora företags möjligheter till hållbar omställning genom finansiering och rådgivning

Samverka genom Almi till utvecklingen av den regionala stadskärnan genom att erbjuda små och medelstora företag tillgång till finansiering och rådgivning inom främst innovation och hållbarhet men även tydlig koppling mot finansiering. Genom att kombinera kapital med affärsutvecklande stöd skapas bättre förutsättningar för företag att investera i hållbara lösningar, utveckla nya affärsmodeller och stärka sin konkurrenskraft.

Stärka och utveckla besöksnäringen – betydande för attraktionskraften

Besöksnäringen är viktig för en plats varumärke, tillväxt och attraktionskraft. Stärk besöksnäringen, utveckla fler besöksanledningar och mötesplatser till den regionala stadskärnan Kista-Sollentuna-Häggvik i samverkan mellan näring, kommun, Region Stockholm och andra berörda aktörer. Arbeta gemensamt för att främja och utveckla Kista-Sollentuna-Häggviks många besöksanledningar såväl inom som i den regionala stadskärnans närhet, såsom till exempel Sollentunavallen, Kista Galleria, Sollentuna Centrum, Kistamässan samt flera omtyckta kultur- och naturhistoriska miljöer.

Stärk den regionala stadskärnans noder och deras unika profiler

Noderna i den regionala stadskärnan Kista-Sollentuna-Häggvik har olika styrkor. I Kista finns en exempelvis en stark profil inom tech och i centrala Sollentuna finns ett antal verksamheter och funktioner med koppling till rättsväsendet och Attunda tingsrätt. Utefter E4:an i Akalla-Kronåsen finns även en inriktning inom logistik och last-mile. Undersök gemensamt (kommunerna, Kista Science City, Region Stockholm, näringslivet med flera) hur de olika nodernas profiler kan stärkas och komplettera varandra.

Verka för ett kompletterande handelsutbud inom den regionala stadskärnan

I den regionala stadskärnan finns ett stort handelsutbud med två stora inomhusgallerior i Kista respektive Sollentuna och en handelsplats i Häggvik. Arbeta tillsammans (näringslivet, kommunerna, Kista Science City, Region Stockholm med flera) för att få till ett kompletterande handelsutbud inom den regionala stadskärnan.

Målområde: Tillgängliga regionala stadskärnor som bidrar till hållbart resande

Enligt RUFS ska den flerkärniga utvecklingen bidra till ett hållbart resande och till att avlasta transportstråken in mot regionens centrala delar. För att utvecklingen i de regionala stadskärnorna ska kunna bidra till ett ökat resande med kollektivtrafik, gång och cykel behöver de ha en hög regional tillgänglighet med kollektivtrafik och goda kopplingar med gång och cykel, såväl till som inom kärnan.

Färdriktning mot en tillgänglig regional stadskärna som bidrar till hållbart resande

Öka kärnans storregionala uppkoppling mot Östra Mellansverige och mot Arlanda och verka för stärkta tvärförbindelser till övriga regionala stadskärnor, framför allt på den norra regionhalvan. Stärk kopplingarna mellan kärnans olika delar genom minskade barriärer och utvecklad mikromobilitet.

Förslag på insatser

Ökad kunskap om resandets utveckling

Öka kunskapen om resandets utveckling till- och från de regionala stadskärnorna som ett stöd för planering och insatser och som underlag för uppföljning av kärnornas utveckling. Det kan exempelvis handla om tillval av finare indelning i de resvaneundersökningar som Region Stockholm tar fram eller genom statistisk uppföljning över resandet som Region Stockholm eller Trafikverket tar fram. Samverka även för att ta fram indikatorer för hållbart resande som gör det möjligt att följa upp och mäta resandets utveckling gentemot målen om hållbart resande.

Samverkan mellan nationell, regional och kommunal nivå

Öka den gemensamma kännedomen om respektive aktörs uppdrag och om de processer och projekt som pågår i de regionala stadskärnorna, kopplat till infrastruktur och kollektivtrafik. Underlätta processen genom att utveckla etablerade samverkansformer mellan Trafikverket, kommunerna och Region Stockholm att även inkludera frågor som har betydelse för de regionala stadskärnornas utveckling. Det kan exempelvis handla om att öka samsynen om de grundläggande planeringsinriktningarna i den regionala utvecklingsplanen och förståelse för de utmaningar som finns kopplat till barriärer och stadsutveckling i närheten av det nationella vägnätet och i kollektivtrafiknära lägen.

Stärk kopplingarna inom kärnan och öka möjligheterna för fler att gå, cykla och åka kollektivt

Samverka med berörda aktörer; Stockholms stad, Sollentuna kommun, Region Stockholm och Trafikverket, för att öka tillgängligheten och stärka kopplingarna med gång, cykel och kollektivtrafik mellan kärnans olika målpunkter. Arbeta för en gemensam målbild och kartlägg funktionella och rumsliga samband för resor och rörelser inom kärnan, exempelvis genom en spacesyntax analys. Identifiera vilka hinder, brister och möjligheter som finns för att stärka kopplingarna och göra det enklare för fler att välja hållbara färdsätt i vardagen. Exempel på åtgärder kan vara olika mobilitetslösningar, lokalisering och utformning av expressbussarnas hållplatslägen och stråk, behov av nya eller stärkta kopplingar över barriärer eller kommungränsen, skyltning, trygghetsskapande åtgärder eller parkeringsåtgärder som stödjer ett hållbart resande.

Samverka för ett genomförande av Tvärbanans Kistagren till Helenelund

Kraftsamla för att lösa de frågor som behöver hanteras för att nå det gemensamma målet om att färdigställa tvärbanan till Helenelund i utsatt tid. Projektet är i sin slutfas och det pågår arbete med detaljprojektering och planering för kommande entreprenadupphandlingar. Arbeta i nära samverkan för att hitta optimala lösningar, gällande bland annat trafikförsörjning, trygghet och information under byggtiden, och för att hantera återstående detaljfrågor.

Undersök förutsättningarna för ett regionaltågsstopp i den regionala stadskärnan Kista- Sollentuna- Häggvik

I flera regionala planeringsdokument identifieras ett behov av ytterligare regionaltågsstationer i Stockholmsregionen, varav Kista- Sollentuna- Häggvik lyfts fram som en av flera möjliga platser, tillsammans med Solna och Älvsjö. Kista- Sollentuna-Häggvik utgör ett av regionens större arbetsplatsområden med en hög inpendling från andra kommuner och län runt om i Sverige. En storregional bytespunkt för fjärr- och regionaltåg, skulle bidra till att öka tillgängligheten till den regionala stadskärnan och att göra restiderna med kollektivtrafik mer konkurrenskraftiga gentemot bilen.

Öka den gemensamma kunskapen och utred förutsättningarna att anlägga ytterligare regionaltågsstopp i Stockholmsregionen, sett ur ett systemperspektiv. Samverka med berörda aktörer (Region Stockholm, Trafikverket och kommunerna) och kartlägg behov, nytta och förutsättningar för ytterligare regionaltågsstopp i systemet och klargör även hur trafiken och turtätheten för det övriga pendeltågssystemet kan påverkas.

Verka för stärkta kopplingar på tvären mellan Kista- Sollentuna- Häggvik och Täby Centrum- Arninge

De regionala stadskärnorna Täby Centrum-Arninge och Kista-Sollentuna-Häggvik har stor interaktion med varandra gällande pendling. Det är framför allt det arbetsplatsintensiva näringslivet i Kista- Sollentuna- Häggvik som genererar en hög inpendling från övriga kärnor. I den regionala utvecklingsplanen identifieras ett behov av att stärka kopplingen med kollektivtrafik mellan de regionala stadskärnorna.

Fortsätt samverka med berörda aktörer, Sollentuna kommun, Täby kommun, Region Stockholm och Trafikverket, för att gemensamt undersöka förutsättningarna att på olika

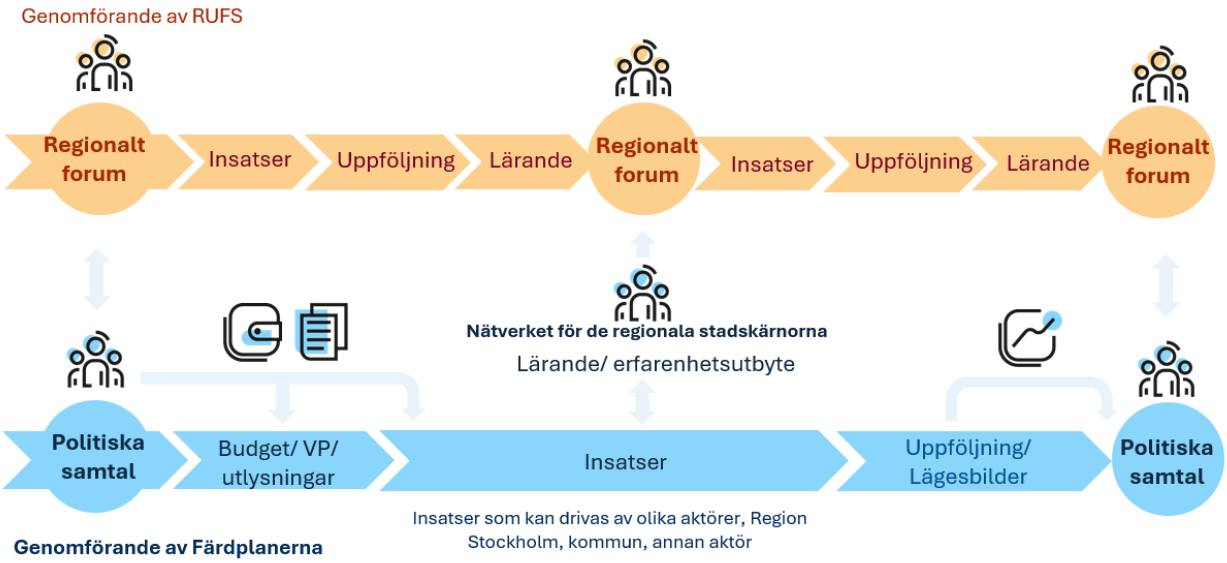
sätt öka tillgängligheten med kollektivtrafik mellan Kista- Sollentuna- Häggvik och Täby Centrum- Arninge. Det kan handla om att fortsätta konkretisera sträckningen av den planerade expressbusslinjen J3 eller andra alternativa kollektivtrafiklösningar.

Samverkan och kunskapsuppbyggnad kring området ”Kilen” i Helenelund

”Kilen” ligger vid ändhållplatsen för tvärbanans Kistagren och är en pusselbit i utvecklingen av bytespunkten Helenelund till en attraktiv och inbjudande plats. Området ligger mellan Ostkustbanan och E4 och saknar idag angöring för biltrafik, vilket försvårar utvecklingen av platsen. För att lösa angöringen till platsen krävs samverkan med Trafikverket, Region Stockholm och Stockholms stad. Samverka med berörda aktörer och undersök gemensamt möjliga lösningar att angöra området.

Genomförande av färdplanerna

Färdplanen för Kista-Sollentuna- Häggvik är en fördjupning av RUFS och är ett verktyg för att genomföra intentionerna i den regionala utvecklingsplanen. Genomförandet av färdplanerna föreslås därför docka i och löpa parallellt med processen för ett genomförande av RUFS.

Figur. Genomförandet av färdplanerna löper parallellt med genomförandet av den regionala utvecklingsplanen

Politiska samtal som utgångspunkt för budget, prioritering och styrning

För att genomföra RUFS föreslås ett så kallat Regionalt Forum som ska fungera som en plattform för politiska samtal mellan Region Stockholm och länets kommuner kring regionens långsiktiga utveckling.

I genomförandet av färdplanerna föreslås mindre forum, bilaterala politiska samtal, mellan kommun- och regionpolitiker i respektive regional stadskärna. Dialogerna kan föras i anslutning till det större regionala forumet som bedrivs inom ramen för RUFS. Syftet med de politiska samtalen är att prioritera och planera vilka insatser som vi tillsammans behöver kraftsamla kring under en kommande två-årsperiod. Utgångspunkten för samtalen är färdplanerna samt resultaten i de lägesbilder som tas fram av Region Stockholm, se nedan.

Insatser och aktiviteter

De politiska samtalen kan ligga till grund för respektive organisations budgetarbete och verksamhetsplanering för kommande år. Insatserna i färdplanerna kan initieras genom politiska uppdrag eller bedrivas inom ramen för respektive organisations löpande verksamhet. Insatser i färdplanen kan även genomföras med hjälp av medel, finansiella anslag, från Region Stockholm eller andra aktörers utlysningar.

Insatserna i färdplanen för Kista- Sollentuna-Häggvik genomförs i samverkan mellan Region Stockholm, Stockholm stad och Sollentuna kommun samt andra relevanta aktörer. På Region Stockholm leds arbetet med att genomföra färdplanerna av regionledningskontoret.

Lärande och utbyte genom nätverket för de regionala stadskärnorna

I nätverket för de regionala stadskärnorna sker ett gemensamt lärande och kunskapsutbyte kring de insatser och aktiviteter som pågår inom ramen för färdplanerna. I nätverket ingår representanter från kärnkommuner och andra regionala samhällsbyggnadsaktörer som har intresse och delaktighet i att utveckla en flerkärnig Stockholmsregion.

Uppföljning av utvecklingen genom Lägesbilder för de regionala stadskärnorna

Region Stockholm följer kontinuerligt upp utvecklingen i de regionala stadskärnorna inom de målområden som formulerats i färdplanerna. Uppföljningen sammanställs i så kallade Lägesbilder för de regionala stadskärnorna. Syftet är att få en nulägesbild över utvecklingen i de regionala stadskärnorna. Resultaten och slutsatserna diskuteras och analyseras tillsammans med kommunerna i de regionala stadskärnorna. Lägesbilderna och den kvalitativa analysen utgör sedan ett underlag för de politiska samtalen mellan kommun- och regionpolitiker.

Färdplan för den regionala stadskärnan

Södertälje stadskärna

Remissversion 251211

Region Stockholm

Region Stockholm, ansvarar och arbetar för en hållbar utveckling av Stockholmsregionen.

Visionen är att länet ska vara Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion, både för dig som lever och verkar här och för våra besökare.

Vårt regionala utvecklingsarbete grundas på kvalificerat underlag och analys. Genom samverkan med kommuner, näringsliv, universitet och högskolor, andra myndigheter och organisationer bidrar vi till att det finns en gemensam målbild för regionens utveckling. Vi tar initiativ till, skapar förutsättningar och bidrar till att visioner, mål, strategier och åtaganden i den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS, kan förverkligas.

Vi bevakar systematiskt utvecklingen i regionen och omvärlden och presenterar regelbundet kunskapsunderlag, analyser, scenarion, kartläggningar, utvärderingar, statistik och rekommendationer för regionens utveckling. Rapporterna tas fram internt inom Region Stockholm och av forskare, utredare, analytiker och konsulter på uppdrag av Region Stockholm.

Citera gärna innehållet i rapporten men uppge alltid källan. Att återge bilder, foto, figurer och tabeller (digitalt eller analogt) är inte tillåtet utan särskilt medgivande.

Region Stockholm
Regionledningskontoret
Box 30215, 104 25 Stockholm
Besöksadress:
Lindhagensgatan 98
Telefon: 08-123 100 00
registrator.rlk@regionstockholm.se
www.regionstockholm.se

Ansvarig handläggare: Namn
Konsulter: Namn

Ev omslagsfoto: Fotografen (-er)

Dnr:

Innehållsförteckning

Förord **4**

Inledning **5**

Uppdraget 5

Bakgrund 6

Färdplanerna ska bidra till vision och mål i den regionala utvecklingsplanen 7

Så här har färdplanen tagits fram 8

Det här är den regionala stadskärnan Södertälje stadskärna! **9**

Färdriktning och förslag på insatser **10**

Levande och attraktiva regionala stadskärnor 11

Regionala målpunkter för samhällsservice 13

Naturliga lokaliseringsplatser för näringsliv och innovation 15

Tillgängliga regionala stadskärnor som bidrar till hållbart resande 17

Genomförande av färdplanerna **19**

Politiska samtal som utgångspunkt för budget, prioritering och styrning 20

Insatser och aktiviteter 21

Lärande och utbyte genom nätverket för de regionala stadskärnorna 21

Uppföljning av utvecklingen genom Lägesbilder för de regionala stadskärnorna 21

Förord

[Skriv din text här]

Inledning

Uppdrag

För att genomföra intentionerna i den regionala utvecklingsplanen har klimat- och region-utvecklingsnämnden fått i uppdrag att, inom ramen för arbetet med att revidera den regionala utvecklingsplanen, ta fram färdplaner för de regionala stadskärnorna. Färdplanerna ska vara till för att utveckla såväl klimat-och resurseffektiva som attraktiva regionala stadskärnor baserade på deras karaktärer och komparativa fördelar. Färdplanerna ska även beakta hur kulturen kan involveras när de regionala stadskärnorna utvecklas.

Avgränsning

Uppdraget omfattar att ta fram åtta färdplaner, en för varje regional stadskärna. Till respektive färdplan tas även en lägesbild fram som utgör en statistisk uppföljning över utvecklingen inom respektive stadskärna. Denna färdplan avgränsas till den regionala stadskärnan Södertälje stadskärna. Insatser har tagits fram i nära samarbete med ansvariga från respektive regional stadskärna och avgränsas till att gälla frågor som regionens aktörer behöver samverka kring och som ingen enskild aktör har ensam rådighet över.

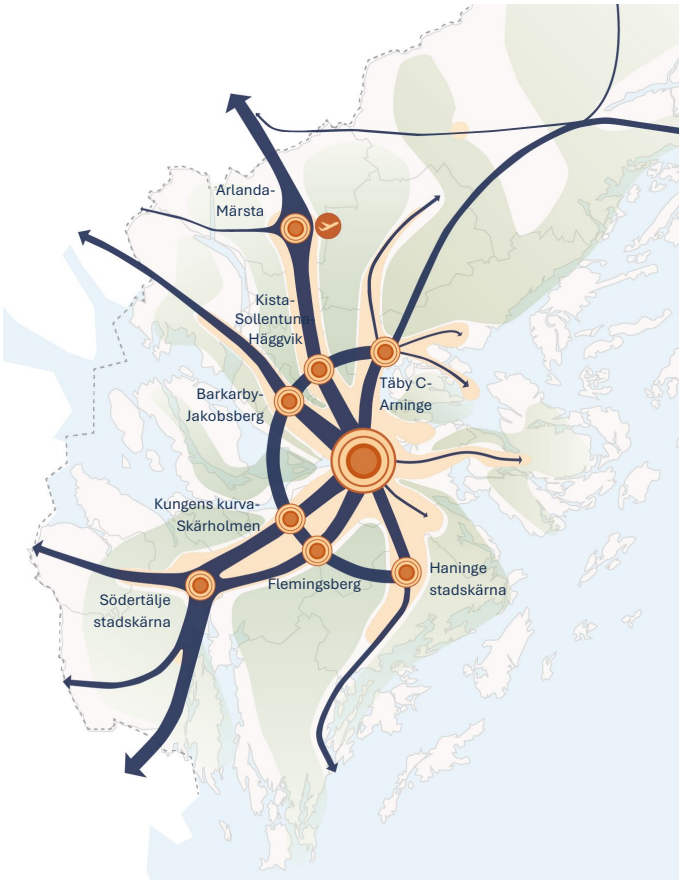
Bakgrund

Flerkärnighet - en strategi för en hållbar stockholmsregion

Att utveckla en mer flerkärnig Stockholmsregion, med åtta regionala stadskärnor är en grundläggande strategi för regionens utveckling sedan 2001. Attraktiva och levande regionala stadskärnor utanför den centrala regionkärnan har stor betydelse för att möta den framtida befolkningstillväxten på ett hållbart sätt och bidrar till visionen att vara Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion. Genom att stärka de regionala stadskärnorna skapar vi en bättre balans mellan arbetsplatser, service och bostäder i hela regionen samtidigt som det minskar belastningen på transportsystemet. Livskvaliteten ökar hos invånarna då fler får nära till viktiga samhällsfunktioner som vård, utbildning och kultur. En utveckling i de regionala stadskärnorna bidrar även till ett effektivt nyttjande av mark och gemensamma resurser och främjar ett hållbart resande med lägre klimatutsläpp.

Åtta regionala stadskärnor

I den regionala utvecklingsplanen pekas åtta regionala stadskärnorna ut; Södertälje stadskärna, Kungens kurva-Skärholmen, Flemingsberg, Haninge stadskärna, Arlanda-Märsta, Kista Sollentuna-Häggvik, Barkarby-Jakobsberg och Täby C- Arninge. Tillsammans med den centrala regionkärnan utgör de stommen i Stockholmregionens flerkärniga struktur. Stadskärnorna är strategiskt placerade invid några av regionens större knutpunkter i transportsystemet och har hög tillgänglighet med kollektivtrafik. Genom sina lägen, funktioner och höga regionala tillgänglighet har de förutsättningar att utvecklas till attraktiva lokaliseringsplatser för näringsliv, bostäder och viktiga regionala funktioner som till exempel utbildning, vård, rättsväsende, service, kultur, nöjen och idrott.

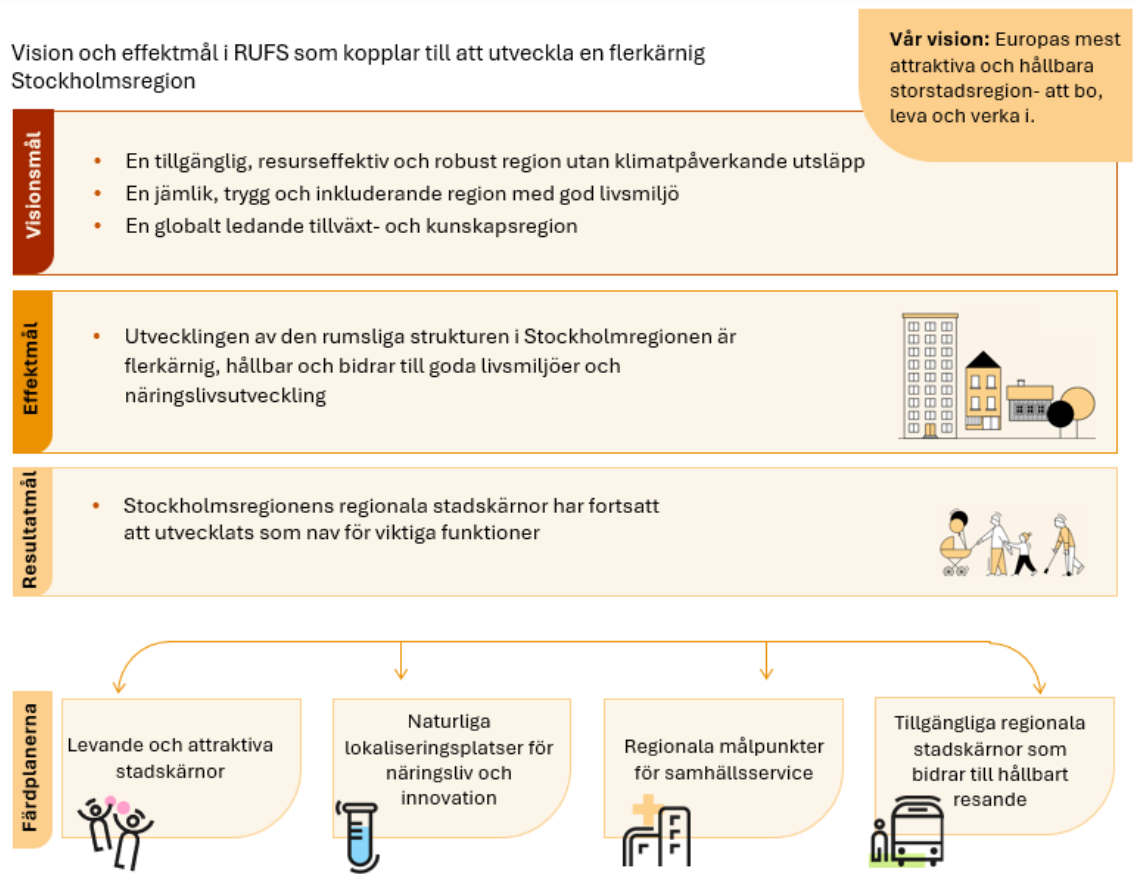

De regionala stadskärnorna är målpunkter för ett större regionalt omland och flera av dem har även ett storregionalt upptagningsområde och ingår i ett övergripande stadsnätverk i östra Mellansverige. De är alla olika i sin storlek och karaktär, och utvecklingen behöver därför utgå ifrån varje kärnas unika förutsättningar och karaktärer.

Färdplanerna ska bidra till vision och mål i den regionala utvecklingsplanen

Färdplanen för Södertälje stadskärna är en fördjupning av den regionala utvecklingsplanen, RUFS, och är ett gemensamt verktyg för att genomföra de intentioner och mål som finns i planen och som syftar till att utveckla en mer flerkärnig Stockholmsregion.

Att utveckla en mer flerkärnig Stockholmsregion är en grundläggande strategi för att nå visionen om att vara Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion- att bo, leva och verka i. I RUFS finns en målstruktur bestående av den övergripande visionen följt av visionsmål, effektmål och resultatmål. Effektmålen och resultatmålen visar riktningen mot visionen på lång respektive kort sikt. Samtliga mål är viktiga i arbetet för att utveckla en flerkärnig region och nå de övergripande visionsmålen. I bilden nedan visas endast det effektmål och resultatmål som direkt handlar om att utveckla en flerkärnig Stockholmsregion. Därutöver finns rumsliga principer och ett antal förhållningssätt kopplat till den rumsliga utvecklingen, vilka anger hur vi ska arbeta tillsammans för att stärka de regionala stadskärnorna genom den fysiska planeringen.

Figur x. Vision och mål i den regionala utvecklingsplanen, RUFS, som har direkt koppling till de regionala stadskärnorna. I arbetet med färdplanen har målen i RUFS brutits ned till fyra målområden som alla är viktiga för att utveckla en flerkärnig region och för att nå de övergripande målen. Lägesbilderna och insatser i färdplanerna är indelade efter de fyra målområdena.

Så här har färdplanen tagits fram

Arbetet med att ta fram färdplaner påbörjades i början av 2024 och har letts av regionledningskontoret på Region Stockholm. Arbetet har bedrivits i nära samarbete med de kommuner som har en regional stadskärna samt med Kulturförvaltningen och Trafikförvaltningen på Region Stockholm. Avstämningar med Hälso- och sjukvårdsförvaltningen och Locum har gjorts i enskilda frågor. Respektive kommun har därutöver haft möjlighet att bjuda in lokala aktörer för att delta i processen.

Under 2024 och 2025 genomfördes flera dialoger och workshops enskilt med respektive stadskärna. Fokus var att beskriva nuläget och fånga de utmaningar, möjligheter och behov som finns i respektive stadskärna. Dialogerna kompletterades med en statistisk uppföljning över utvecklingen i de regionala stadskärnorna, en så kallad lägesbild. Utifrån nuläget och kunskapsunderlaget övergick arbetet till att formulera vilka frågor och insatser som vi behöver samverka kring för att ta hand om de utmaningar, möjligheter och behov som identifierats för respektive stadskärna. Under hösten 2025 har färdplanernas innehåll stämts av med kommunerna och Trafikverket och internt med Region Stockholms förvaltningar.

Det här är den regionala stadskärnan Södertälje stadskärna!

Södertälje stadskärna ligger cirka tre mil söder om den centrala regionkärnan och nära gränsen till Sörmlands län. Här möts landsvägar, järnvägar och vattenvägar, men också människor från hela världen med olika religioner, kulturer och språk. Två världsföretag har sin tillverkning mitt i staden, och en stor del av befolkningen har sina rötter i andra delar av världen och för sina erfarenheter och sin kultur med sig hit.

Tillgängligheten till stadskärnan är god idag, men den behöver fortsätta förbättras, såväl till som inom kärnan. I stadskärnan finns fyra pendeltågsstationer. Längst i söder ligger Södertälje Syd som även har en funktion som bytespunkt för nationell, storregional och regional tågtrafik. Stadskärnans roll som storregional knutpunkt märks även på stadens gator, som trafikeras av såväl Region Stockholms som Region Sörmlands bussar. Det visar tydligt att de stora arbetsplatserna i stadskärnan hämtar sin kompetens från ett större geografiskt omland.

Södertälje stadskärna har anor tillbaka från medeltiden och utmärker sig för sin historiska stadskärna, invid Södertälje kanal. Idag bor det ca 25 000 personer i kärnan och nästan 35 000 personer arbetar här. Kärnan utgör ett av Stockholmsregionens större arbetsplatsområden med en tydlig profil inom tillverkningsindustri. De två företagen Scania och AstraZeneca står tillsammans för omkring tio procent av Sveriges export. Tillsammans har de en stor betydelse för såväl kärnans, Stockholmregionens och landets utveckling. År 2018 invigdes Södertälje Science Park som har fått en viktig roll i utvecklingen av den regionala stadskärnan. Här samverkar näringsliv, akademi och samhälle med att stödja aktörer inom industri och industrinära tjänster och för att främja hållbar produktion lokalt, regionalt och nationellt. Tidigare bedrev KTH utbildningsverksamhet här. I dag finns i stället Campus Telge på området, som erbjuder vuxenutbildning och bidrar till att stärka kompetensen i regionen.

I Södertälje stadskärna finns ett stort utbud av samhällsservice. Här finns bland annat rättsväsende med Södertälje tingsrätt samt Södertälje sjukhus som är ett kombinerat akutsjukhus och närsjukhus. Stadskärnan är även känd för ett varierat kulturliv med flera betydelsefulla kulturverksamheter så som stadsteatern, kulturmuseet Tore Källberget och Tom Tits Experiment, som alla är välbesökta besöksmål i kärnan.

Under det senaste decenniet har Södertälje stadskärna vuxit norr ut mot Södertälje Science Park. Arbetet med att utveckla Södertälje stadskärna har varit framgångsrikt och resulterade i att Södertälje vann pris som årets stadskärna år 2024. I det fortsatta utvecklingsarbetet planerar kommunen att förtäta och utveckla miljöerna runt kärnans spårstationer. På sikt planeras även den östra delen av kärnan att utvecklas, inklusive området runt Södertälje sjukhus. Södertälje kanal och dess vattenrum kommer att spela en viktig roll för att länka samman de båda stadsdelarna. Som ett led i det arbetet pågår utbyggnad av nya gångstråk och parker utefter vattnet i syfte att knyta staden närmare vattnet. Utvecklingen kommer att fortsätta stärka Södertäljes roll som en viktig mötesplats i Stockholmsregionen, för så väl människor, näringsliv och kommunikationer.

Placeholder

Karta regionala stadskärnan

Färdriktning och förslag på insatser

Färdplanerna för den regionala stadskärnan Södertälje stadskärna visar på frågor som regionens aktörer behöver samverka kring och som ingen enskild aktör har ensam rådighet över.

Färdplanerna är disponerade efter de fyra målområden som identifierats som viktiga för att nå mål och intentioner i den regionala utvecklingsplanen: Levande och attraktiva stadskärnor, Naturliga lokaliseringsplatser för näringsliv och innovation, Regionala målpunkter för samhällsservice och Tillgängliga regionala stadskärnor som bidrar till ett hållbart resande.

Inom varje målområde finns ett förslag till färdriktning samt förslag på insatser som arbetats fram tillsammans med kärnkommunerna och som baseras på varje kärnas unika styrkor, utmaningar och behov. Färdriktningen anger den riktning som vi tillsammans behöver jobba mot i ett mer långsiktigt perspektiv för att nå målen i RUFS. Insatserna har ett mer kortsiktigt perspektiv och är aktiviteter som ska bidra till en utveckling i linje med färdriktningen. Insatserna är generellt skrivna, tanken är att de formas tillsammans och konkretiseras allt eftersom man prioriterar, eller får i uppdrag, att arbeta med en insats.

Insatserna kan drivas av Region Stockholm, av kärnkommunerna eller av andra aktörer. Några insatser är gemensamma för samtliga regionala stadskärnor medan andra insatser är unika för den regionala stadskärnan Södertälje stadskärna. Läs mer under avsnittet Genomförande för att förstå hur vi kan arbeta med att genomföra insatserna i färdplanerna.

Insatser som har den här symbolen är gemensamma för alla regionala stadskärnor och har ett övergripande regionalt perspektiv. Det här är insatser där Region Stockholm kan leda det gemensamma arbetet. Ansvar för övriga insatser i färdplanerna kan variera mellan olika aktörer.

Färdplanernas struktur

Målområde: Levande och attraktiva stadskärnor

En förutsättning för att utveckla de regionala stadskärnorna och en mer flerkärnig Stockholmsregion är att det finns ett tillräckligt stort befolkningsunderlag i kärnorna, såväl under dag- som nattetid och att kärnorna är nåbara och tillgängliga för ett större omland. En bra balans mellan dag- och nattbefolkning ger i sin tur underlag för en fungerande dag- och kvällsekonomi och ett utvecklat serviceutbud och näringsliv. Det har stor betydelse för att utveckla levande, trygga och attraktiva stadskärnor.

Färdriktning mot en levande och attraktiv regional stadskärna

Fortsätt stärka stadskärnans Södertäljes unika identitet som en medeltida stadskärna och regional kulturmiljö, där Södertälje kanal är en naturlig mötesplats mellan stadens olika delar. Använd kärnans många arbetsplatser som en styrka och resurs för att vidareutveckla ett dynamiskt dags- och kvällsliv i stadskärnan.

Förslag på insatser

Öka kännedomen om de regionala stadskärnornas betydelse för Stockholmsregionens utveckling

Arbeta tillsammans med berörda aktörer för att skapa intresse och engagemang, såväl regionalt, nationellt som internationellt, för att utveckla de regionala stadskärnorna och en flerkärnig Stockholmsregion. Stärk berättelsen om de regionala stadskärnornas olika styrkor, potential och innehåll, för såväl boende, verksamma och besökare. Insatsen kan till exempel handla om att ta fram en film eller presentationsmaterial om de regionala stadskärnorna och syftet med att utveckla en flerkärnig Stockholmsregion. Det kan också handla om att anordna evenemang eller delta i forum för att sprida kunskap och väcka intresse kring utvecklingen av de regionala stadskärnorna.

Fortsätt samverka för en tryggare stadskärna

Attraktiva och levande stadskärnor innebär även trygga stadskärnor. Olika ägandeskap av platser kräver ökad samverkan mellan kommunen och Region Stockholm kring trygghet, attraktivitet och disponering av de platser och stråk som upplevs som otrygga i kärnan, exempelvis stationsmiljöerna och några bytespunkter för busstrafiken.

Fortsätt samverkan kring stations- och stadsmiljöerna runt Södertälje C och Södertälje syd

Utformningen av kärnans spårstationer och dess närmiljöer har stor betydelse för att utveckla en attraktiv och inbjudande stadskärna och för att uppmuntra fler att resa med kollektivtrafiken. Stationerna har idag vissa brister gällande bland annat trygghet, attraktivitet och funktion och det finns en pågående samverkan mellan Södertälje kommun, Trafikverket, Region Stockholm och Jernhusen kring utvecklingen av Södertälje C. Stadsutveckling som planeras i anslutning till kärnans spårstationer förutsätter fortsatt samverkan kring stationsutformningen och samplanering mellan bebyggelsestrukturen och kollektivtrafikens olika anspråk och behov i syfte att skapa en attraktiv helhetsmiljö.

Samverka kring planerad stadsutveckling öster om Södertälje kanal vid Södertälje sjukhus

Södertälje kommun har ambitioner att förtäta och utveckla stadskärnan öster om Södertälje kanal, i anslutning till Södertälje sjukhus. Fördjupa samverkan mellan Södertälje kommun och Region Stockholms olika förvaltningar gällande exempelvis utbud och tillgång till parkeringar, framkomlighet och tillgänglighet till sjukhuset och hur sjukhuset kan integreras i planerna och bidra till en attraktiv och levande stadsmiljö. Utred tillsammans möjligheten att öka det hållbara resandet till sjukhuset genom kompenserande satsningar på gång, cykel och kollektivtrafik.

Målområde: Målpunkter för regional samhällsservice

I RUFS anges att de regionala stadskärnorna ska utvecklas till målpunkter för regional samhällsservice och viktiga funktioner. Målet är att de regionala stadskärnorna ska kunna komplettera utbudet i den centrala regionkärnan och öka balansen av arbetsplatser och service i regionen. Det gör att fler av regionens invånare får närhet och tillgänglighet till sådana funktioner som de behöver och använder i sin vardag. Ett brett och tillgängligt serviceutbud bidrar även till en levande och attraktiv stadskärna som fungerar för olika målgrupper och med aktiviteter över hela dygnet.

Färdriktning mot en regional målpunkt för samhällsservice

Fortsätt utveckla Södertälje sjukhus som ett nav för vård i sydvästra delen av Stockholmsregionen. Verka för att Södertälje fortsätter att vara en kunskap-stad med högre utbildning i den regionala stadskärnan och stärk utbudet av kultur i takt med att kärnan växer.

Förslag på insatser

Verka för att stärka utbildning och kompetensförsörjning i Södertälje
Undersök tillsammans med berörda aktörer såsom kommunen, Södertälje Science Park, Region Stockholm, näringslivet med flera, möjligheterna att använda de aktörer och lokaler som finns den regionala stadskärnan Södertälje för att stärka tillgången till högre studier genom att använda sig av digitala lösningar, exempelvis genom föreläsningar, seminarier och handledning på distans. Underlätta genom detta kompetensförsörjningen för de stora och små arbetsgivarna i den regionala stadskärnan. Arbeta vidare med samverkan inom Teknikcollege Stockholmsregionen.

Samverka för att stärka kulturen i de regionala stadskärnorna
Öka den gemensamma kunskapen om kulturområdet i de regionala stadskärnorna och stärk samtalet mellan kommunerna och Region Stockholm kopplat till de kulturfrågor i kärnorna som har regional relevans. Verka för att öka kulturetableringar i de regionala stadskärnorna. Undersök var i de olika kärnorna olika typer av funktioner passar och samverka kring att identifiera lägen. Främja mellankommunala samarbeten kring etableringar kopplat till idrottens platser i de regionala stadskärnorna.

Underlätta matchningen mellan lokalutbud och efterfrågan inom kulturen
Undersök förutsättningarna för en regional plattform eller ”anslagstavla” där olika kulturella och kreativa branscher/ verksamheter skulle kunna hitta lokaler i de regionala stadskärnorna för sina respektive verksamheter.

Målområde: Naturliga lokaliseringsplatser för näringsliv och innovation

I RUFS anges att de regionala stadskärnorna ska utvecklas till attraktiva lokaliseringsplatser för näringsliv och innovation, med fokus på en ökad etablering av kontor och kunskapsintensiva verksamheter. Att planera för ett arbetsplats- och besöksintensivt näringsliv i de regionala stadskärnorna bidrar till ett effektivt nyttjande av marken, hållbart resande och ger stadskärnor med liv och rörelse under hela dygnet. De regionala stadskärnorna har olika styrkor och ska komplettera varandra och den centrala regionkärnan. Det är därför viktigt att fortsätta stärka respektive stadskärnas olika profil och identitet när stadskärnorna utvecklas.

Färdriktning mot en naturlig lokaliseringsplats för näringsliv och innovation

Bevara och utveckla den regionala stadskärnan Södertäljes starka profil inom tillverkningsindustri och fortsätt stärka profilen inom matproduktion, forskning och innovation. Fortsätt att utveckla kärnan som en naturlig lokaliseringsplats för kultur, besöksnäring och kvällsekonomi.

Förslag på insatser

Stärk de regionala stadskärnornas olika profiler
De regionala stadskärnorna har olika karaktär, styrkor, utmaningar och behov. Samverka mellan Region Stockholm och kommunerna och kartlägg vilka profiler de olika regionala stadskärnorna har idag och skapa förståelse för hur de kan komplettera och stärka varandra. Undersök om- och hur man kan bredda profilen i respektive regional stadskärna för att ytterligare utveckla deras olika identiteter och varumärken och på så sätt positionera dem både i förhållande till varandra och till andra platser.

Fortsätt utveckla Södertälje Science Park
Arbeta vidare tillsammans (kommunen, Södertälje Science Park, Region Stockholm med flera) inom ramen för smart specialiseringshandlingsplanen för hållbar och cirkulär produktion för att utveckla och stödja de tillverkande företagen i kommunen och Stockholmsregionen. Samverka kring ökad och utvecklad matproduktion och genom det också för en ökad beredskap.

Verka för ett arbetsplats- och besöksintensivt näringsliv i de regionala stadskärnorna

Det pågår en ständig strukturomvandling och för att attrahera företagsinvesteringar och få företag att stanna kvar i de regionala stadskärnorna är det viktigt förstå hur näringslivet förändras framåt. Öka kunskapen om det framtida näringslivet och undersök gemensamt vilka förutsättningar, behov och hinder det finns för att långsiktigt utveckla och stärka kontorsmarknaden och kunskapsintensiva verksamheter i de regionala stadskärnorna.

Stärk små och medelstora företags möjligheter till hållbar omställning genom finansiering och rådgivning

Samverka genom Almi till utvecklingen av den regionala stadskärnan genom att erbjuda små och medelstora företag tillgång till finansiering och rådgivning inom främst innovation och hållbarhet men även tydlig koppling mot finansiering. Genom att kombinera kapital med affärsutvecklande stöd skapas bättre förutsättningar för företag att investera i hållbara lösningar, utveckla nya affärsmodeller och stärka sin konkurrenskraft.

Stärka och utveckla besöksnäringen – betydande för attraktionskraften

Besöksnäringen är viktig för en plats varumärke, tillväxt och attraktionskraft och i Södertälje har det relativt nyligen öppnat två destinationshotell i den regionala stadskärnan. Stärk besöksnäringen, utveckla fler besöksanledningar och mötesplatser till den regionala stadskärnan Södertälje i samverkan mellan näring, kommun, Region Stockholm och andra berörda aktörer. Arbeta gemensamt för att främja och utveckla den regionala stadskärnan Södertäljes många besöksmål såsom till exempel Tom Tits Experiment, Torekällbergets friluftsmuseum och Scaniarinken.

Målområde: Tillgängliga regionala stadskärnor som bidrar till hållbart resande

Enligt RUFS ska den flerkärniga utvecklingen bidra till ett hållbart resande och till att avlasta transportstråken in mot regionens centrala delar. För att utvecklingen i de regionala stadskärnorna ska kunna bidra till ett ökat resande med kollektivtrafik, gång och cykel behöver de ha en hög regional tillgänglighet med kollektivtrafik och goda kopplingar med gång och cykel, såväl till som inom kärnan.

Färdriktning mot en tillgänglig regional stadskärna som bidrar till hållbart resande

Fortsätt samverka för en ökad tillgänglighet med kollektivtrafik till Södertälje stadskärna och mellan Södertälje och övriga regionala stadskärnor. Underlätta för fler att gå, cykla och åka kollektivt mellan olika målpunkter inom kärnan, såväl öster som väster om Södertälje kanal.

Förslag på insatser

Ökad kunskap om resandets utveckling

Öka kunskapen om resandets utveckling till- och från de regionala stadskärnorna som ett stöd för planering och insatser och som underlag för uppföljning av kärnornas utveckling. Det kan exempelvis handla om tillval av finare indelning i de resvaneundersökningar som Region Stockholm tar fram eller genom statistisk uppföljning över resandet som Region Stockholm eller Trafikverket tar fram. Samverka även för att ta fram indikatorer för hållbart resande som gör det möjligt att följa upp och mäta resandets utveckling gentemot målen om hållbart resande.

Samverkan mellan nationell, regional och kommunal nivå

Öka den gemensamma kännedomen om respektive aktörs uppdrag och om de processer och projekt som pågår i de regionala stadskärnorna, kopplat till infrastruktur och kollektivtrafik. Underlätta processen genom att utveckla etablerade samverkansformer mellan Trafikverket, kommunerna och Region Stockholm att även inkludera frågor som har betydelse för de regionala stadskärnornas utveckling. Det kan exempelvis handla om att öka samsynen om de grundläggande planeringsinriktningarna i den regionala utvecklingsplanen och förståelse för de utmaningar som finns kopplat till barriärer och stadsutveckling i närheten av det nationella vägnätet och i kollektivtrafiknära lägen.

Stärk kopplingarna inom kärnan och öka möjligheterna för fler att gå, cykla och åka kollektivt

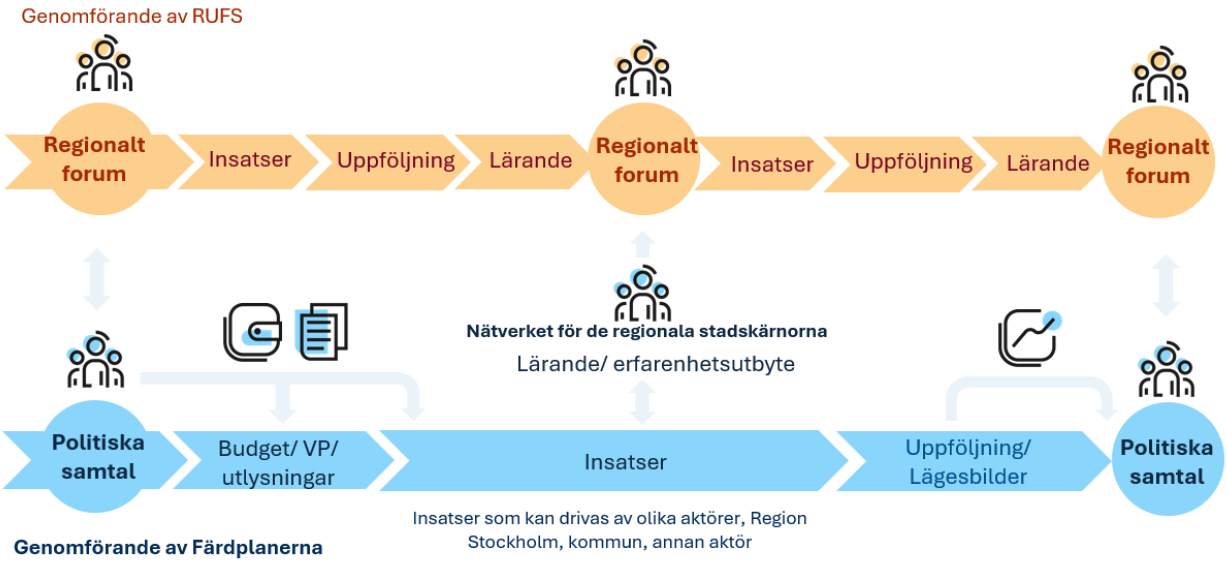
Samverka med berörda aktörer för att öka tillgängligheten till olika målpunkter inom kärnan och för att minska barriärer. Arbeta för en gemensam målbild, kartlägg funktionella samband, hinder och brister och studera möjliga lösningar för att fler ska välja att gå, cykla och åka kollektivt i vardagen. Det kan handla om olika mobilitetslösningar, behov av stärkta eller nya kopplingar över/ under barriärer, bättre skyltning och trygghetsfrämjande åtgärder eller parkeringsåtgärder som stöttar ett hållbart resande.

Fortsätt samverka för ökad tillgänglighet med kollektivtrafik till Södertälje stadskärna och mellan de regionala stadskärnorna

Den regionala stadskärnan Södertälje ligger långt ut i kollektivtrafiksystemet och restiderna till den centrala regionkärnan och till övriga regionala stadskärnor har svårt att konkurrera med bilen. Det pågår ett aktörsgemensamt arbete för att öka tillgängligheten med kollektivtrafik till och från Södertälje. Arbetet sker i samverkan mellan Södertälje kommun, Region Stockholm, bussoperatör och Trafikverket. Fortsätt samverka i pågående processer kring dessa frågor och undersök även hur tillgängligheten till andra regionala stadskärnor kan förbättras. Det kan exempelvis handla om att vidareutveckla expressbussnätet eller att verka för ett ändrat taxesystem på regiontågen.

Genomförande av färdplanerna

Färdplanen för Södertälje stadskärna är en fördjupning av RUFS och är ett verktyg för att genomföra intentionerna i den regionala utvecklingsplanen. Genomförandet av färdplanerna föreslås därför docka i och löpa parallellt med processen för ett genomförande av RUFS**.**

Figur. Genomförandet av färdplanerna löper parallellt med genomförandet av den regionala utvecklingsplanen

Politiska samtal som utgångspunkt för budget, prioritering och styrning

Politiska samtal

För att genomföra RUFS föreslås ett så kallat Regionalt Forum som ska fungera som en plattform för politiska samtal mellan Region Stockholm och länets kommuner kring regionens långsiktiga utveckling.

I genomförandet av färdplanerna föreslås mindre forum, bilaterala politiska samtal, mellan kommun- och regionpolitiker i respektive regional stadskärna. Dialogerna kan föras i anslutning till det större regionala forumet som bedrivs inom ramen för RUFS. Syftet med de politiska samtalen är att prioritera och planera vilka insatser som vi tillsammans behöver kraftsamla kring under en kommande två-årsperiod. Utgångspunkten för samtalen är färdplanerna samt resultaten i de lägesbilder som tas fram av Region Stockholm , se nedan.

Insatser och aktiviteter

De politiska samtalen kan ligga till grund för respektive organisations budgetarbete och verksamhetsplanering för kommande år. Insatserna i färdplanerna kan initieras genom politiska uppdrag eller bedrivas inom ramen för respektive organisations löpande verksamhet. Insatser i färdplanen kan även genomföras med hjälp av medel, finansiella anslag, från Region Stockholm eller andra aktörers utlysningar.

Insatserna i färdplanen för Södertälje stadskärna genomförs i samverkan mellan Region Stockholm, Södertälje kommun samt andra relevanta aktörer. På Region Stockholm leds arbetet med att genomföra färdplanerna av regionledningskontoret.

Lärande och utbyte genom nätverket för de regionala stadskärnorna

I nätverket för de regionala stadskärnorna sker ett gemensamt lärande och kunskapsutbyte kring de insatser och aktiviteter som pågår inom ramen för färdplanerna. I nätverket ingår representanter från kärnkommuner och andra regionala samhällsbyggnadsaktörer som har intresse och delaktighet i att utveckla en flerkärnig Stockholmsregion.

Uppföljning av utvecklingen genom Lägesbilder för de regionala stadskärnorna

Region Stockholm upp utvecklingen i de regionala stadskärnorna inom de målområden som formulerats i färdplanerna. Uppföljningen sammanställs i så kallade Lägesbilder för de regionala stadskärnorna. Syftet är att få en nulägesbild över utvecklingen i de regionala stadskärnorna. Resultaten och slutsatserna diskuteras och analyseras tillsammans med kommunerna i de regionala stadskärnorna. Lägesbilderna och den kvalitativa analysen utgör sedan ett underlag för de politiska samtalen mellan kommun- och regionpolitiker.

Färdplan för den regionala stadskärnan

Barkarby-Jakobsberg

Remissversion 251211

Region Stockholm

Region Stockholm, ansvarar och arbetar för en hållbar utveckling av Stockholmsregionen.

Visionen är att länet ska vara Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion, både för dig som lever och verkar här och för våra besökare.

Vårt regionala utvecklingsarbete grundas på kvalificerat underlag och analys. Genom samverkan med kommuner, näringsliv, universitet och högskolor, andra myndigheter och organisationer bidrar vi till att det finns en gemensam målbild för regionens utveckling. Vi tar initiativ till, skapar förutsättningar och bidrar till att visioner, mål, strategier och åtaganden i den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS, kan förverkligas.

Vi bevakar systematiskt utvecklingen i regionen och omvärlden och presenterar regelbundet kunskapsunderlag, analyser, scenarion, kartläggningar, utvärderingar, statistik och rekommendationer för regionens utveckling. Rapporterna tas fram internt inom Region Stockholm och av forskare, utredare, analytiker och konsulter på uppdrag av Region Stockholm.

Citera gärna innehållet i rapporten men uppge alltid källan. Att återge bilder, foto, figurer och tabeller (digitalt eller analogt) är inte tillåtet utan särskilt medgivande. 0

Region Stockholm
Regionledningskontoret
Box 30215, 104 25 Stockholm
Besöksadress:
Lindhagensgatan 98
Telefon: 08-123 100 00
registrator.rlk@regionstockholm.se
www.regionstockholm.se

Ansvarig handläggare: Namn
Konsulter: Namn

Ev omslagsfoto: Fotografen (-er)

Dnr:

Innehållsförteckning

Förord **4**

Inledning **5**

Uppdraget 5

Bakgrund 6

Färdplanerna ska bidra till vision och mål i den regionala utvecklingsplanen 7

Så här har färdplanen tagits fram 8

Det här är den regionala stadskärnan Barkarby- Jakobsberg! **9**

Färdriktning och förslag på insatser **10**

Levande och attraktiva regionala stadskärnor 11

Regionala målpunkter för samhällsservice 13

Naturliga lokaliseringsplatser för näringsliv och innovation 15

Tillgängliga regionala stadskärnor som bidrar till hållbart resande 17

Genomförande av färdplanerna **19**

Politiska samtal som utgångspunkt för budget, prioritering och styrning 20

Insatser och aktiviteter 21

Lärande och utbyte genom nätverket för de regionala stadskärnorna 21

Uppföljning av utvecklingen genom Lägesbilder för de regionala stadskärnorna 21

Förord

[Skriv din text här]

Inledning

Uppdrag

För att genomföra intentionerna i den regionala utvecklingsplanen har klimat- och region-utvecklingsnämnden fått i uppdrag att, inom ramen för arbetet med att revidera den regionala utvecklingsplanen, ta fram färdplaner för de regionala stadskärnorna. Färdplanerna ska vara till för att utveckla såväl klimat-och resurseffektiva som attraktiva regionala stadskärnor baserade på deras karaktärer och komparativa fördelar. Färdplanerna ska även beakta hur kulturen kan involveras när de regionala stadskärnorna utvecklas.

Avgränsning

Uppdraget omfattar att ta fram åtta färdplaner, en för varje regional stadskärna. Till respektive färdplan tas även en lägesbild fram som utgör en statistisk uppföljning över utvecklingen inom respektive stadskärna. Denna färdplan avgränsas till den regionala stadskärnan Barkarby- Jakobsberg. Insatser har tagits fram i nära samarbete med ansvariga från respektive regional stadskärna och avgränsas till att gälla frågor som regionens aktörer behöver samverka kring och som ingen enskild aktör har ensam rådighet över.

Bakgrund

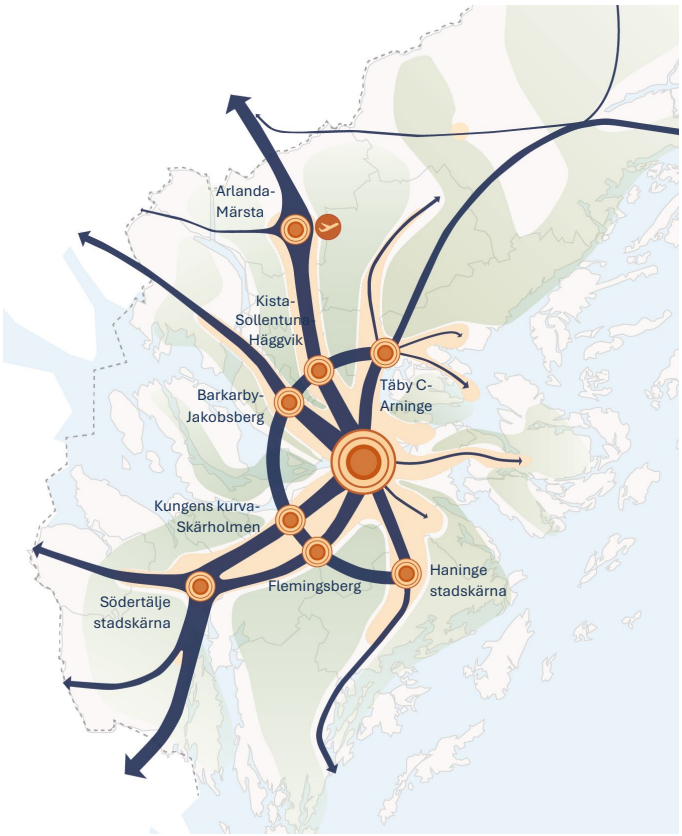
Flerkärnighet - en strategi för en hållbar stockholmsregion

Att utveckla en mer flerkärnig Stockholmsregion, med åtta regionala stadskärnor är en grundläggande strategi för regionens utveckling sedan 2001. Attraktiva och levande regionala stadskärnor utanför den centrala regionkärnan har stor betydelse för att möta den framtida befolkningstillväxten på ett hållbart sätt och bidrar till visionen att vara Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion. Genom att stärka de regionala stadskärnorna skapar vi en bättre balans mellan arbetsplatser, service och bostäder i hela regionen samtidigt som det minskar belastningen på transportsystemet. Livskvaliteten ökar hos invånarna då fler får nära till viktiga samhällsfunktioner som vård, utbildning och kultur. En utveckling i de regionala stadskärnorna bidrar även till ett effektivt nyttjande av mark och gemensamma resurser och främjar ett hållbart resande med lägre klimatutsläpp.

Åtta regionala stadskärnor

I den regionala utvecklingsplanen pekas åtta regionala stadskärnorna ut; Södertälje stadskärna, Kungens kurva-Skärholmen, Flemingsberg, Haninge stadskärna, Arlanda-Märsta, Kista Sollentuna-Häggvik, Barkarby-Jakobsberg och Täby C- Arninge. Tillsammans med den centrala regionkärnan utgör de stommen i Stockholmregionens flerkärniga struktur. Stadskärnorna är strategiskt placerade invid några av regionens större knutpunkter i transportsystemet och har hög tillgänglighet med kollektivtrafik. Genom sina lägen, funktioner och höga regionala tillgänglighet har de förutsättningar att utvecklas till attraktiva lokaliseringsplatser för näringsliv, bostäder och viktiga regionala funktioner som till exempel utbildning, vård, rättsväsende, service, kultur, nöjen och idrott.

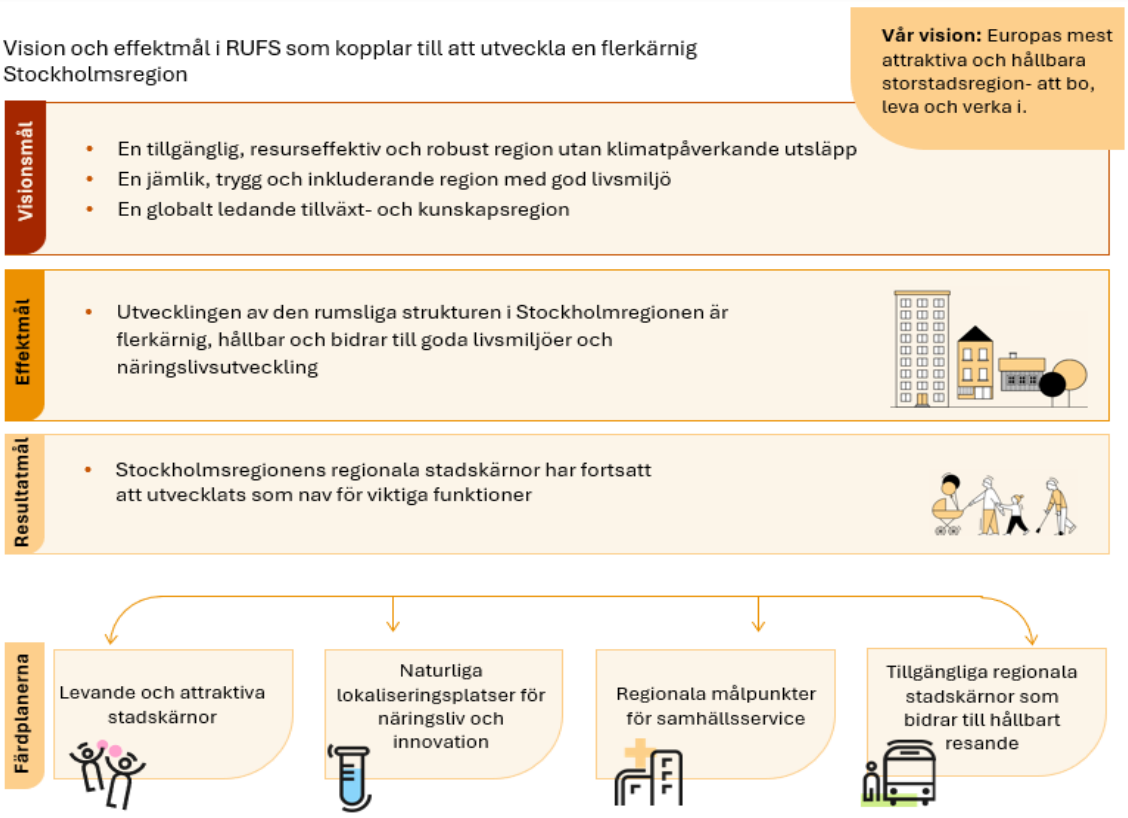
De regionala stadskärnorna är målpunkter för ett större regionalt omland och flera av dem har även ett storregionalt upptagningsområde och ingår i ett övergripande stadsnätverk i östra Mellansverige. De är alla olika i sin storlek och karaktär och utvecklingen behöver därför utgå ifrån varje kärnas unika förutsättningar och karaktärer.

Färdplanerna ska bidra till vision och mål i den regionala utvecklingsplanen

Färdplanen för den regionala stadskärnan Barkarby- Jakobsberg är en fördjupning av den regionala utvecklingsplanen, RUFS, och är ett gemensamt verktyg för att genomföra de intentioner och mål som finns i planen och som syftar till att utveckla en mer flerkärnig Stockholmsregion.

Att utveckla en mer flerkärnig Stockholmsregion är en grundläggande strategi för att nå visionen om att vara Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion- att bo, leva och verka i. I RUFS finns en målstruktur bestående av den övergripande visionen följt av visionsmål, effektmål och resultatmål. Effektmålen och resultatmålen visar riktningen mot visionen på lång respektive kort sikt. Samtliga mål är viktiga i arbetet för att utveckla en flerkärnig region och nå de övergripande visionsmålen. I bilden nedan visas endast det effektmål och resultatmål som direkt handlar om att utveckla en flerkärnig Stockholmsregion. Därutöver finns rumsliga principer och ett antal förhållningssätt kopplat till den rumsliga utvecklingen, vilka anger hur vi ska arbeta tillsammans för att stärka de regionala stadskärnorna genom den fysiska planeringen.

Figur x. Vision och mål i den regionala utvecklingsplanen, RUFS, som har direkt koppling till de regionala stadskärnorna. I arbetet med färdplanen har målen i RUFS brutits ned till fyra målområden som alla är viktiga för att utveckla en flerkärnig region och för att nå de övergripande målen. Lägesbilderna och insatser i färdplanerna är indelade efter de fyra målområdena.

Så här har färdplanen tagits fram

Arbetet med att ta fram färdplaner påbörjades i början av 2024 och har letts av regionledningskontoret på Region Stockholm. Arbetet har bedrivits i nära samarbete med de kommuner som har en regional stadskärna samt med Kulturförvaltningen och Trafikförvaltningen på Region Stockholm. Avstämningar med Hälso- och sjukvårdsförvaltningen och Locum har gjorts i enskilda frågor. Respektive kommun har därutöver haft möjlighet att bjuda in lokala aktörer för att delta i processen.

Under 2024 och 2025 genomfördes flera dialoger och workshops enskilt med respektive stadskärna. Fokus var att beskriva nuläget och fånga de utmaningar, möjligheter och behov som finns i respektive stadskärna. Dialogerna kompletterades med en statistisk uppföljning över utvecklingen i de regionala stadskärnorna, en så kallad lägesbild. Utifrån nuläget och kunskapsunderlaget övergick arbetet till att formulera vilka frågor och insatser som vi behöver samverka kring för att ta hand om de utmaningar, möjligheter och behov som identifierats för respektive stadskärna. Under hösten 2025 har färdplanernas innehåll stämts av med kommunerna och Trafikverket och internt med Region Stockholms förvaltningar.

Det här är den regionala stadskärnan Barkarby-Jakobsberg!

Den regionala stadskärnan Barkarby-Jakobsberg ligger cirka 15 kilometer nordväst om den centrala regionkärnan. Kärnan har ett strategiskt läge intill E18 och god tillgänglighet med kollektivtrafik, såsom pendeltåg och busstrafik. Den regionala stadskärnan har också god tillgänglighet till natur och rekreation. Flera stora infrastruktursatsningar pågår, såsom ny tunnelbana och Förbifart Stockholm som kommer att öka tillgängligheten till den regionala stadskärnan ytterligare och binda ihop den norra regionhalvan med den södra. När den nya stationen öppnar i Barkarby kommer det också finnas möjlighet för regionaltåg och fjärrtåg att stanna här.

Barkarby-Jakobsberg består av två noder – Jakobsberg och Barkarby – som vuxit fram kring sina respektive stationslägen. Ända sedan medeltiden har Barkarby varit en strategisk mötesplats där viktiga vägar korsades. Den betydelsefulla infrastrukturen som Barkarby och Jakobsberg vuxit fram kring, delar också området. För att skapa en sammanhållen stadsmiljö behöver dessa barriärer överbryggas i takt med att kärnan växer.

I den regionala stadskärnan bor idag nästan 38 000 personer och nästan 16 000 personer har sin arbetsplats där. Tack vare Barkarby handelsplats har den regionala kärnan en stark profil inom handel. Med 15 miljoner besökare om året är potentialen för besöksnäringen stor – utmaningen är att få fler att stanna kvar och upptäcka hela stadskärnan. I den regionala stadskärnan finns också Barkarby Science som är en samverkansarena inom hållbar stadsutveckling. Samverkan finns med Mälardalens Universitet, Södertörns Högskola och KTH genom Barkarby Science och det finns potential att etablera en högskolefilial med forskning och utbildning inom stadsbyggnad, hållbarhet och framtidens mobilitet. I den regionala stadskärnan finns även ett mer lokalt näringsliv och utrymme för det småskaliga och kreativa med potential för cirkulära affärsmodeller.

Barkarby-Jakobsberg är en av fem regionala stadskärnor som har ett sjukhus. Jakobsbergs sjukhus fyller en viktig servicefunktion för den regionala stadskärnan med omnejd. Det finns också många olika utbildningar såsom Järfälla gymnasiums högskoleförberedande program och yrkesutbildningar, Teknikcollege, KomTek och Jakobsbergs Folkhögskola med en profil inom hälsa och kreativa näringar. Idag erbjuder det lokala kultur- och fritidsutbudet bibliotek, kulturskola, sporthall, konsthall och Blackbox samt lokaler för föreningsliv.

Den regionala stadskärnan Barkarby-Jakobsberg är i stark tillväxt och stor förändring. I Jakobsberg ligger kommunens administrativa kärna där ett modernt förortscentrum möter ett traditionellt stationssamhälle. Här bygger stadsutvecklingen vidare på det som redan finns med hållbarhet i fokus. Runt den nya knutpunkten i Barkarby byggs en helt ny stad på det gamla flygfältet med plats för 35 000 nya invånare, 10 000 nya arbetsplatser och lokaler för kultur, handel, idrott, hälsa, utbildning och service. Barkarby har en karaktär av nybyggaranda, hållbarhet, innovation och lärande. Här finns möjligheter att utveckla en attraktiv regional stadskärna; ett tillgängligt läge, stadsliv, närhet till natur och rekreation, en av Sveriges största handelsplatser och ett näringsliv med både välkända huvudkontor och småföretagare med stark entreprenörsanda.

Placeholder

Karta regionala stadskärnan

Färdriktning och förslag på insatser

Färdplanen för den regionala stadskärnan Barkarby-Jakobsberg visar på frågor som regionens aktörer behöver samverka kring och som ingen enskild aktör har ensam rådighet över.

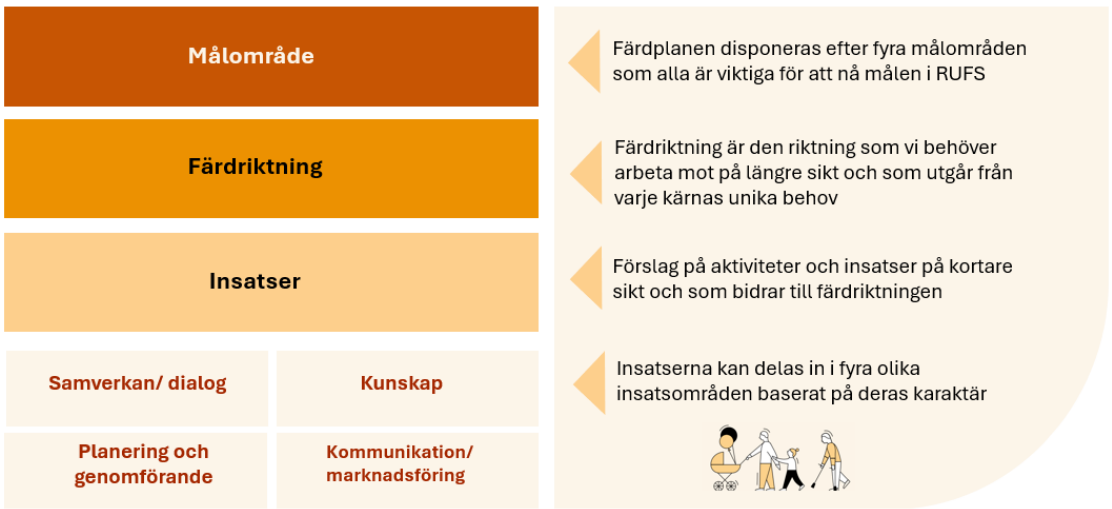
Färdplanerna är disponerade efter de fyra målområden som identifierats som viktiga för att nå mål och intentioner i den regionala utvecklingsplanen: Levande och attraktiva stadskärnor, Naturliga lokaliseringsplatser för näringsliv och innovation, Regionala målpunkter för samhällsservice och Tillgängliga regionala stadskärnor som bidrar till ett hållbart resande.

Inom varje målområde finns ett förslag till färdriktning samt förslag på insatser som arbetats fram tillsammans med kärnkommunerna och som baseras på varje kärnas unika styrkor, utmaningar och behov. Färdriktningen anger den riktning som vi tillsammans behöver jobba mot i ett mer långsiktigt perspektiv för att nå målen i RUFS. Insatserna har ett mer kortsiktigt perspektiv och är aktiviteter som ska bidra till en utveckling i linje med färdriktningen. Insatserna är generellt skrivna, tanken är att de formas tillsammans och konkretiseras allt eftersom man prioriterar, eller får i uppdrag, att arbeta med en insats.

Insatserna kan drivas av Region Stockholm, av kärnkommunerna eller av andra aktörer. Några insatser är gemensamma för samtliga regionala stadskärnor medan andra insatser är unika för den regionala stadskärnan Barkarby- Jakobsberg. Läs mer under avsnittet Genomförande för att förstå hur vi kan arbeta med att genomföra insatserna i färdplanerna.

Insatser som har den här symbolen är gemensamma för alla regionala stadskärnor och har ett övergripande regionalt perspektiv. Det här är insatser där Region Stockholm kan leda det gemensamma arbetet. Ansvar för övriga insatser i färdplanerna kan variera mellan olika aktörer.

Färdplanernas struktur

Målområde: Levande och attraktiva stadskärnor

En förutsättning för att utveckla de regionala stadskärnorna och en mer flerkärnig Stockholmsregion är att det finns ett tillräckligt stort befolkningsunderlag i kärnorna, såväl under dag- som nattetid och att kärnorna är nåbara och tillgängliga för ett större omland. En bra balans mellan dag- och nattbefolkning ger i sin tur underlag för en fungerande dag- och kvällsekonomi och ett utvecklat serviceutbud och näringsliv. Det har stor betydelse för att utveckla levande, trygga och attraktiva stadskärnor.

Färdriktning mot en levande och attraktiv regional stadskärna

Fortsätt arbetet med att utveckla en attraktiv och levande stadskärna med en blandning av bostäder, arbetsplatser och service. Verka särskilt för att attrahera fler arbetsplatser och besökare till Barkarby- Jakobsberg, som underlag för ett mer dynamiskt dags- och kvällsliv.

Förslag på insatser

Öka kännedomen om de regionala stadskärnornas betydelse för Stockholmsregionens utveckling

Arbeta tillsammans med berörda aktörer för att skapa intresse och engagemang, såväl regionalt, nationellt som internationellt, för att utveckla de regionala stadskärnorna och en flerkärnig Stockholmsregion. Stärk berättelsen om de regionala stadskärnornas olika styrkor, potential och innehåll, för såväl boende, verksamma och besökare. Insatsen kan till exempel handla om att ta fram en film eller presentationsmaterial om de regionala stadskärnorna och syftet med att utveckla en flerkärnig Stockholmsregion. Det kan också handla om att anordna evenemang eller delta i forum för att sprida kunskap och väcka intresse kring utvecklingen av de regionala stadskärnorna.

Samverka för en tryggare stadskärna och stationsmiljöer

Attraktiva och levande stadskärnor innebär även trygga stadskärnor. Öka samverkan mellan berörda aktörer (Järfälla kommun, Region Stockholm, Trafikverket, polis och eventuella fastighetsägare) för att motverka otrygga stationsmiljöer och hantera så kallade ändstationsutmaningar. Möjliggör och underlätta för erfarenhetsutbyte och dialog med andra regionala stadskärnor kring liknande frågor.

Målområde: Målpunkter för regional samhällsservice

I RUFS anges att de regionala stadskärnorna ska utvecklas till målpunkter för regional samhällsservice och viktiga funktioner. Målet är att de regionala stadskärnorna ska kunna komplettera utbudet i den centrala regionkärnan och öka balansen av arbetsplatser och service i regionen. Det gör att fler av regionens invånare får närhet och tillgänglighet till sådana funktioner som de behöver och använder i sin vardag. Ett brett och tillgängligt serviceutbud bidrar även till en levande och attraktiv stadskärna som fungerar för olika målgrupper och med aktiviteter över hela dygnet.

Färdriktning mot en regional målpunkt för samhällsservice

Fortsätt utveckla och stärka den regionala stadskärnan Barkarby-Jakobsberg som målpunkt för vård i regionen, komplettera utbildningsutbudet med högre utbildning och stärk utbudet av kultur i takt med att kärnan växer.

Förslag på insatser

Verka för en etablering av högre utbildning i Barkarby
Samverka med berörda aktörer, såsom kommunen, Barkarby Science, universitet, Region Stockholm, Myndigheten för yrkeshögskola, näringslivet med flera för att verka för en etablering av högre utbildning i Barkarby och undersök vilka behov det finns av yrkesutbildningar inom olika branscher samt hur ser det ut med lokaler/mark i den regionala stadskärnan. Arbeta vidare med samverkan inom Teknikcollege Stockholmsregionen.

Samverka för att stärka kulturen i de regionala stadskärnorna
Öka den gemensamma kunskapen om kulturområdet i de regionala stadskärnorna och stärk samtalet mellan kommunerna och Region Stockholm kopplat till de kulturfrågor i kärnorna som har regional relevans. Verka för att öka kulturetableringar i de regionala stadskärnorna. Undersök var i de olika kärnorna olika typer av funktioner passar och samverka kring att identifiera lägen. Främja mellankommunala samarbeten kring etableringar kopplat till idrottens platser i de regionala stadskärnorna.

Underlätta matchningen mellan lokalutbud och efterfrågan inom kulturen
Undersök förutsättningarna för en regional plattform eller ”anslagstavla” där olika kulturella och kreativa branscher/ verksamheter skulle kunna hitta lokaler i de regionala stadskärnorna för sina respektive verksamheter.

Öka vårdutbudet i den regionala stadskärnan Barkarby-Jakobsberg
Befolkningstillväxten i Barkarby är hög. Undersök tillsammans behoven av och förutsättningarna för ett vårdutbud med ett regionalt upptagningsområde i Barkarby, som kan komplettera vården på Jakobsbergs sjukhus.

Målområde: Naturliga lokaliseringsplatser för näringsliv och innovation

I RUFS anges att de regionala stadskärnorna ska utvecklas till attraktiva lokaliseringsplatser för näringsliv och innovation, med fokus på en ökad etablering av kontor och kunskapsintensiva verksamheter. Att planera för ett arbetsplats- och besöksintensivt näringsliv i de regionala stadskärnorna bidrar till ett effektivt nyttjande av marken, hållbart resande och ger stadskärnor med liv och rörelse under hela dygnet. De regionala stadskärnorna har olika styrkor och ska komplettera varandra och den centrala regionkärnan. Det är därför viktigt att fortsätta stärka respektive stadskärnas olika profil och identitet när stadskärnorna utvecklas.

Färdriktning mot en naturlig lokaliseringsplats för näringsliv och innovation

Utveckla och stärk den regionala stadskärnan Barkarby-Jakobsberg som en plats för kunskapsintensivt näringsliv, forskning och innovation. Arbeta vidare med de olika profilerna som finns i Barkarby respektive Jakobsberg och undersök hur de kan breddas och komplettera varandra. Utveckla kultur- och besöksnäringen samt en hållbar kvällsekonomi.

Förslag på insatser

Stärk de regionala stadskärnornas olika profiler
De regionala stadskärnorna har olika karaktär, styrkor, utmaningar och behov. Samverka mellan Region Stockholm och kommunerna och kartlägg vilka profiler de olika regionala stadskärnorna har idag och skapa förståelse för hur de kan komplettera och stärka varandra. Undersök om- och hur man kan bredda profilen i respektive regional stadskärna för att ytterligare utveckla deras olika identiteter och varumärken och på så sätt positionera dem både i förhållande till varandra och till andra platser.

Profilering och positionering av den regionala stadskärnan
Arbeta tillsammans för att profilera och positionerna näringsliv och akademi i den regionala stadskärnan med inriktningar mot hållbar stadsutveckling, kunskapsintensiv tjänstenäring, framtidens handel och kulturella och kreativa branscher. Samverka med berörda

aktörer såsom, kommunen, Region Stockholm, Barkarby Science, näringslivet med flera kring etablering av testbäddsverksamhet och cirkulära affärsmodeller i kärnan.

Verka för ett arbetsplats- och besöksintensivt näringsliv i de regionala stadskärnorna

Det pågår en ständig strukturomvandling och för att attrahera företagsinvesteringar och få företag att stanna kvar i de regionala stadskärnorna är det viktigt förstå hur näringslivet förändras framåt. Öka kunskapen om det framtida näringslivet och undersök gemensamt vilka förutsättningar, behov och hinder det finns för att långsiktigt utveckla och stärka kontorsmarknaden och kunskapsintensiva verksamheter i de regionala stadskärnorna.

Stärk och utveckla besöksnäringen – betydande för attraktionskraften

Besöksnäringen är viktig för en plats varumärke, tillväxt och attraktionskraft. Stärk besöksnäringen, utveckla fler besöksanledningar och mötesplatser till den regionala stadskärnan Barkarby-Jakobsberg i samverkan mellan näring, kommun, Region Stockholm och andra berörda aktörer. Arbeta gemensamt för att främja och utveckla Barkarby-Jakobsbergs många besöksanledningar såsom till exempel Barkarby handelsplats, naturreservatet Görväln och flera omtyckta kultur-, natur- och historiska miljöer. Arbeta för att de många som redan besöker handelsplatsen också stannar längre och upptäcker området.

Stärk små och medelstora företags möjligheter till hållbar omställning genom finansiering och rådgivning

Samverka genom Almi till utvecklingen av den regionala stadskärnan genom att erbjuda små och medelstora företag tillgång till finansiering och rådgivning inom främst innovation och hållbarhet men även tydlig koppling mot finansiering. Genom att kombinera kapital med affärsutvecklande stöd skapas bättre förutsättningar för företag att investera i hållbara lösningar, utveckla nya affärsmodeller och stärka sin konkurrenskraft.

Målområde: Tillgängliga regionala stadskärnor som bidrar till hållbart resande

Enligt RUFS ska den flerkärniga utvecklingen bidra till ett hållbart resande och till att avlasta transportstråken in mot regionens centrala delar. För att utvecklingen i de regionala stadskärnorna ska kunna bidra till ett ökat resande med kollektivtrafik, gång och cykel behöver de ha en hög regional tillgänglighet med kollektivtrafik och goda kopplingar med gång och cykel, såväl till som inom kärnan.

Färdriktning mot en tillgänglig regional stadskärna som bidrar till hållbart resande

Fortsätt att utveckla Barkarby och Jakobsberg till attraktiva bytespunkter för hållbara färdmedel och stärk den storregionala uppkopplingen mot Mälardalen och Arlanda. Minska de fysiska barriärerna inom kärnan så att det blir lätt att röra sig till fots, cykel och med kollektivtrafik mellan stora målpunkter inom kärnan.

Förslag på insatser

Ökad kunskap om resandets utveckling
Öka kunskapen om resandets utveckling till- och från de regionala stadskärnorna som ett stöd för planering och insatser och som underlag för uppföljning av kärnornas utveckling. Det kan exempelvis handla om tillval av finare indelning i de resvaneundersökningar som Region Stockholm tar fram eller genom statistisk uppföljning över resandet som Region Stockholm eller Trafikverket tar fram. Samverka även för att ta fram indikatorer för hållbart resande som gör det möjligt att följa upp och mäta resandets utveckling gentemot målen om hållbart resande.

Samverkan mellan nationell, regional och kommunal nivå
Öka den gemensamma kännedomen om respektive aktörs uppdrag och om de processer och projekt som pågår i de regionala stadskärnorna, kopplat till infrastruktur och kollektivtrafik. Underlätta processen genom att utveckla etablerade samverkansformer mellan Trafikverket, kommunerna och Region Stockholm att även inkludera frågor som har betydelse för de regionala stadskärnornas utveckling. Det kan exempelvis handla om att öka samsynen om de grundläggande planeringsinriktningarna i den regionala utvecklingsplanen och förståelse för de utmaningar som finns kopplat till barriärer och stadsutveckling i närheten av det nationella vägnätet och i kollektivtrafiknära lägen.

Verka för en ökad tillgänglighet till Arlanda

Verka för en ökad tillgänglighet med kollektivtrafik till Arlanda flygplats och utred förutsättningarna för en flygbussförbindelse mellan Barkarby-Jakobsberg och Arlanda.

Stärk kopplingarna inom kärnan och öka möjligheterna för fler att gå, cykla och åka kollektivt

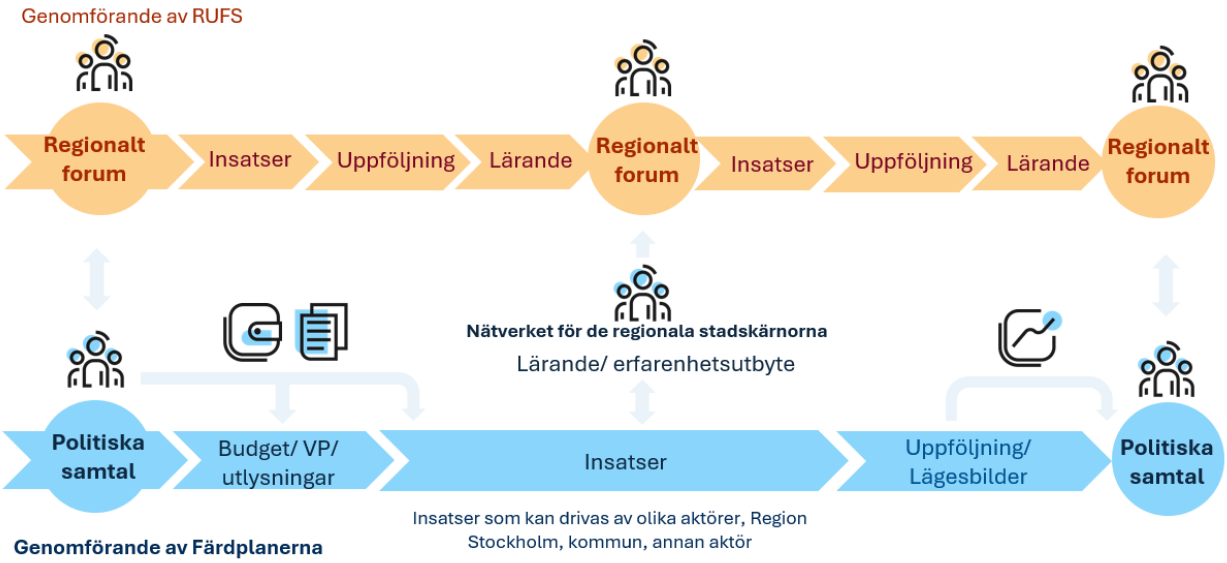
Samverka med berörda aktörer; Järfälla kommun, Region Stockholm, Trafikverket, eventuella fastighetsägare, för att öka tillgängligheten inom kärnan och överbygga barriärer. Arbeta för en gemensam målbild, kartlägg funktionella samband, hinder och brister och studera möjliga lösningar för att fler ska välja att gå, cykla och åka kollektivt i vardagen. Identifiera vilka hinder, brister och möjligheter som finns för att stärka kopplingarna och göra det enklare för fler att välja hållbara färdsätt i vardagen. Möjliga lösningar kan handla om olika mobilitetsåtgärder, behov av stärkta eller nya kopplingar över/ under barriärer, bättre skyltning och trygghetsfrämjande åtgärder eller parkeringsåtgärder som stöttar ett hållbart resande.

Verka gemensamt för att möjliggöra regionaltågsstopp i Barkarby

Barkarby station är utformad och byggd för att regionaltåg ska kunna stanna här i framtiden. För att dra nytta av gjorda investeringar behöver möjligheterna att trafikera Barkarby station med regionaltåg klargöras. Fortsätt verka genom det samarbete som Region Stockholm driver, i samverkan med Trafikverket, kommunen, berörda operatörer och angränsande kollektivtrafikmyndigheter, i syfte att möjliggöra för regionaltåg- och fjärrtåg att stanna på Barkarby station. Som underlag till arbetet behövs även fördjupad kunskap om behovet, nyttan och potentialen av ett regionaltågsstopp i Barkarby, både för den regionala stadskärnan, Stockholmsregionen, Mälardalen och för en framtida tågoperatör.

Genomförande av färdplanerna

Färdplanen för Barkarby-Jakobsberg är en fördjupning av RUFS och är ett verktyg för att genomföra intentionerna i den regionala utvecklingsplanen. Genomförandet av färdplanerna föreslås därför docka i och löpa parallellt med processen för ett genomförande av RUFS.

Figur. Genomförandet av färdplanerna löper parallellt med genomförandet av den regionala utvecklingsplanen

Politiska samtal som utgångspunkt för budget, prioritering och styrning

För att genomföra RUFS föreslås ett så kallat Regionalt Forum som ska fungera som en plattform för politiska samtal mellan Region Stockholm och länets kommuner kring regionens långsiktiga utveckling.

I genomförandet av färdplanerna föreslås mindre forum, bilaterala politiska samtal, mellan kommun- och regionpolitiker i respektive regional stadskärna. Dialogerna kan föras i anslutning till det större regionala forumet som bedrivs inom ramen för RUFS. Syftet med de politiska samtalen är att prioritera och planera vilka insatser som vi tillsammans behöver kraftsamla kring under en kommande två-årsperiod. Utgångspunkten för samtalen är färdplanerna samt resultaten i de lägesbilder som tas fram av Region Stockholm, se nedan.

Insatser och aktiviteter

De politiska samtalen kan ligga till grund för respektive organisations budgetarbete och verksamhetsplanering för kommande år. Insatserna i färdplanerna kan initieras genom politiska uppdrag eller bedrivas inom ramen för respektive organisations löpande verksamhet. Insatser i färdplanen kan även genomföras med hjälp av medel, finansiella anslag, från Region Stockholm eller andra aktörers utlysningar.

Insatserna i färdplanen för Barkarby- Jakobsberg genomförs i samverkan mellan Region Stockholm, Järfälla kommun samt andra relevanta aktörer. På Region Stockholm leds arbetet med att genomföra färdplanerna av regionledningskontoret.

Lärande och utbyte genom nätverket för de regionala stadskärnorna

I nätverket för de regionala stadskärnorna sker ett gemensamt lärande och kunskapsutbyte kring de insatser och aktiviteter som pågår inom ramen för färdplanerna. I nätverket ingår representanter från kärnkommuner och andra regionala samhällsbyggnadsaktörer som har intresse och delaktighet i att utveckla en flerkärnig Stockholmsregion.

Uppföljning av utvecklingen genom Lägesbilder för de regionala stadskärnorna

Region Stockholm följer kontinuerligt upp utvecklingen i de regionala stadskärnorna inom de målområden som formulerats i färdplanerna. Uppföljningen sammanställs i så kallade Lägesbilder för de regionala stadskärnorna. Syftet är att få en nulägesbild över utvecklingen i de regionala stadskärnorna. Resultaten och slutsatserna diskuteras och analyseras tillsammans med kommunerna i de regionala stadskärnorna. Lägesbilderna och den kvalitativa analysen utgör sedan ett underlag för de politiska samtalen mellan kommun- och regionpolitiker.

Färdplan för den regionala stadskärnan

Kungens kurva-Skärholmen

Remissversion 251211

Region Stockholm

Region Stockholm, ansvarar och arbetar för en hållbar utveckling av Stockholmsregionen.

Visionen är att länet ska vara Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion, både för dig som lever och verkar här och för våra besökare.

Vårt regionala utvecklingsarbete grundas på kvalificerat underlag och analys. Genom samverkan med kommuner, näringsliv, universitet och högskolor, andra myndigheter och organisationer bidrar vi till att det finns en gemensam målbild för regionens utveckling. Vi tar initiativ till, skapar förutsättningar och bidrar till att visioner, mål, strategier och åtaganden i den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS, kan förverkligas.

Vi bevakar systematiskt utvecklingen i regionen och omvärlden och presenterar regelbundet kunskapsunderlag, analyser, scenarion, kartläggningar, utvärderingar, statistik och rekommendationer för regionens utveckling. Rapporterna tas fram internt inom Region Stockholm och av forskare, utredare, analytiker och konsulter på uppdrag av Region Stockholm.

Citera gärna innehållet i rapporten men uppge alltid källan. Att återge bilder, foto, figurer och tabeller (digitalt eller analogt) är inte tillåtet utan särskilt medgivande.

Region Stockholm
Regionledningskontoret
Box 30215, 104 25 Stockholm
Besöksadress:
Lindhagensgatan 98
Telefon: 08-123 100 00
registrator.rlk@regionstockholm.se
www.regionstockholm.se

Ansvarig handläggare: Namn
Konsulter: Namn

Ev omslagsfoto: Fotografen (-er)

Dnr:

Innehållsförteckning

Förord **4**

Inledning **5**

Uppdraget 5

Bakgrund 6

Färdplanerna ska bidra till vision och mål i den regionala utvecklingsplanen 7

Så här har färdplanen tagits fram 8

Det här är den regionala stadskärnan Kungens kurva- Skärholmen! **9**

Färdriktning och förslag på insatser **10**

Levande och attraktiva regionala stadskärnor 11

Regionala målpunkter för samhällsservice 13

Naturliga lokaliseringsplatser för näringsliv och innovation 15

Tillgängliga regionala stadskärnor som bidrar till hållbart resande 17

Genomförande av färdplanerna **19**

Politiska samtal som utgångspunkt för budget, prioritering och styrning 20

Insatser och aktiviteter 21

Lärande och utbyte genom nätverket för de regionala stadskärnorna 21

Uppföljning av utvecklingen genom Lägesbilder för de regionala stadskärnorna 21

Förord

[Skriv din text här]

Inledning

Uppdrag

För att genomföra intentionerna i den regionala utvecklingsplanen har klimat- och region-utvecklingsnämnden fått i uppdrag att, inom ramen för arbetet med att revidera den regionala utvecklingsplanen, ta fram färdplaner för de regionala stadskärnorna. Färdplanerna ska vara till för att utveckla såväl klimat-och resurseffektiva som attraktiva regionala stadskärnor baserade på deras karaktärer och komparativa fördelar. Färdplanerna ska även beakta hur kulturen kan involveras när de regionala stadskärnorna utvecklas.

Avgränsning

Uppdraget omfattar att ta fram åtta färdplaner, en för varje regional stadskärna. Till respektive färdplan tas även en lägesbild fram som utgör en statistisk uppföljning över utvecklingen inom respektive stadskärna. Denna färdplan avgränsas till den regionala stadskärnan Kungens kurva- Skärholmen. Insatser har tagits fram i nära samarbete med ansvariga från respektive regional stadskärna och avgränsas till att gälla frågor som regionens aktörer behöver samverka kring och som ingen enskild aktör har ensam rådighet över.

Bakgrund

Flerkärnighet - en strategi för en hållbar stockholmsregion

Att utveckla en mer flerkärnig Stockholmsregion, med åtta regionala stadskärnor är en grundläggande strategi för regionens utveckling sedan 2001. Attraktiva och levande regionala stadskärnor utanför den centrala regionkärnan har stor betydelse för att möta den framtida befolkningstillväxten på ett hållbart sätt och bidrar till visionen att vara Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion. Genom att stärka de regionala stadskärnorna skapar vi en bättre balans mellan arbetsplatser, service och bostäder i hela regionen samtidigt som det minskar belastningen på transportsystemet. Livskvaliteten ökar hos invånarna då fler får nära till viktiga samhällsfunktioner som vård, utbildning och kultur. En utveckling i de regionala stadskärnorna bidrar även till ett effektivt nyttjande av mark och gemensamma resurser och främjar ett hållbart resande med lägre klimatutsläpp.

Åtta regionala stadskärnor

I den regionala utvecklingsplanen pekas åtta regionala stadskärnorna ut; Södertälje stadskärna, Kungens kurva-Skärholmen, Flemingsberg, Haninge stadskärna, Arlanda-Märsta, Kista Sollentuna-Häggvik, Barkarby-Jakobsberg och Täby C- Arninge. Tillsammans med den centrala regionkärnan utgör de stommen i Stockholmregionens flerkärniga struktur. Stadskärnorna är strategiskt placerade invid några av regionens större knutpunkter i transportsystemet och har hög tillgänglighet med kollektivtrafik. Genom sina lägen, funktioner och höga regionala tillgänglighet har de förutsättningar att utvecklas till attraktiva lokaliseringsplatser för näringsliv, bostäder och viktiga regionala funktioner som till exempel utbildning, vård, rättsväsende, service, kultur, nöjen och idrott.

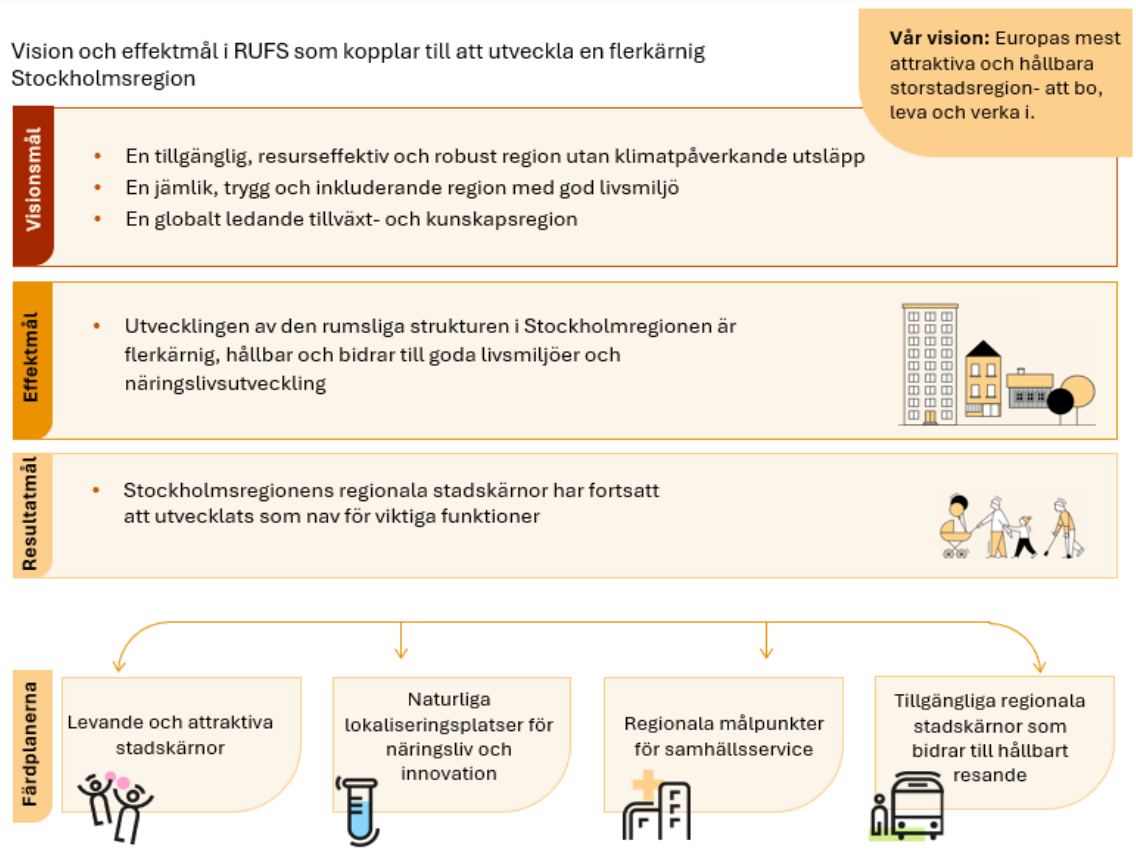

De regionala stadskärnorna är målpunkter för ett större regionalt omland och flera av dem har även ett storregionalt upptagningsområde och ingår i ett övergripande stadsnätverk i östra Mellansverige. De är alla olika i sin storlek och karaktär, och utvecklingen behöver därför utgå ifrån varje kärnas unika förutsättningar och karaktärer.

Färdplanerna ska bidra till vision och mål i den regionala utvecklingsplanen

Färdplanen för Kungens kurva- Skärholmen är en fördjupning av den regionala utvecklingsplanen, RUFS, och är ett gemensamt verktyg för att genomföra de intentioner och mål som finns i planen och som syftar till att utveckla en mer flerkärnig Stockholmsregion.

Att utveckla en mer flerkärnig Stockholmsregion är en grundläggande strategi för att nå visionen om att vara Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion- att bo, leva och verka i. I RUFS finns en målstruktur bestående av den övergripande visionen följt av visionsmål, effektmål och resultatmål. Effektmålen och resultatmålen visar riktningen mot visionen på lång respektive kort sikt. Samtliga mål är viktiga i arbetet för att utveckla en flerkärnig region och nå de övergripande visionsmålen. I bilden nedan visas endast det effektmål och resultatmål som direkt handlar om att utveckla en flerkärnig Stockholmsregion. Därutöver finns rumsliga principer och ett antal förhållningssätt kopplat till den rumsliga utvecklingen, vilka anger hur vi ska arbeta tillsammans för att stärka de regionala stadskärnorna genom den fysiska planeringen.

Figur x. Vision och mål i den regionala utvecklingsplanen, RUFS, som har direkt koppling till de regionala stadskärnorna. I arbetet med färdplanen har målen i RUFS brutits ned till fyra målområden som alla är viktiga för att utveckla en flerkärnig region och för att nå de övergripande målen. Lägesbilderna och insatser i färdplanerna är indelade efter de fyra målområdena.

Så här har färdplanen tagits fram

Arbetet med att ta fram färdplaner påbörjades i början av 2024 och har letts av regionledningskontoret på Region Stockholm. Arbetet har bedrivits i nära samarbete med de kommuner som har en regional stadskärna samt med Kulturförvaltningen och Trafikförvaltningen på Region Stockholm. Avstämningar med Hälso- och sjukvårdsförvaltningen och Locum har gjorts i enskilda frågor. Respektive kommun har därutöver haft möjlighet att bjuda in lokala aktörer för att delta i processen.

Under 2024 och 2025 genomfördes flera dialoger och workshops enskilt med respektive stadskärna. Fokus var att beskriva nuläget och fånga de utmaningar, möjligheter och behov som finns i respektive stadskärna. Dialogerna kompletterades med en statistisk uppföljning över utvecklingen i de regionala stadskärnorna, en så kallad lägesbild. Utifrån nuläget och kunskapsunderlaget övergick arbetet till att formulera vilka frågor och insatser som vi behöver samverka kring för att ta hand om de utmaningar, möjligheter och behov som identifierats för respektive stadskärna. Under hösten 2025 har färdplanernas innehåll stämts av med kommunerna och Trafikverket och internt med Region Stockholms förvaltningar.

Det här är den regionala stadskärnan Kungens kurva-Skärholmen!

Den regionala stadskärnan Kungens kurva-Skärholmen ligger cirka 15 km sydväst om centrala regionkärnan. Kungens kurva-Skärholmen har ett tillgängligt läge med direkt anslutning till E4/E20, tunnelbana samt busstrafik. I närheten av kärnan finns också naturområden med möjlighet till rekreation. Förbifart Stockholm, Tvärförbindelse Södertörn och Spårväg Syd är tre större infrastruktursatsningar som ytterligare kommer att öka tillgängligheten till den regionala stadskärnan, såväl lokalt som regionalt. Kärnan består av två noder, Kungens kurva och Skärholmen och delas administrativt av två kommuner; Stockholm stad och Huddinge kommun. Samtidigt som motorleden E4/E20 bidrar till kärnans strategiska läge utgör den även en barriär som behöver överbryggas för att öka interaktionen mellan kärnans olika delar.

Namnet "Kungens kurva" har sitt ursprung en uppmärksammad händelse år 1946 då kung Gustav V:s bil körde av vägen där. Sedan 1960-talet har området utvecklats till en av Skandinaviens största handelsplatser, med IKEA och Heron City som tydliga landmärken. Skärholmen utvecklades under 1960-talet och är karaktäristiskt för den tidens stadsplanering, med en blandad bostadsbebyggelse i anslutning till ett centrum med kommersiell och offentlig service, arbetsplatser, skolor samt rekreationsmöjligheter. I Skärholmen finns idag en blandad bebyggelse med både bostäder och arbetsplatser, medan Kungens Kurva i dagsläget främst består av handel och olika verksamheter.

I Kungens kurva-Skärholmen bor det idag drygt 21 000 personer och drygt 12 000 personer har sin arbetsplats i kärnan. I Kungens kurva är handel, logistik, service och utbildning de största branscherna. I den framtida utvecklingen mot en blandstad ligger fokus på att stärka området som etableringsmiljö för fler verksamheter, särskilt inom kreativa, kulturella och teknikorienterade branscher. I Skärholmen återfinns en rad olika branscher, såsom utbildning, hälso- och sjukvård, offentlig förvaltning och handel. Genom satsningar på stadsutveckling skapas nya möjligheter för företag att etablera sig i området och expandera.

Skärholmens och Kungens kurvas kulturliv kompletterar varandra. Skärholmen har ett starkt lokalt kulturliv med många kulturutövare och flera kulturföreningar, medan Kungens kurva har ett smalare kulturutbud med ett regionalt upptagningsområde. I den regionala stadskärnan finns idag ett fördonsgymnasium med regionalt upptagningsområde och flera vårdcentraler.

För Kungens kurva är planerna att utveckla området till en livfull blandstad, med upp till 10 000 nya bostäder. Målet är att skapa en stadsdel där människor kan bo, arbeta, handla och umgås i en trygg och hållbar miljö. Skärholmen är ett av Stockholms stads prioriterade fokusområden och här planeras för 9500 nya bostäder tillsammans med service, handel och rekreationsmöjligheter. Huddinge kommuns och Stockholms stads gemensamma vision är att utveckla Kungens kurva-Skärholmen till en sammanhållen regional stadskärna, med ett hållbart transportsystem med säkra, trygga och upplevelserika bil-, gång- och cykelvägar. Målet är att det ska vara lätt att ta sig både inom den regionala stadskärnan och till andra delar av regionen, samtidigt som kärnan erbjuder en attraktiv blandning av handel, arbete, bostäder, kultur och rekreation

Placeholder

Karta regionala stadskärnan

Färdriktning och förslag på insatser

Färdplanen för den regionala stadskärnan Kungens kurva-Skärholmen visar på frågor som regionens aktörer behöver samverka kring och som ingen enskild aktör har ensam rådighet över.

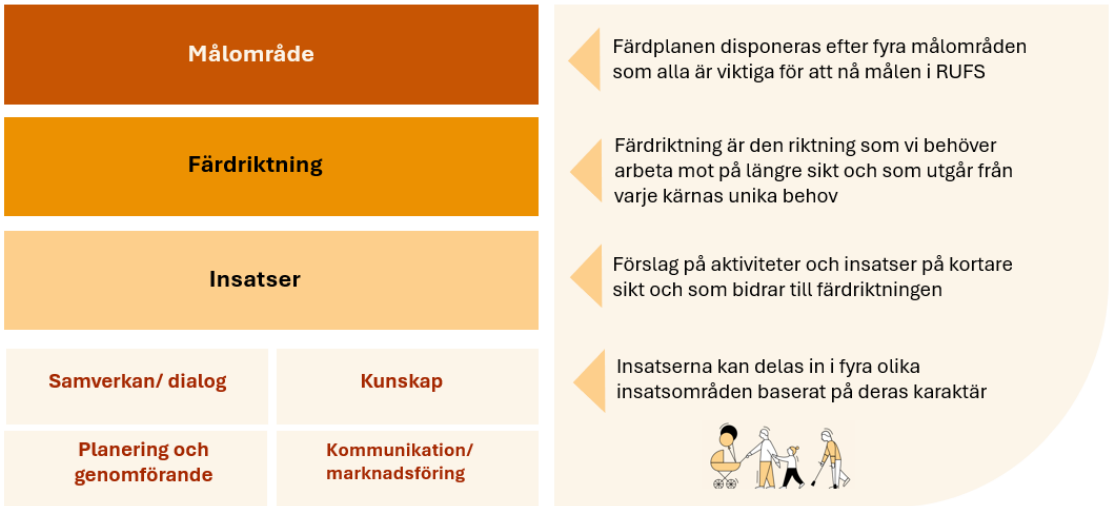
Färdplanerna är disponerade efter de fyra målområden som identifierats som viktiga för att nå mål och intentioner i den regionala utvecklingsplanen: Levande och attraktiva stadskärnor, Naturliga lokaliseringsplatser för näringsliv och innovation, Regionala målpunkter för samhällsservice och Tillgängliga regionala stadskärnor som bidrar till ett hållbart resande.

Inom varje målområde finns ett förslag till färdriktning samt förslag på insatser som arbetats fram tillsammans med kärnkommunerna och som baseras på varje kärnas unika styrkor, utmaningar och behov. Färdriktningen anger den riktning som vi tillsammans behöver jobba mot i ett mer långsiktigt perspektiv för att nå målen i RUFS. Insatserna har ett mer kortsiktigt perspektiv och är aktiviteter som ska bidra till en utveckling i linje med färdriktningen. Insatserna är generellt skrivna, tanken är att de formas tillsammans och konkretiseras allt eftersom man prioriterar, eller får i uppdrag, att arbeta med en insats.

Insatserna kan drivas av Region Stockholm, av kärnkommunerna eller av andra aktörer. Några insatser är gemensamma för samtliga regionala stadskärnor medan andra insatser är unika för den regionala stadskärnan Kungens kurva- Skärholmen. Läs mer under avsnittet Genomförande för att förstå hur vi kan arbeta med att genomföra insatserna i färdplanerna.

Insatser som har den här symbolen är gemensamma för alla regionala stadskärnor och har ett övergripande regionalt perspektiv. Det här är insatser där Region Stockholm kan leda det gemensamma arbetet. Ansvar för övriga insatser i färdplanerna kan variera mellan olika aktörer.

Färdplanernas struktur

Målområde: Levande och attraktiva stadskärnor

En förutsättning för att utveckla de regionala stadskärnorna och en mer flerkärnig Stockholmsregion är att det finns ett tillräckligt stort befolkningsunderlag i kärnorna, såväl under dag- som nattetid och att kärnorna är nåbara och tillgängliga för ett större omland. En bra balans mellan dag- och nattbefolkning ger i sin tur underlag för en fungerande dag- och kvällsekonomi och ett utvecklat serviceutbud och näringsliv. Det har stor betydelse för att utveckla levande, trygga och attraktiva stadskärnor.

Färdriktning mot en levande och attraktiv regional stadskärna

Fortsätt arbetet med att utveckla en attraktiv och levande stadskärna med en ökad blandning av bostäder, arbetsplatser och service. Utgå från Kungens kurva- Skärholmen identitet och styrkor i den fortsatta utvecklingen och uppmuntra till nya möten mellan de som bor, arbetar och besöker kärnan.

Förslag på insatser

Öka kännedomen om de regionala stadskärnornas betydelse för Stockholmsregionens utveckling

Arbeta tillsammans med berörda aktörer för att skapa intresse och engagemang, såväl regionalt, nationellt som internationellt, för att utveckla de regionala stadskärnorna och en flerkärnig Stockholmsregion. Stärk berättelsen om de regionala stadskärnornas olika styrkor, potential och innehåll, för såväl boende, verksamma och besökare. Insatsen kan till exempel handla om att ta fram en film eller presentationsmaterial om de regionala stadskärnorna och syftet med att utveckla en flerkärnig Stockholmsregion. Det kan också handla om att anordna evenemang eller delta i forum för att sprida kunskap och väcka intresse kring utvecklingen av de regionala stadskärnorna.

Ta fram en gemensam målbild för Kungens kurva- Skärholmen

Kungens kurva-Skärholmen delas administrativt av två kommuner och fysiskt av den stora trafikleden E4. År 2009 tog Stockholms stad och Huddinge kommun fram en gemensam vision för kärnan och kommunerna har en samverkansöverenskommelse och ambition att ta fram ett gemensamt utvecklingsprogram för Kungens kurva- Skärholmen. Fortsätt

arbeta tillsammans i pågående processer för att stärka bilden av en kärna och arbeta fram en gemensam, sömlös målbild för kärnans utveckling, såväl rumslig som funktionell och som visar på hur kärnans olika delar kan komplettera och stärka varandra.

Samverka för en attraktiv och levande stadskärna, även under byggtiden
Stadsutveckling tar tid. Det är därför viktigt att signalera och kommunicera att det är mycket på gång i Kungens kurva-Skärholmen, även om det inte syns i den fysiska miljön idag. Samverka med berörda aktörer; kommuner, Region Stockholm, fastighetsägare, näringsliv för att möjliggöra aktivering av platser och stråk medan området planeras och byggs ut. Undersök tillsammans hur några strategiskt viktiga platser i stadskärnan kan utvecklas till levande och attraktiva miljöer genom mer eller mindre tillfälliga funktioner och åtgärder. Undersök även hur den planerade utvecklingen av Kungens kurva-Skärholmen kan kommuniceras och marknadsföras genom dessa initiativ för att öka kännedomen om platsens potential.

Verka gör en ökad upplevelse av trygghet i den regionala stadskärnan
Attraktiva och levande stadskärnor innebär även trygga stadskärnor. Arbeta gemensamt med att öka trygghetsupplevelsen i kärnan och verka för att klargöra roller och ansvar kring de platser som kan upplevas som otrygga i kärnan, exempelvis Skärholmens bussterminal samt passager under E4.

Målområde: Målpunkter för regional samhällsservice

I RUFS anges att de regionala stadskärnorna ska utvecklas till målpunkter för regional samhällsservice och viktiga funktioner. Målet är att de regionala stadskärnorna ska kunna komplettera utbudet i den centrala regionkärnan och öka balansen av arbetsplatser och service i regionen. Det gör att fler av regionens invånare får närhet och tillgänglighet till sådana funktioner som de behöver och använder i sin vardag. Ett brett och tillgängligt serviceutbud bidrar även till en levande och attraktiv stadskärna som fungerar för olika målgrupper och med aktiviteter över hela dygnet.

Färdriktning mot en regional målpunkt för samhällsservice

Utveckla och stärk den regionala stadskärnan Kungens kurva-Skärholmen som en målpunkt för samhällsservice för att möta behoven hos dem som bor, arbetar och besöker den regionala stadskärnan — både under dag- och kvällstid.

Förslag på insatser

Samverka för att stärka kulturen i de regionala stadskärnorna
Öka den gemensamma kunskapen om kulturområdet i de regionala stadskärnorna och stärk samtalet mellan kommunerna och Region Stockholm kopplat till de kulturfrågor i kärnorna som har regional relevans. Verka för att öka kulturetableringar i de regionala stadskärnorna. Undersök var i de olika kärnorna olika typer av funktioner passar och samverka kring att identifiera lägen. Främja mellankommunala samarbeten kring etableringar kopplat till idrottens platser i de regionala stadskärnorna.

Underlätta matchningen mellan lokalutbud och efterfrågan inom kulturen
Undersök förutsättningarna för en regional plattform eller ”anslagstavla” där olika kulturella och kreativa branscher/ verksamheter skulle kunna hitta lokaler i de regionala stadskärnorna för sina respektive verksamheter.

Verka för yrkesutbildning i den regionala stadskärnan

Undersök tillsammans (kommunerna, Myndigheten för yrkeshögskolan, Region Stockholm, näringslivet med flera) behov och möjligheter till att etablera yrkesutbildningar inom olika branscher som är viktiga för den regionala stadskärnan Kungens kurva-Skärholmens utveckling, såsom till exempel fordon, kultur och handel. Kartlägg tillgången på mark och lokaler, i syfte att identifiera lämpliga platser för etablering och utveckling av utbildningsverksamheter. Arbeta vidare med samverkan inom Teknikcollege Stockholmsregionen.

Öka vårdutbudet i den regionala stadskärnan Kungens kurva-Skärholmen

Undersök gemensamt förutsättningarna för att stärka den regionala stadskärnan som en regional målpunkt för vård, genom att utgå ifrån regionens geografiska principer. Utred möjligheten för ett ökat vårdutbud i kärnan och belys vilka möjligheter som finns för privata aktörer att medverka i utvecklingen.

Målområde: Naturliga lokaliseringsplatser för näringsliv och innovation

I RUFS anges att de regionala stadskärnorna ska utvecklas till attraktiva lokaliseringsplatser för näringsliv och innovation, med fokus på en ökad etablering av kontor och kunskapsintensiva verksamheter. Att planera för ett arbetsplats- och besöksintensivt näringsliv i de regionala stadskärnorna bidrar till ett effektivt nyttjande av marken, hållbart resande och ger stadskärnor med liv och rörelse under hela dygnet. De regionala stadskärnorna har olika styrkor och ska komplettera varandra och den centrala regionkärnan. Det är därför viktigt att fortsätta stärka respektive stadskärnas olika profil och identitet när stadskärnorna utvecklas.

Färdriktning mot en naturlig lokaliseringsplats för näringsliv och innovation

Utveckla den regionala stadskärnan Kungens kurva- Skärholmen som en plats för näringsliv och innovation. Stärk kärnans profil inom handel och undersök samtidigt hur den kan kompletteras och breddas inom andra områden. Arbeta för att attrahera och utveckla kvällsekonomin i den regionala stadskärnan.

Förslag på insatser

Få en gemensam bild av näringslivet i den regionala stadskärnan
Ta fram en gemensam nulägesanalys med likvärdiga och jämförbara data för näringslivet i de olika delarna av den regionala stadskärnan. Analysen ska beskriva vilket näringsliv som finns idag, identifiera önskat framtida näringsliv och kartlägga vad som fungerar väl respektive mindre bra. Hur kan de olika delarna av stadskärnan komplettera och stärka varandra för att skapa en attraktiv och balanserad helhet.

Stärk de regionala stadskärnornas olika profiler
De regionala stadskärnorna har olika karaktär, styrkor, utmaningar och behov. Samverka mellan Region Stockholm och kommunerna och kartlägg vilka profiler de olika regionala stadskärnorna har idag och skapa förståelse för hur de kan komplettera och stärka varandra. Undersök om- och hur man kan bredda profilen i respektive regional stadskärna

för att ytterligare utveckla deras olika identiteter och varumärken och på så sätt positionera dem både i förhållande till varandra och till andra platser.

Arbeta med en gemensam profil för Kungens kurva-Skärholmen

Arbeta tillsammans (det lokala näringslivet, kommunerna och Region Stockholm) för att ta fram en gemensam profil för Kungens kurva-Skärholmen. Anordna gemensamma möten för att tillsammans diskutera och analysera profilen av den regionala stadskärnan. Undersök hur profilen ser ut idag och vilka skillnader som finns mellan Kungens Kurva och Skärholmen samt om den nuvarande profilen överensstämmer med de gemensamma ambitionerna. Ta gemensam ställning till om profilen bör bevaras, förändras eller utvecklas, och i så fall på vilket sätt.

Verka för ett arbetsplats- och besöksintensivt näringsliv i de regionala stadskärnorna

Det pågår en ständig strukturomvandling och för att attrahera företagsinvesteringar och få företag att stanna kvar i de regionala stadskärnorna är det viktigt förstå hur näringslivet förändras framåt. Öka kunskapen om det framtida näringslivet och undersök gemensamt vilka förutsättningar, behov och hinder det finns för att långsiktigt utveckla och stärka kontorsmarknaden och kunskapsintensiva verksamheter i de regionala stadskärnorna

Stärk små och medelstora företags möjligheter till hållbar omställning genom finansiering och rådgivning

Samverka genom Almi till utvecklingen av den regionala stadskärnan genom att erbjuda små och medelstora företag tillgång till finansiering och rådgivning inom främst innovation och hållbarhet men även tydlig koppling mot finansiering. Genom att kombinera kapital med affärsutvecklande stöd skapas bättre förutsättningar för företag att investera i hållbara lösningar, utveckla nya affärsmodeller och stärka sin konkurrenskraft.

Målområde: Tillgängliga regionala stadskärnor som bidrar till hållbart resande

Enligt RUFS ska den flerkärniga utvecklingen bidra till ett hållbart resande och till att avlasta transportstråken in mot regionens centrala delar. För att utvecklingen i de regionala stadskärnorna ska kunna bidra till ett ökat resande med kollektivtrafik, gång och cykel behöver de ha en hög regional tillgänglighet med kollektivtrafik och goda kopplingar med gång och cykel, såväl till som inom kärnan.

Färdriktning mot en tillgänglig regional stadskärna som bidrar till hållbart resande

Öka kärnans tillgänglighet med kollektivtrafik genom att stärka kopplingarna till andra kärnor, framför allt på tvären. Minska fysiska, administrativa och sociala barriärer så att det blir lätt att röra sig till fots, cykel och med kollektivtrafik inom kärnan och mellan kärnans olika målpunkter.

Förslag på insatser

Ökad kunskap om resandets utveckling

Öka kunskapen om resandets utveckling till- och från de regionala stadskärnorna som ett stöd för planering och insatser och som underlag för uppföljning av kärnornas utveckling. Det kan exempelvis handla om tillval av finare indelning i de resvaneundersökningar som Region Stockholm tar fram eller genom statistisk uppföljning över resandet som Region Stockholm eller Trafikverket tar fram. Samverka även för att ta fram indikatorer för hållbart resande som gör det möjligt att följa upp och mäta resandets utveckling gentemot målen om hållbart resande.

Samverkan mellan nationell, regional och kommunal nivå

Öka den gemensamma kännedomen om respektive aktörs uppdrag och om de processer och projekt som pågår i de regionala stadskärnorna, kopplat till infrastruktur och kollektivtrafik. Underlätta processen genom att utveckla etablerade samverkansformer mellan Trafikverket, kommunerna och Region Stockholm att även inkludera frågor som har betydelse för de regionala stadskärnornas utveckling. Det kan exempelvis handla om att öka samsynen om de grundläggande planeringsinriktningarna i den regionala utvecklingsplanen och förståelse för de utmaningar som finns kopplat till barriärer och stadsutveckling i närheten av det nationella vägnätet och i kollektivtrafiknära lägen.

För Kungens kurva-Skärholmen kan arbetet exempelvis bidra till en samlad bild över den planerade infrastrukturen och kollektivtrafiken i Kungens kurva-Skärholmen, som tydliggör beroenden, tidplaner och hur projekten förhåller sig till varandra rumsligt.

Stärk kopplingarna inom kärnan och öka möjligheterna för fler att gå, cykla och åka kollektivt

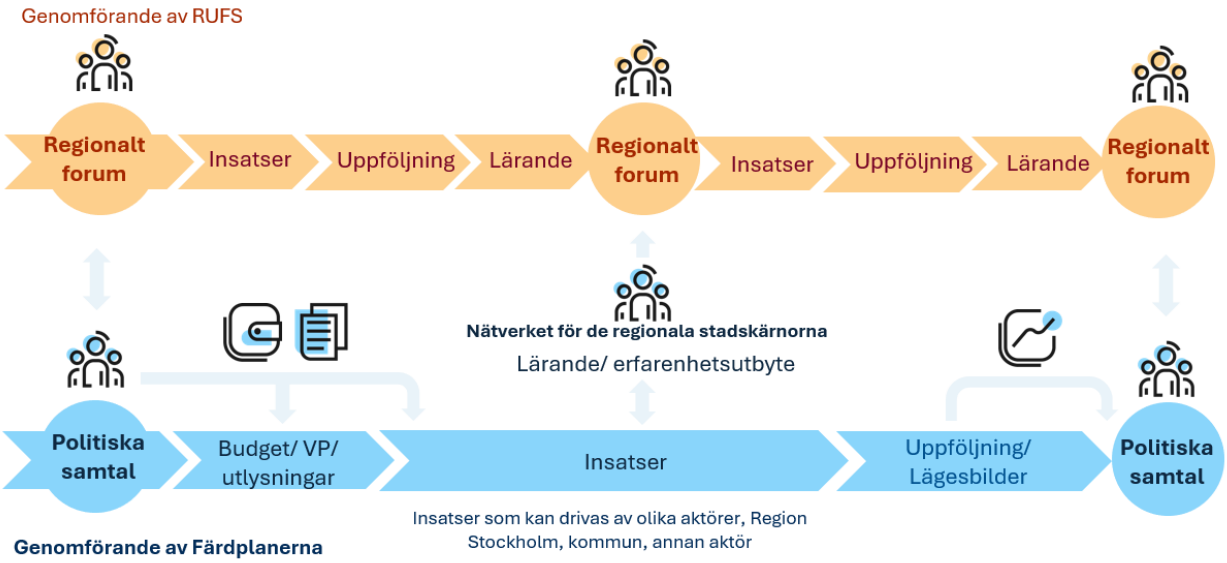
Samverka med berörda aktörer; Stockholms stad, Huddinge kommun, Region Stockholm och Trafikverket, för att öka tillgängligheten och stärka kopplingarna med gång, cykel och kollektivtrafik mellan kärnans olika målpunkter. Arbeta för en gemensam målbild och kartlägg funktionella och rumsliga samband inom kärnan. Identifiera vilka hinder, brister och möjligheter som finns för att stärka kopplingarna och göra det enklare för fler att välja hållbara färdsätt i vardagen. Exempel på möjliga åtgärder kan vara mobilitetslösningar, nya eller stärkta kopplingar över barriärer, förbättrad skyltning, attraktivitets- och trygghetsskapande åtgärder eller parkeringsåtgärder som stödjer ett hållbart resande.

Undersök tillfälliga mobilitetslösningar innan planerad kollektivtrafik är på plats.

Undersök gemensamt behovet och möjligheterna att erbjuda tillfälliga mobilitetslösningar i den regionala stadskärnan innan planerade satsningar i infrastruktur och kollektivtrafik är på plats. Det kan till exempel handla om lösningar inom mikromobilitet eller tillfälliga busslinjer till viktiga målpunkter inom kärnan eller i kärnans omland.

Genomförande av färdplanerna

Färdplanen för Kungens kurva-Skärholmen är en fördjupning av RUFS och är ett verktyg för att genomföra intentionerna i den regionala utvecklingsplanen. Genomförandet av färdplanerna föreslås därför docka i och löpa parallellt med processen för ett genomförande av RUFS.

Figur. Genomförandet av färdplanerna löper parallellt med genomförandet av den regionala utvecklingsplanen

Politiska samtal som utgångspunkt för budget, prioritering och styrning

För att genomföra RUFS föreslås ett så kallat Regionalt Forum som ska fungera som en plattform för politiska samtal mellan Region Stockholm och länets kommuner kring regionens långsiktiga utveckling.

I genomförandet av färdplanerna föreslås mindre forum, bilaterala politiska samtal, mellan kommun- och regionpolitiker i respektive regional stadskärna. Dialogerna kan föras i anslutning till det större regionala forumet som bedrivs inom ramen för RUFS. Syftet med de politiska samtalen är att prioritera och planera vilka insatser som vi tillsammans behöver kraftsamla kring under en kommande två-årsperiod. Utgångspunkten för samtalen är färdplanerna samt resultaten i de lägesbilder som tas fram av Region Stockholm, se nedan.

Insatser och aktiviteter

De politiska samtalen kan ligga till grund för respektive organisations budgetarbete och verksamhetsplanering för kommande år. Insatserna i färdplanerna kan initieras genom politiska uppdrag eller bedrivas inom ramen för respektive organisations löpande verksamhet. Insatser i färdplanen kan även genomföras med hjälp av medel, finansiella anslag, från Region Stockholm eller andra aktörers utlysningar.

Insatserna i färdplanen för Kungens kurva- Skärholmen genomförs i samverkan mellan Region Stockholm, Stockholm stad och Huddinge kommun samt andra relevanta aktörer. På Region Stockholm leds arbetet med att genomföra färdplanerna av regionledningskontoret.

Lärande och utbyte genom nätverket för de regionala stadskärnorna

I nätverket för de regionala stadskärnorna sker ett gemensamt lärande och kunskapsutbyte kring de insatser och aktiviteter som pågår inom ramen för färdplanerna. I nätverket ingår representanter från kärnkommuner och andra regionala samhällsbyggnadsaktörer som har intresse och delaktighet i att utveckla en flerkärnig Stockholmsregion.

Uppföljning av utvecklingen genom Lägesbilder för de regionala stadskärnorna

Region Stockholm följer kontinuerligt upp utvecklingen i de regionala stadskärnorna inom de målområden som formulerats i färdplanerna. Uppföljningen sammanställs i så kallade Lägesbilder för de regionala stadskärnorna. Syftet är att få en nulägesbild över utvecklingen i de regionala stadskärnorna. Resultaten och slutsatserna diskuteras och analyseras tillsammans med kommunerna i de regionala stadskärnorna. Lägesbilderna och den kvalitativa analysen utgör sedan ett underlag för de politiska samtalen mellan kommun- och regionpolitiker.

Färdplan för den regionala stadskärnan

Täby Centrum-Arninge

Remissversion 251211

Region Stockholm

Region Stockholm, ansvarar och arbetar för en hållbar utveckling av Stockholmsregionen.

Visionen är att länet ska vara Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion, både för dig som lever och verkar här och för våra besökare.

Vårt regionala utvecklingsarbete grundas på kvalificerat underlag och analys. Genom samverkan med kommuner, näringsliv, universitet och högskolor, andra myndigheter och organisationer bidrar vi till att det finns en gemensam målbild för regionens utveckling. Vi tar initiativ till, skapar förutsättningar och bidrar till att visioner, mål, strategier och åtaganden i den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS, kan förverkligas.

Vi bevakar systematiskt utvecklingen i regionen och omvärlden och presenterar regelbundet kunskapsunderlag, analyser, scenarion, kartläggningar, utvärderingar, statistik och rekommendationer för regionens utveckling. Rapporterna tas fram internt inom Region Stockholm och av forskare, utredare, analytiker och konsulter på uppdrag av Region Stockholm.

Citera gärna innehållet i rapporten men uppge alltid källan. Att återge bilder, foto, figurer och tabeller (digitalt eller analogt) är inte tillåtet utan särskilt medgivande. 0

Region Stockholm
Regionledningskontoret
Box 30215, 104 25 Stockholm
Besöksadress:
Lindhagensgatan 98
Telefon: 08-123 100 00
registrator.rlk@regionstockholm.se
www.regionstockholm.se

Ansvarig handläggare: Namn
Konsulter: Namn

Ev omslagsfoto: Fotografen (-er)

Dnr:

Innehållsförteckning

Förord **4**

Inledning **5**

Uppdraget 5

Bakgrund 6

Färdplanerna ska bidra till vision och mål i den regionala utvecklingsplanen 7

Så här har färdplanen tagits fram 8

Det här är den regionala stadskärnan Täby Centrum-Arninge! **9**

Färdriktning och förslag på insatser **10**

Levande och attraktiva regionala stadskärnor 11

Regionala målpunkter för samhällsservice 13

Naturliga lokaliseringsplatser för näringsliv och innovation 15

Tillgängliga regionala stadskärnor som bidrar till hållbart resande 17

Genomförande av färdplanerna **19**

Politiska samtal som utgångspunkt för budget, prioritering och styrning 20

Insatser och aktiviteter 21

Lärande och utbyte genom nätverket för de regionala stadskärnorna 21

Uppföljning av utvecklingen genom Lägesbilder för de regionala stadskärnorna 21

Förord

[Skriv din text här]

Inledning

Uppdrag

För att genomföra intentionerna i den regionala utvecklingsplanen har klimat- och region-utvecklingsnämnden fått i uppdrag att, inom ramen för arbetet med att revidera den regionala utvecklingsplanen, ta fram färdplaner för de regionala stadskärnorna. Färdplanerna ska vara till för att utveckla såväl klimat-och resurseffektiva som attraktiva regionala stadskärnor baserade på deras karaktärer och komparativa fördelar. Färdplanerna ska även beakta hur kulturen kan involveras när de regionala stadskärnorna utvecklas.

Avgränsning

Uppdraget omfattar att ta fram åtta färdplaner, en för varje regional stadskärna. Till respektive färdplan tas även en lägesbild fram som utgör en statistisk uppföljning över utvecklingen inom respektive stadskärna. Denna färdplan avgränsas till den regionala stadskärnan Täby Centrum- Arninge. Insatser har tagits fram i nära samarbete med ansvariga från respektive regional stadskärna och avgränsas till att gälla frågor som regionens aktörer behöver samverka kring och som ingen enskild aktör har ensam rådighet över.

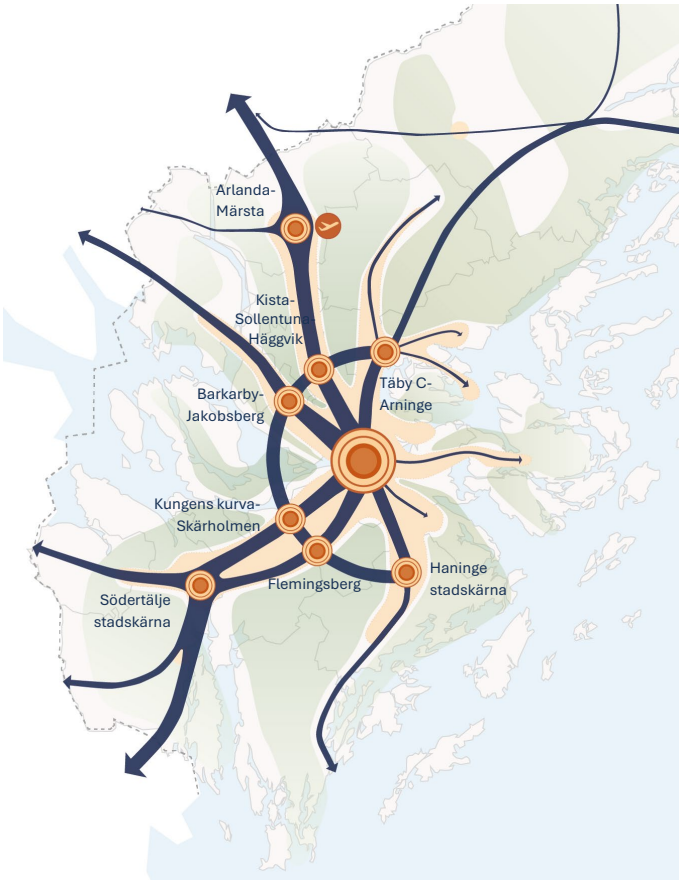
Bakgrund

Flerkärnighet - en strategi för en hållbar stockholmsregion

Att utveckla en mer flerkärnig Stockholmsregion, med åtta regionala stadskärnor är en grundläggande strategi för regionens utveckling sedan 2001. Attraktiva och levande regionala stadskärnor utanför den centrala regionkärnan har stor betydelse för att möta den framtida befolkningstillväxten på ett hållbart sätt och bidrar till visionen att vara Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion. Genom att stärka de regionala stadskärnorna skapar vi en bättre balans mellan arbetsplatser, service och bostäder i hela regionen samtidigt som det minskar belastningen på transportsystemet. Livskvaliteten ökar hos invånarna då fler får nära till viktiga samhällsfunktioner som vård, utbildning och kultur. En utveckling i de regionala stadskärnorna bidrar även till ett effektivt nyttjande av mark och gemensamma resurser och främjar ett hållbart resande med lägre klimatutsläpp.

Åtta regionala stadskärnor

I den regionala utvecklingsplanen pekas åtta regionala stadskärnorna ut; Södertälje stadskärna, Kungens kurva-Skärholmen, Flemingsberg, Haninge stadskärna, Arlanda-Märsta, Kista Sollentuna-Häggvik, Barkarby-Jakobsberg och Täby C- Arninge. Tillsammans med den centrala regionkärnan utgör de stommen i Stockholmregionens flerkärniga struktur. Stadskärnorna är strategiskt placerade invid några av regionens större knutpunkter i transportsystemet och har hög tillgänglighet med kollektivtrafik. Genom sina lägen, funktioner och höga regionala tillgänglighet har de förutsättningar att utvecklas till attraktiva lokaliseringsplatser för näringsliv, bostäder och viktiga regionala funktioner som till exempel utbildning, vård, rättsväsende, service, kultur, nöjen och idrott.

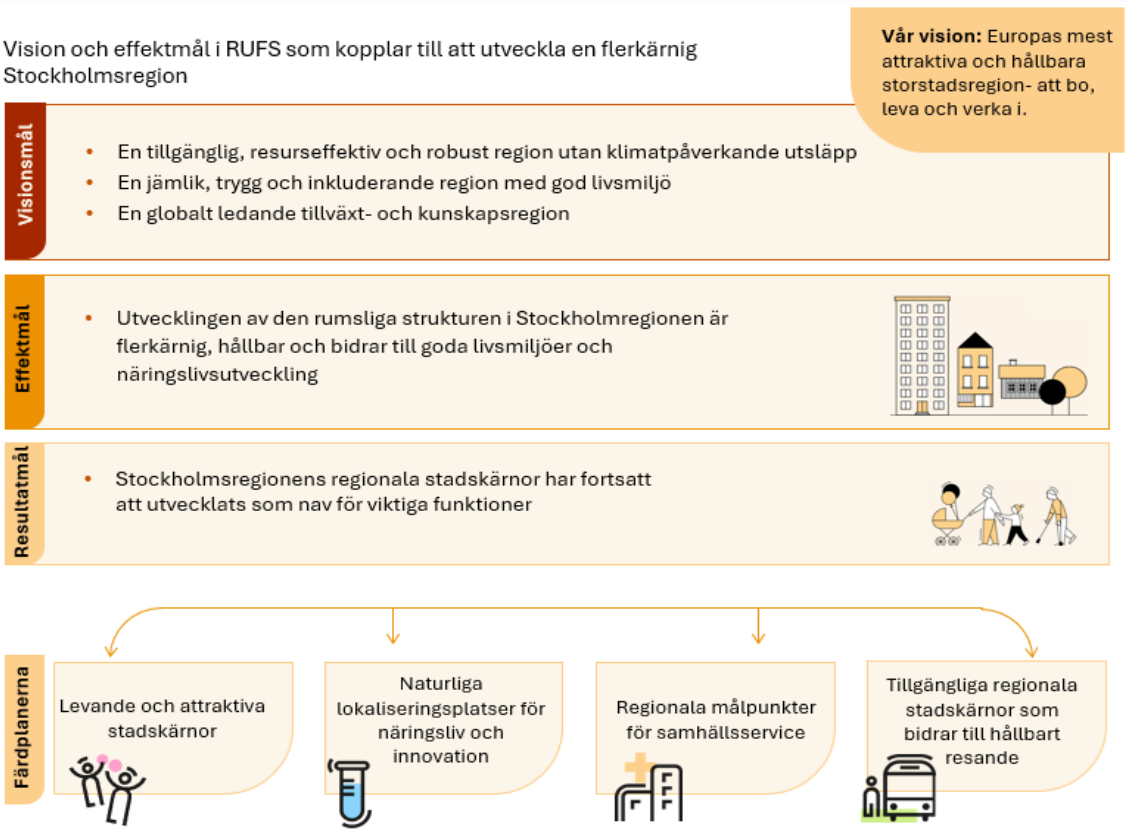

De regionala stadskärnorna är målpunkter för ett större regionalt omland och flera av dem har även ett storregionalt upptagningsområde och ingår i ett övergripande stadsnätverk i östra Mellansverige. De är alla olika i sin storlek och karaktär, och utvecklingen behöver därför utgå ifrån varje kärnas unika förutsättningar och karaktärer.

Färdplanerna ska bidra till vision och mål i den regionala utvecklingsplanen

Färdplanen för den regionala stadskärnan Täby Centrum- Arninge är en fördjupning av den regionala utvecklingsplanen, RUFS, och är ett gemensamt verktyg för att genomföra de intentioner och mål som finns i planen och som syftar till att utveckla en mer flerkärnig Stockholmsregion.

Att utveckla en mer flerkärnig Stockholmsregion är en grundläggande strategi för att nå visionen om att vara Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion- att bo, leva och verka i. I RUFS finns en målstruktur bestående av den övergripande visionen följt av visionsmål, effektmål och resultatmål. Effektmålen och resultatmålen visar riktningen mot visionen på lång respektive kort sikt. Samtliga mål har betydelse i arbetet för att utveckla en flerkärnig region och nå de övergripande visionsmålen. I bilden nedan visas endast det effektmål och resultatmål som direkt handlar om att utveckla en flerkärnig Stockholmsregion. Därutöver finns rumsliga principer och ett antal förhållningssätt kopplat till den rumsliga utvecklingen, vilka anger hur vi ska arbeta tillsammans för att stärka de regionala stadskärnorna genom den fysiska planeringen.

Figur x. Vision och mål i den regionala utvecklingsplanen, RUFS, som har direkt koppling till de regionala stadskärnorna. I arbetet med färdplanen har målen i RUFS brutits ned till fyra målområden som alla är viktiga för att utveckla en flerkärnig region och för att nå de övergripande målen. Lägesbilderna och insatser i färdplanerna är indelade efter de fyra målområdena.

Så här har färdplanen tagits fram

Arbetet med att ta fram färdplaner påbörjades i början av 2024 och har letts av regionledningskontoret på Region Stockholm. Arbetet har bedrivits i nära samarbete med de kommuner som har en regional stadskärna samt med Kulturförvaltningen och Trafikförvaltningen på Region Stockholm. Avstämningar med Hälso- och sjukvårdsförvaltningen och Locum har gjorts i enskilda frågor. Respektive kommun har därutöver haft möjlighet att bjuda in lokala aktörer för att delta i processen.

Under 2024 och 2025 genomfördes flera dialoger och workshops enskilt med respektive stadskärna. Fokus var att beskriva nuläget och fånga de utmaningar, möjligheter och behov som finns i respektive stadskärna. Dialogerna kompletterades med en statistisk uppföljning över utvecklingen i de regionala stadskärnorna, en så kallad lägesbild. Utifrån nuläget och kunskapsunderlaget övergick arbetet till att formulera vilka frågor och insatser som vi behöver samverka kring för att ta hand om de utmaningar, möjligheter och behov som identifierats för respektive stadskärna. Under hösten 2025 har färdplanernas innehåll stämts av med kommunerna och Trafikverket och internt med Region Stockholms förvaltningar.

Det här är den regionala stadskärnan Täby Centrum-Arninge!

Den regionala stadskärnan Täby Centrum-Arninge ligger omkring 20 kilometer nordost om den centrala regionkärnan. Täby-Arninge har ett strategiskt läge med närhet till E18, Norrortsleden och Roslagsbanan. I Täby-Arninge finns också närhet till vatten och natur samt ett brett utbud av bostäder, skolor, handel, idrott, friluftsliv och kultur.

Täby har anor sedan vikingatiden och vid 1800-talets slut hade Täby 1250 invånare. I och med Roslagsbanans tillkomst 1885 förbättrades kommunikationerna och Täby blev köping 1948, och sedan kommun 1971. Idag bor det nästan 25 000 personer i den regionala stadskärnan och drygt 13 000 personer har sin arbetsplats i kärnan.

Kärnan består av de två noderna Täby C och Arninge. Bebyggelsen i den regionala stadskärnan karaktäriseras av omväxlande flerbostadshus, villor, radhus samt verksamhetsområden. Sedan millennieskiftet har det pågått förarbete och planering av nya stadsmiljöer i närhet till service och kommunikationer. De områden som tillkommit under senare tid präglas av bostadskvarter med service och butiker i bottenvåningen i tydlig kvartersstruktur med inslag av parker och stadsgrönska. Det är främst tidigare ianspråktagen mark som bebyggts.

2021 öppnade Arninge station på Roslagsbanan. Stationen håller på att utvecklas till en betydelsefull bytespunkt för nordostsektorn med regional busstrafik, biltrafik och tåg. I närheten av bytespunkten pågår en utveckling av Arninge från ett externt handels- och verksamhetsområde till en funktionsintegrerad stadsdel med handel, bostäder, arbetsplatser, idrott och samhällsservice.

Arninges handelskvarter och verksamhetsområde utgör tillsammans den regionala stadskärnans största arbetsplatsområde. I Arninge finns en blandning av volymhandel, tillverkningsindustri, logistik, teknik/IT samt andra typer av verksamheter. Genom att fler företag inom cirkulär ekonomi och miljöteknik etableras får området alltmer ett hållbarhetstema och det planeras för nya kvarter med fokus på forsknings- och innovationsintensiva verksamheter inom cirkulär ekonomi, miljöteknik och samhällsviktig verksamhet.

I Täby Centrum finns en av de största handelsplatserna i Stockholmsregionen, Westfield Täby Centrum, som är en regional mötesplats med besökare från hela norra Stockholm. I centrala Täby finns också många andra branscher representerade, från lokala bilverkstäder till världsledande företag inom IT och säkerhet. I både Täby C och Arninge finns många platser för kultur och idrott av såväl lokal som regional relevans. I Täby C finns bland annat Tibble teater, Täby kulturhus, simhall och biograf, medan Arninge har mer friluftsliv och rekreationsmöjligheter. I Täby C finns även flera gymnasieskolor och vårdinrättningar.

I den regionala stadskärnan finns idag ett av Stockholmsregionens största stadsutvecklingsprojekt i och med omvandlingen av Täby galopp till Täby park, en helt ny stadsdel med över 6 000 bostäder och 5000 arbetsplatser som kommer att utgöra en blandad stadsmiljö med bostäder tillsammans med butiker, skolor, kultur, idrott och rekreation.

Placeholder

Karta regionala stadskärnan

Färdriktning och förslag på insatser

Färdplanen för den regionala stadskärnan Täby Centrum-Arninge visar på frågor som regionens aktörer behöver samverka kring och som ingen enskild aktör har ensam rådighet över.

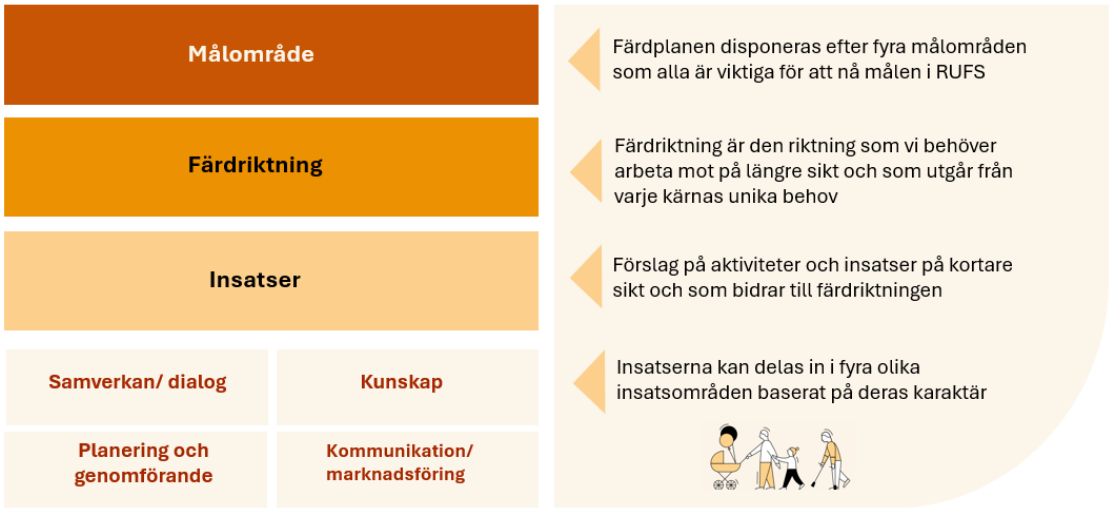
Färdplanerna är disponerade efter de fyra målområden som identifierats som viktiga för att nå mål och intentioner i den regionala utvecklingsplanen: Levande och attraktiva stadskärnor, Naturliga lokaliseringsplatser för näringsliv och innovation, Regionala målpunkter för samhällsservice och Tillgängliga regionala stadskärnor som bidrar till ett hållbart resande.

Inom varje målområde finns ett förslag till färdriktning samt förslag på insatser som arbetats fram tillsammans med kärnkommunerna och som baseras på varje kärnas unika styrkor, utmaningar och behov. Färdriktningen anger den riktning som vi tillsammans behöver jobba mot i ett mer långsiktigt perspektiv för att nå målen i RUFS. Insatserna har ett mer kortsiktigt perspektiv och är aktiviteter som ska bidra till en utveckling i linje med färdriktningen. Insatserna är generellt skrivna, tanken är att de formas tillsammans och konkretiseras allt eftersom man prioriterar, eller får i uppdrag, att arbeta med en insats.

Insatserna kan drivas av Region Stockholm, av kärnkommunerna eller av andra aktörer. Några insatser är gemensamma för samtliga regionala stadskärnor medan andra insatser är unika för den regionala stadskärnan Täby Centrum- Arninge. Läs mer under avsnittet Genomförande för att förstå hur vi kan arbeta med att genomföra insatserna i färdplanerna.

Insatser som har den här symbolen är gemensamma för alla regionala stadskärnor och har ett övergripande regionalt perspektiv. Det här är insatser där Region Stockholm kan leda det gemensamma arbetet. Ansvar för övriga insatser i färdplanerna kan variera mellan olika aktörer.

Färdplanernas struktur

Målområde: Levande och attraktiva stadskärnor

En förutsättning för att utveckla de regionala stadskärnorna och en mer flerkärnig Stockholmsregion är att det finns ett tillräckligt stort befolkningsunderlag i kärnorna, såväl under dag- som nattetid och att kärnorna är nåbara och tillgängliga för ett större omland. En bra balans mellan dag- och nattbefolkning ger i sin tur underlag för en fungerande dag- och kvällsekonomi och ett utvecklat serviceutbud och näringsliv. Det har stor betydelse för att utveckla levande, trygga och attraktiva stadskärnor.

Färdriktning mot en levande och attraktiv regional stadskärna

Fortsätt utveckla Täby Centrum-Arninge till en stadskärna med en blandning av bostäder, arbetsplatser och service och som attraherar såväl boende, besökare och verksamma i Stockholmsregionen.

Förslag på insatser

Öka kännedomen om de regionala stadskärnornas betydelse för Stockholmsregionens utveckling

Arbeta tillsammans med berörda aktörer för att skapa intresse och engagemang, såväl regionalt, nationellt som internationellt, för att utveckla de regionala stadskärnorna och en flerkärnig Stockholmsregion. Stärk berättelsen om de regionala stadskärnornas olika styrkor, potential och innehåll, för såväl boende, verksamma och besökare. Insatsen kan till exempel handla om att ta fram en film eller presentationsmaterial om de regionala stadskärnorna och syftet med att utveckla en flerkärnig Stockholmsregion. Det kan också handla om att anordna evenemang eller delta i forum för att sprida kunskap och väcka intresse kring utvecklingen av de regionala stadskärnorna.

Samverka kring en tryggare stadskärna

Attraktiva och levande stadskärnor innebär även trygga stadskärnor. Öka samverkan mellan kommunen, Region Stockholm och andra relevanta aktörer kring trygghet, attraktivitet och disponering av de platser och stråk som upplevs som otrygga i kärnan.

Målområde: Målpunkter för regional samhällsservice

I RUFS anges att de regionala stadskärnorna ska utvecklas till målpunkter för regional samhällsservice och viktiga funktioner. Målet är att de regionala stadskärnorna ska kunna komplettera utbudet i den centrala regionkärnan och öka balansen av arbetsplatser och service i regionen. Det gör att fler av regionens invånare får närhet och tillgänglighet till sådana funktioner som de behöver och använder i sin vardag. Ett brett och tillgängligt serviceutbud bidrar även till en levande och attraktiv stadskärna som fungerar för olika målgrupper och med aktiviteter över hela dygnet.

Färdriktning mot en regional målpunkt för samhällsservice

Fortsätt stärka utbudet av vård, utbildning och kultur i den regionala stadskärnan Täby Centrum-Arninge i takt med att kärnan växer.

Förslag på insatser

Samverka för att stärka kulturen i de regionala stadskärnorna
Öka den gemensamma kunskapen om kulturområdet i de regionala stadskärnorna och stärk samtalet mellan kommunerna och Region Stockholm kopplat till de kulturfrågor i kärnorna som har regional relevans. Verka för att öka kulturetableringar i de regionala stadskärnorna. Undersök var i de olika kärnorna olika typer av funktioner passar och samverka kring att identifiera lägen. Främja mellankommunala samarbeten kring etableringar kopplat till idrottens platser i de regionala stadskärnorna.

Underlätta matchningen mellan lokalutbud och efterfrågan inom kulturen
Undersök förutsättningarna för en regional plattform eller ”anslagstavla” där olika kulturella och kreativa branscher/ verksamheter skulle kunna hitta lokaler i de regionala stadskärnorna för sina respektive verksamheter.

Samverka kring etablering av yrkesutbildning i Täby Centrum-Arninge
Undersök tillsamman (kommunen, Region Stockholm, Myndigheten för yrkeshögskolan, näringslivet med flera) vilka behov och möjligheter det finns för att starta en yrkesutbildning kopplad till den utveckling som sker i Arninge när fler företag inom cirkulär ekonomi och miljöteknik etablerar sig där.

Samverka kring vårdens långsiktiga behov av mark och lokaler
Det finns idag ett stort utbud av primärvård i de centrala delarna av Täby Centrum-Arninge. I takt med att kärnan växer med nya bostäder och arbetsplatser genereras emellertid ytterligare behov av vård. Samverka och undersök framtida behov och strategisk lokalisering av vård i kärnan. Till exempel kan den planerade utvecklingen runt Tibble komma att generera ett behov av primärvård såsom till exempel vårdcentral och barnavårdscentral.

Målområde: Naturliga lokaliseringsplatser för näringsliv och innovation

I RUFS anges att de regionala stadskärnorna ska utvecklas till attraktiva lokaliseringsplatser för näringsliv och innovation, med fokus på en ökad etablering av kontor och kunskapsintensiva verksamheter. Att planera för ett arbetsplats- och besöksintensivt näringsliv i de regionala stadskärnorna bidrar till ett effektivt nyttjande av marken, hållbart resande och ger stadskärnor med liv och rörelse under hela dygnet. De regionala stadskärnorna har olika styrkor och ska komplettera varandra och den centrala regionkärnan. Det är därför viktigt att fortsätta stärka respektive stadskärnas olika profil och identitet när stadskärnorna utvecklas.

Färdriktning mot en naturlig lokaliseringsplats för näringsliv och innovation

Fortsätt stärka den regionala stadskärnan Täby Centrum-Arninges många små- och medelstora företag och arbeta samtidigt med att utveckla och bredda kärnans profil inom cirkulär ekonomi och hållbarhet.

Förslag på insatser

Stärk de regionala stadskärnornas olika profiler
De regionala stadskärnorna har olika karaktär, styrkor, utmaningar och behov. Samverka mellan Region Stockholm och kommunerna och kartlägg vilka profiler de olika regionala stadskärnorna har idag och skapa förståelse för hur de kan komplettera och stärka varandra. Undersök om- och hur man kan bredda profilen i respektive regional stadskärna för att ytterligare utveckla deras olika identiteter och varumärken och på så sätt positionera dem både i förhållande till varandra och till andra platser. De olika profiler kan vara inom såväl näringsliv som arkitektur, kultur och social identitet.

Verka för ett arbetsplats- och besöksintensivt näringsliv i de regionala stadskärnorna
Det pågår en ständig strukturomvandling och för att attrahera företagsinvesteringar och få företag att stanna kvar i de regionala stadskärnorna är det viktigt förstå hur näringslivet förändras framåt. Öka kunskapen om det framtida näringslivet och undersök gemensamt

vilka förutsättningar, behov och hinder det finns för att långsiktigt utveckla och stärka kontorsmarknaden och kunskapsintensiva verksamheter i de regionala stadskärnorna.

Stärk små och medelstora företags möjligheter till hållbar omställning genom finansiering och rådgivning

Samverka genom Almi till utvecklingen av den regionala stadskärnan genom att erbjuda små och medelstora företag tillgång till finansiering och rådgivning inom främst innovation och hållbarhet men även tydlig koppling mot finansiering. Genom att kombinera kapital med affärsutvecklande stöd skapas bättre förutsättningar för företag att investera i hållbara lösningar, utveckla nya affärsmodeller och stärka sin konkurrenskraft.

Målområde: Tillgängliga regionala stadskärnor som bidrar till hållbart resande

Enligt RUFS ska den flerkärniga utvecklingen bidra till ett hållbart resande och till att avlasta transportstråken in mot regionens centrala delar. För att utvecklingen i de regionala stadskärnorna ska kunna bidra till ett ökat resande med kollektivtrafik, gång och cykel behöver de ha en hög regional tillgänglighet med kollektivtrafik och goda kopplingar med gång och cykel, såväl till som inom kärnan.

Färdriktning mot en tillgänglig regional stadskärna som bidrar till hållbart resande

Fortsätt stärka kopplingarna på tvären mellan Täby Centrum-Arninge och övriga regionala stadskärnor, framför allt till kärnorna på den norra regionhalvan och till Arlanda flygplats.

Förslag på insatser

Ökad kunskap om resandets utveckling

Öka kunskapen om resandets utveckling till- och från de regionala stadskärnorna som ett stöd för planering och insatser och som underlag för uppföljning av kärnornas utveckling. Det kan exempelvis handla om tillval av finare indelning i de resvaneundersökningar som Region Stockholm tar fram eller genom statistisk uppföljning över resandet som Region Stockholm eller Trafikverket tar fram. Samverka även för att ta fram indikatorer för hållbart resande som gör det möjligt att följa upp och mäta resandets utveckling gentemot målen om hållbart resande.

Samverkan mellan nationell, regional och kommunal nivå

Öka den gemensamma kännedomen om respektive aktörs uppdrag och om de processer och projekt som pågår i de regionala stadskärnorna, kopplat till infrastruktur och kollektivtrafik. Underlätta processen genom att utveckla etablerade samverkansformer mellan Trafikverket, kommunerna och Region Stockholm att även inkludera frågor som har betydelse för de regionala stadskärnornas utveckling. Det kan exempelvis handla om att öka samsynen om de grundläggande planeringsinriktningarna i den regionala utvecklingsplanen och förståelse för de utmaningar som finns kopplat till barriärer och stadsutveckling i närheten av det nationella vägnätet och i kollektivtrafiknära lägen.

Samplanering mellan stadsutveckling och kollektivtrafik i den regionala stadskärnan

När kärnan växer behöver bebyggelse och kollektivtrafik samplaneras för att få till en attraktiv helhetsmiljö som inbjuder till ett hållbart resande. I Arninge sker en utveckling med nya arbetsplatsintensiva företag. Samverka med berörda aktörer för att skapa förutsättningar för ett hållbart resande när Arninge växer, undersök gemensamt lämpliga placeringar av busshållplatser och hur kopplingen och tillgängligheten till Arninge station kan stärkas från större arbetsplatser i området.

I centrala Täby sker en omfattande stadsutveckling och just nu pågår planering för att utveckla Tibbleområdet, öster om Täby Centrum. Planerna innebär bland annat att Tibble station kommer att få en helt ny betydelse i området och att samplanering behövs mellan bebyggelseutvecklingen och kollektivtrafikens stationer och hållplatser, däribland Expressbusslinje H.

Verka för stärkta kopplingar på tvären mellan Täby Centrum-Arninge och Kista-Sollentuna-Häggvik

De regionala stadskärnorna Täby Centrum-Arninge och Kista-Sollentuna-Häggvik har stor interaktion med varandra gällande pendling. Det är framför allt det arbetsplatsintensiva näringslivet i Kista- Sollentuna- Häggvik som genererar en hög inpendling från övriga kärnor. I den regionala utvecklingsplanen identifieras ett behov av att stärka kopplingen med kollektivtrafik mellan de regionala stadskärnorna.

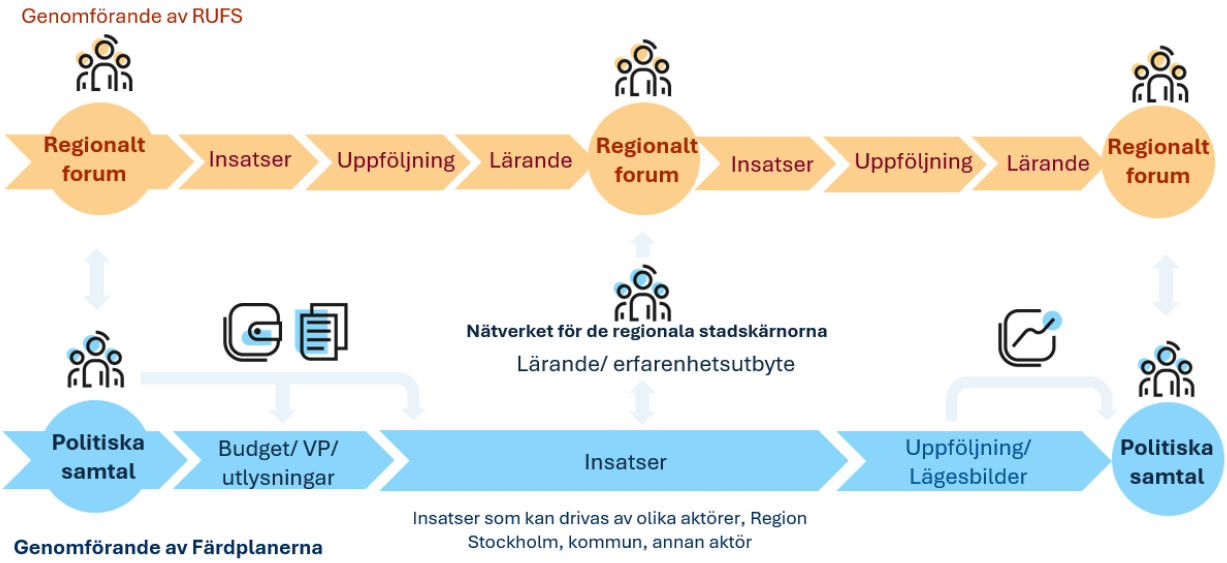
Fortsätt samverka med berörda aktörer, Täby kommun, Sollentuna kommun, Region Stockholm och Trafikverket, för att gemensamt undersöka förutsättningarna att på olika sätt öka tillgängligheten med kollektivtrafik mellan Täby Centrum och Kista-Sollentuna-Häggvik. Det kan handla om att fortsätta konkretisera sträckningen av den planerade expressbusslinjen J3 eller andra alternativa lösningar.

Fortsätt verka för en ökad tillgänglighet till Arlanda flygplats

Verka tillsammans med berörda aktörer för att undersöka förutsättningarna att öka tillgängligheten och förbättra restiderna med kollektivtrafik till Arlanda flygplats. Det kan exempelvis handla om att fortsätta arbetet med planerade expressbusslinjer mellan Täby Centrum-Arninge och Upplands Väsby och Kista-Sollentuna-Häggvik eller att studera alternativa åtgärder som finns i Arlandautredningens förslag.

Genomförande av färdplanerna

Färdplanen för Täby Centrum-Arninge är en fördjupning av RUFS och är ett verktyg för att genomföra intentionerna i den regionala utvecklingsplanen. Genomförandet av färdplanerna föreslås därför docka i och löpa parallellt med processen för ett genomförande av RUFS.

Figur x. Genomförandet av färdplanerna löper parallellt med genomförandet av den regionala utvecklingsplanen

Politiska samtal som utgångspunkt för budget, prioritering och styrning

Politiska samtal

För att genomföra RUFS föreslås ett så kallat Regionalt Forum som ska fungera som en plattform för politiska samtal mellan Region Stockholm och länets kommuner kring regionens långsiktiga utveckling.

I genomförandet av färdplanerna föreslås mindre forum, bilaterala politiska samtal, mellan kommun- och regionpolitiker i respektive regional stadskärna. Dialogerna kan föras i anslutning till det större regionala forumet som bedrivs inom ramen för RUFS. Syftet med de politiska samtalen är att prioritera och planera vilka insatser som vi tillsammans behöver kraftsamla kring under en kommande två-årsperiod. Utgångspunkten för samtalen är färdplanerna samt resultaten i de lägesbilder som tas fram av Region Stockholm, se nedan.

Insatser och aktiviteter

De politiska samtalen kan ligga till grund för respektive organisations budgetarbete och verksamhetsplanering för kommande år. Insatserna i färdplanerna kan initieras genom politiska uppdrag eller bedrivas inom ramen för respektive organisations löpande verksamhet. Insatser i färdplanen kan även genomföras med hjälp av medel, finansiella anslag, från Region Stockholm eller andra aktörers utlysningar.

Insatserna i färdplanen för Täby C-Arninge genomförs i samverkan mellan Region Stockholm, Täby kommun samt andra relevanta aktörer. På Region Stockholm leds arbetet med att genomföra färdplanerna av regionledningskontoret.

Lärande och utbyte genom nätverket för de regionala stadskärnorna

I nätverket för de regionala stadskärnorna sker ett gemensamt lärande och kunskapsutbyte kring de insatser och aktiviteter som pågår inom ramen för färdplanerna. I nätverket ingår representanter från kärnkommuner och andra regionala samhällsbyggnadsaktörer som har intresse och delaktighet i att utveckla en flerkärnig Stockholmsregion.

Uppföljning av utvecklingen genom Lägesbilder för de regionala stadskärnorna

Region Stockholm följer kontinuerligt upp utvecklingen i de regionala stadskärnorna inom de målområden som formulerats i färdplanerna. Uppföljningen sammanställs i så kallade Lägesbilder för de regionala stadskärnorna. Syftet är att få en nulägesbild över utvecklingen i de regionala stadskärnorna. Resultaten och slutsatserna diskuteras och analyseras tillsammans med kommunerna i de regionala stadskärnorna. Lägesbilderna och den kvalitativa analysen utgör sedan ett underlag för de politiska samtalen mellan kommun- och regionpolitiker.

Färdplan för den regionala stadskärnan

Arlanda-Märsta

Remissversion 251211

Region Stockholm

Region Stockholm, ansvarar och arbetar för en hållbar utveckling av Stockholmsregionen.

Visionen är att länet ska vara Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion både för dig som lever och verkar här och för våra besökare.

Vårt regionala utvecklingsarbete grundas på kvalificerat underlag och analys. Genom samverkan med kommuner, näringsliv, universitet och högskolor, andra myndigheter och organisationer bidrar vi till att det finns en gemensam målbild för regionens utveckling. Vi tar initiativ till, skapar förutsättningar och bidrar till att visioner, mål, strategier och åtaganden i den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS, kan förverkligas.

Vi bevakar systematiskt utvecklingen i regionen och omvärlden och presenterar regelbundet kunskapsunderlag, analyser, scenarion, kartläggningar, utvärderingar, statistik och rekommendationer för regionens utveckling. Rapporterna tas fram internt inom Region Stockholm och av forskare, utredare, analytiker och konsulter på uppdrag av Region Stockholm.

Citera gärna innehållet i rapporten men uppge alltid källan. Att återge bilder, foto, figurer och tabeller (digitalt eller analogt) är inte tillåtet utan särskilt medgivande.

Region Stockholm
Regionledningskontoret
Box 30215, 104 25 Stockholm
Besöksadress:
Lindhagensgatan 98
Telefon: 08-123 100 00
registrator.rlk@regionstockholm.se
www.regionstockholm.se

Ansvarig handläggare: Namn
Konsulter: Namn

Ev omslagsfoto: Fotografen (-er)

Dnr:

Innehållsförteckning

Förord **4**

Inledning **5**

Uppdraget 5

Bakgrund 6

Färdplanerna ska bidra till vision och mål i den regionala utvecklingsplanen 7

Så här har färdplanen tagits fram 8

Det här är den regionala stadskärnan Arlanda-Märsta! **9**

Färdriktning och förslag på insatser **10**

Levande och attraktiva regionala stadskärnor 11

Regionala målpunkter för samhällsservice 13

Naturliga lokaliseringsplatser för näringsliv och innovation 15

Tillgängliga regionala stadskärnor som bidrar till hållbart resande 17

Genomförande av färdplanerna **19**

Politiska samtal som utgångspunkt för budget, prioritering och styrning 20

Insatser och aktiviteter 21

Lärande och utbyte genom nätverket för de regionala stadskärnorna 21

Uppföljning av utvecklingen genom Lägesbilder för de regionala stadskärnorna 21

Förord

[Skriv din text här]

Inledning

Uppdrag

För att genomföra intentionerna i den regionala utvecklingsplanen har klimat- och regionutvecklingsnämnden fått i uppdrag att, inom ramen för arbetet med att revidera den regionala utvecklingsplanen, ta fram färdplaner för de regionala stadskärnorna. Färdplanerna ska vara till för att utveckla såväl klimat-och resurseffektiva som attraktiva regionala stadskärnor baserade på deras karaktärer och komparativa fördelar. Färdplanerna ska även beakta hur kulturen kan involveras när de regionala stadskärnorna utvecklas.

Avgränsning

Uppdraget omfattar att ta fram åtta färdplaner, en för varje regional stadskärna. Till respektive färdplan tas även en lägesbild fram som utgör en statistisk uppföljning över utvecklingen inom respektive stadskärna. Denna färdplan avgränsas till den regionala stadskärnan Arlanda-Märsta. Insatser har tagits fram i nära samarbete med ansvariga från respektive regional stadskärna och avgränsas till att gälla frågor som regionens aktörer behöver samverka kring och som ingen enskild aktör har ensam rådighet över.

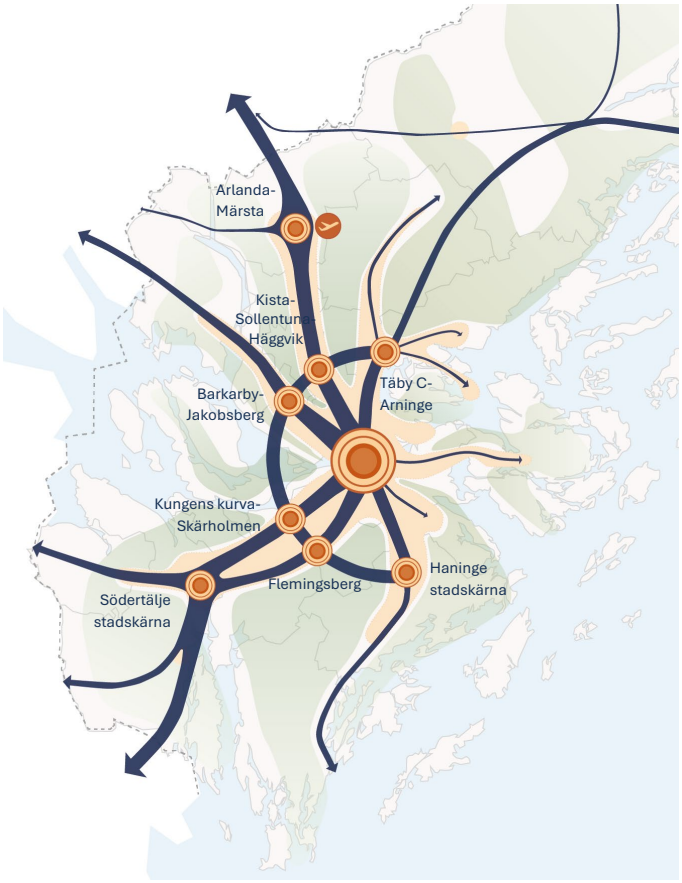
Bakgrund

Flerkärnighet - en strategi för en hållbar stockholmsregion

Att utveckla en mer flerkärnig Stockholmsregion, med åtta regionala stadskärnor är en grundläggande strategi för regionens utveckling sedan 2001. Attraktiva och levande regionala stadskärnor utanför den centrala regionkärnan har stor betydelse för att möta den framtida befolkningstillväxten på ett hållbart sätt och bidrar till visionen att vara Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion. Genom att stärka de regionala stadskärnorna skapar vi en bättre balans mellan arbetsplatser, service och bostäder i hela regionen samtidigt som det minskar belastningen på transportsystemet. Livskvaliteten ökar hos invånarna då fler får nära till viktiga samhällsfunktioner som vård, utbildning och kultur. En utveckling i de regionala stadskärnorna bidrar även till ett effektivt nyttjande av mark och gemensamma resurser och främjar ett hållbart resande med lägre klimatutsläpp.

Åtta regionala stadskärnor

I den regionala utvecklingsplanen pekas åtta regionala stadskärnor ut; Södertälje stadskärna, Kungens kurva-Skärholmen, Flemingsberg, Haninge stadskärna, Arlanda-Märsta, Kista-Sollentuna-Häggvik, Barkarby-Jakobsberg och Täby C-Arninge. Tillsammans med den centrala regionkärnan utgör de stommen i Stockholmregionens flerkärniga struktur. Stadskärnorna är strategiskt placerade invid några av regionens större knutpunkter i transportsystemet och har hög tillgänglighet med kollektivtrafik. Genom sina lägen, funktioner och höga regionala tillgänglighet har de förutsättningar att utvecklas till attraktiva lokaliseringsplatser för näringsliv, bostäder och viktiga regionala funktioner som till exempel utbildning, vård, rättsväsende, service, kultur, nöjen och idrott.

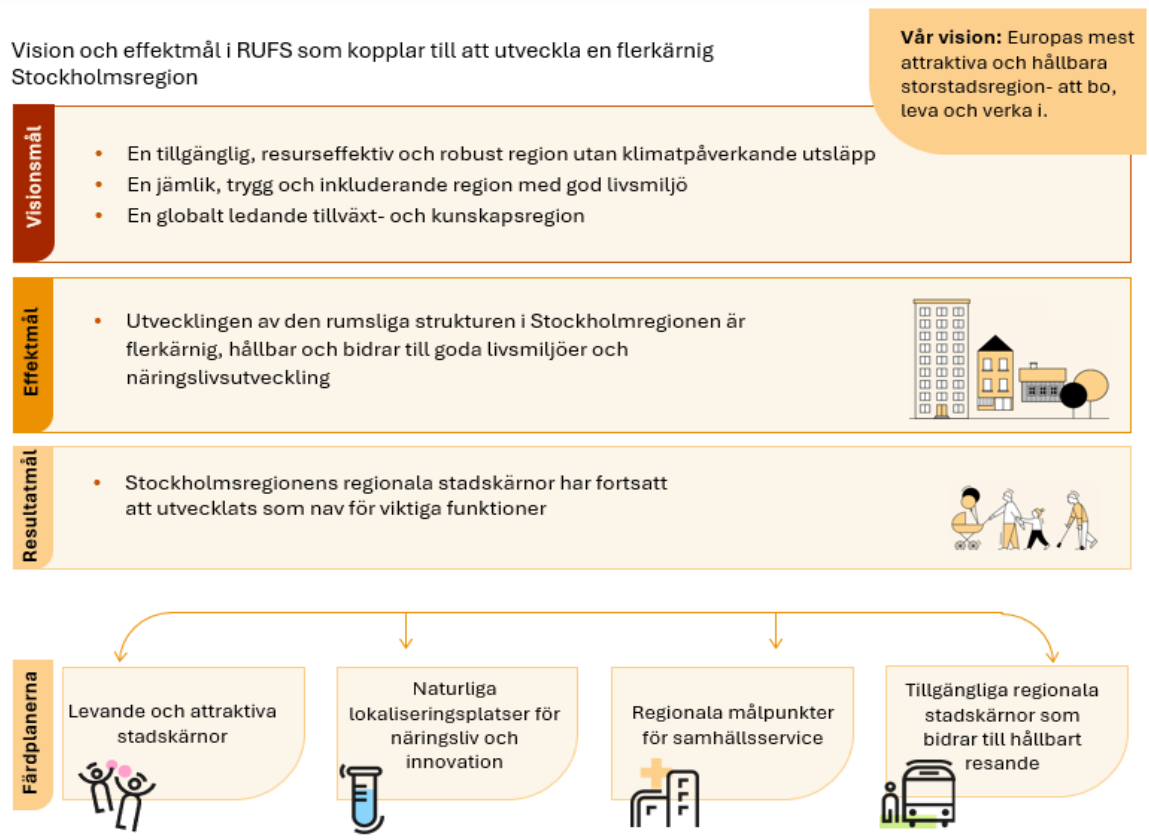

De regionala stadskärnorna är målpunkter för ett större regionalt omland och flera av dem har även ett storregionalt upptagningsområde och ingår i ett övergripande stadsnätverk i östra Mellansverige. De är alla olika i sin storlek och karaktär, och utvecklingen behöver därför utgå ifrån varje kärnas unika förutsättningar och karaktärer.

Färdplanerna ska bidra till vision och mål i den regionala utvecklingsplanen

Färdplanen för Arlanda-Märsta är en fördjupning av den regionala utvecklingsplanen och är ett gemensamt verktyg för att genomföra de intentioner och mål som finns i planen och som syftar till att utveckla en mer flerkärnig Stockholmsregion.

Att utveckla en mer flerkärnig Stockholmsregion är en grundläggande strategi för att nå visionen om att vara Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion- att bo, leva och verka i. I RUFS finns en målstruktur bestående av den övergripande visionen följt av visionsmål, effektmål och resultatmål. Effektmålen och resultatmålen visar riktningen mot visionen på lång respektive kort sikt. Samtliga mål är viktiga i arbetet för att utveckla en flerkärnig region och nå de övergripande visionsmålen. I bilden nedan visas endast det effektmål och resultatmål som direkt handlar om att utveckla en flerkärnig Stockholms-region. Därutöver finns rumsliga principer och ett antal förhållningssätt kopplat till den rumsliga utvecklingen, vilka anger hur vi ska arbeta tillsammans för att stärka de regionala stadskärnorna genom den fysiska planeringen.

Figur x. Vision och mål i den regionala utvecklingsplanen, RUFS, som har direkt koppling till de regionala stadskärnorna. I arbetet med färdplanen har målen i RUFS brutits ned till fyra målområden som alla är viktiga för att utveckla en flerkärnig region och för att nå de övergripande målen. Lägesbilderna och insatser i färdpla-nerna är indelade efter de fyra målområdena.

Så här har färdplanen tagits fram

Arbetet med att ta fram färdplaner påbörjades i början av 2024 och har letts av regionledningskontoret på Region Stockholm. Arbetet har bedrivits i nära samarbete med de kommuner som har en regional stadskärna samt med Kulturförvaltningen och Trafikförvaltningen på Region Stockholm. Avstämningar med Hälso- och sjukvårdsförvaltningen och Locum har gjorts i enskilda frågor. Respektive kommun har därutöver haft möjlighet att bjuda in lokala aktörer för att delta i processen.

Under 2024 och 2025 genomfördes flera dialoger och workshops enskilt med respektive stadskärna. Fokus var att beskriva nuläget och fånga de utmaningar, möjligheter och behov som finns i respektive stadskärna. Dialogerna kompletterades med en statistisk uppföljning över utvecklingen i de regionala stadskärnorna, en så kallad lägesbild. Utifrån nuläget och kunskapsunderlaget övergick arbetet till att formulera vilka frågor och insatser som vi behöver samverka kring för att ta hand om de utmaningar, möjligheter och behov som identifierats för respektive stadskärna. Under hösten 2025 har färdplanernas innehåll stämts av med kommunerna och Trafikverket och internt med Region Stockholms förvaltningar.

Det här är den regionala stadskärnan Arlanda-Märsta!

Den regionala stadskärnan Arlanda-Märsta ligger cirka 40 kilometer nordväst om den centrala regionkärnan. Kärnan har ett strategiskt läge intill E4:an mellan Stockholm och Uppsala och har hög tillgänglighet med kollektivtrafik. Kärnan trafikeras såväl av pendeltåg, regionaltåg, fjärrtåg, Arlanda Express samt busstrafik. Här finns också god tillgänglighet till parker, natur och rekreationsmiljöer.

Den regionala stadskärnan Arlanda-Märsta har varit bebodd sedan länge. Spår av markanvändningen genom historien utgör en viktig del av den regionala stadskärnans särart, liksom kulturmiljöernas arkitektoniska kvaliteter. I takt med järnvägens utbyggnad expanderade Märsta och blev en viktig järnvägsknut i regionen. När Arlanda flygplats etablerades på 1960-talet, som är en mycket stor arbetsplats, stärktes Märstas position ytterligare, som en servicestad till flygplatsen

Den regionala stadskärnan består idag av de två noderna, Arlanda flygplats och Märsta. Arlanda är Sveriges största internationella flygplats och tillgängligheten till flygplatsen har därför stor betydelse för Stockholmsregionens såväl som Sveriges samlade konkurrens- och attraktionskraft. Idag är infrastrukturen till den regionala stadskärnan hårt ansträngd samtidigt som kan vara svårt att röra sig mellan de två noderna. Det är därför viktigt att stärka tillgängligheten och få en redundans i systemet till såväl Arlanda flygplats som mellan Arlanda och Märsta.

Idag bor det nästan 12 000 personer i kärnan och nästan 17 000 personer har sin arbetsplats där. På Arlanda flygplats finns utöver dessa även många sysselsatta från andra delar av Sverige och världen, som inte syns i statistiken. Med anledning av restriktionerna kopplat till flygplatsen är bostäderna koncentrerade till Märsta medan arbetsplatserna framför allt är koncentrerade till Arlanda flygplats.

Arlanda-Märstas läge med såväl regional, nationell som internationell uppkoppling ger utmärkta förutsättningar för ett starkt och diversifierat näringsliv. De två starkaste branscherna är logistik och besöksnäring och runt flygplatsen ligger flera hotell, mäss- och konferensanläggningar. I den regionala stadskärnan finns även ett kunskapsintensivt näringsliv med startups och testbäddar inom flygbranschen. I Märsta finns ett varierat utbud av samhällsservice, till exempel finns Arlandagymnasiet som har flera nationella- och regionala program inom olika inriktningar och profiler, såsom exempelvis flygteknik. I den regionala stadskärnan finns också goda möjligheter till friluft- och idrottsaktiviteter samt flera olika idrottsanläggningar.

Visionen för den framtida utvecklingen av stadskärnan är att fläta samman Arlanda och Märsta genom ett aktivt och inbjudande stråk. Öster om Märsta station planeras en helt ny stadsdel att växa fram med en blandning och bostäder, arbetsplatser och service i kollektivtrafiknära läge. Det finns också potential att knyta ihop omgivningens kulturlandskap (vikingatid, medeltid och historisk tid) så dagens besökare kan ta del av det genom promenadstråk och skyltning. Gällande översiktsplan stödjer också en utveckling runt Arlanda flygplats mot en flygplatsstad med nya kvarter för bland annat kontor, handel och hotell. Denna kombination är en stark grund för att vidareutveckla området som en dynamisk och hållbar regional stadskärna med internationell betydelse.

Placeholder

Karta regionala stadskärnan

Färdriktning och förslag på insatser

Färdplanen för den regionala stadskärnan Arlanda-Märsta visar på frågor som regionens aktörer behöver samverka kring och som ingen enskild aktör har ensam rådighet över.

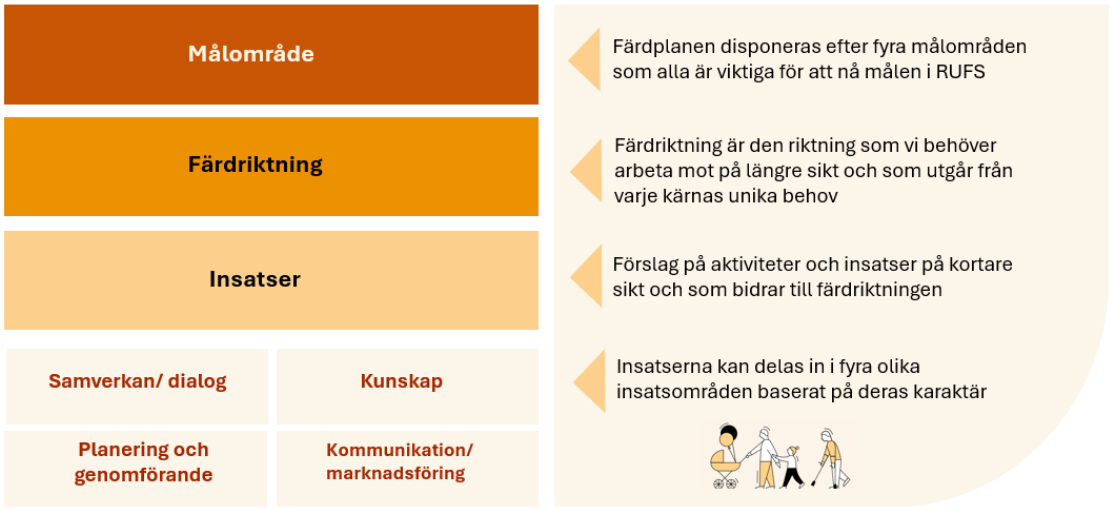
Färdplanerna är disponerade efter de fyra målområden som identifierats som viktiga för att nå mål och intentioner i den regionala utvecklingsplanen: Levande och attraktiva stadskärnor, Naturliga lokaliseringsplatser för näringsliv och innovation, Regionala målpunkter för samhällsservice och Tillgängliga regionala stadskärnor som bidrar till ett hållbart resande.

Inom varje målområde finns ett förslag till färdriktning samt förslag på insatser som arbetats fram tillsammans med kärnkommunerna och som baseras på varje kärnas unika styrkor, utmaningar och behov. Färdriktningen anger den riktning som vi tillsammans behöver arbeta för i ett mer långsiktigt perspektiv för att nå målen i RUFS. Insatserna har ett mer kortsiktigt perspektiv och är aktiviteter som ska bidra till en utveckling i linje med färdriktningen. Insatserna är generellt skrivna, tanken är att de formas tillsammans och konkretiseras allt eftersom man prioriterar, eller får i uppdrag, att arbeta med en insats.

Insatserna kan drivas av Region Stockholm, av kärnkommunerna eller av andra aktörer. Några insatser är gemensamma för samtliga regionala stadskärnor medan andra insatser är unika för den regionala stadskärnan Arlanda-Märsta. Läs mer under avsnittet Genomförande för att förstå hur vi kan arbeta med att genomföra insatserna i färdplanerna.

Insatser som har den här symbolen är gemensamma för alla regionala stadskärnor och har ett övergripande regionalt perspektiv. Det här är insatser där Region Stockholm kan leda det gemensamma arbetet. Ansvar för övriga insatser i färdplanerna kan variera mellan olika aktörer.

Färdplanernas struktur

Målområde: Levande och attraktiva stadskärnor

En förutsättning för att utveckla de regionala stadskärnorna och en mer flerkärnig Stockholmsregion är att det finns ett tillräckligt stort befolkningsunderlag i kärnorna, såväl under dag- som nattetid och att kärnorna är nåbara och tillgängliga för ett större omland. En bra balans mellan dag- och nattbefolkning ger i sin tur underlag för en fungerande dag- och kvällsekonomi och ett utvecklat serviceutbud och näringsliv. Det har stor betydelse för att utveckla levande, trygga och attraktiva stadskärnor.

Färdriktning mot en levande och attraktiv regional stadskärna

Fortsätt stärka Arlanda-Märsta som en attraktiv och levande regional stadskärna, såväl dag som kvällstid, med en ökad blandning av bostäder, arbetsplatser, service, kultur och upplevelser.

Förslag på insatser

Öka kännedomen om de regionala stadskärnornas betydelse för Stockholmsregionens utveckling

Arbeta tillsammans med berörda aktörer för att skapa intresse och engagemang, såväl regionalt, nationellt som internationellt, för att utveckla de regionala stadskärnorna och en flerkärnig Stockholmsregion. Stärk berättelsen om de regionala stadskärnornas olika styrkor, potential och innehåll, för såväl boende, verksamma och besökare. Insatsen kan till exempel handla om att ta fram en film eller presentationsmaterial om de regionala stadskärnorna och syftet med att utveckla en flerkärnig Stockholmsregion. Det kan också handla om att anordna evenemang eller delta i forum för att sprida kunskap och väcka intresse kring utvecklingen av de regionala stadskärnorna.

Verka för en tryggare miljö runt Märsta station

Attraktiva och levande stadskärnor innebär även trygga stadskärnor. Arbeta tillsammans med berörda aktörer; exempelvis Sigtuna kommun, Region Stockholm, Trafikverket, civilsamhälle och näringsliv kring trygghet och säkerhet i anslutning till Märsta station.

Stärk gröna och sociala värden längs stråket mellan Märsta och Arlanda

Det finns ett behov av att stärka kopplingen mellan kärnans två noder; Arlanda och Märsta, se även insats under tillgängliga regionala stadskärnor som bidrar till hållbart resande. Arbeta tillsammans för att utveckla ett sammanlänkande stråk som är attraktivt och inbjudande att röra sig utefter och som kan stärka Arlanda-Märstas identitet. Undersök hur den gröna infrastrukturen längs stråket kan utvecklas för rekreation, friluftsliv och ekologiska samband som en grund för kommande bebyggelseutveckling.

Öka kännedomen om Arlanda- Märstas historiska utveckling när kärnan växer

Verka tillsammans för att lyfta fram och tillgängliggöra Arlanda-Märstas kulturarv och lokala kulturhistoria för boende, besökare och näringsliv. Undersök olika sätt att öka kännedomen om Arlanda-Märstas historiska berättelse och hur det kan användas som en resurs för att stärka platsens identitet när kärnan växer.

Målområde: Målpunkter för regional samhällsservice

I RUFS anges att de regionala stadskärnorna ska utvecklas till målpunkter för regional samhällsservice och viktiga funktioner. Målet är att de regionala stadskärnorna ska kunna komplettera utbudet i den centrala regionkärnan och öka balansen av arbetsplatser och service i regionen. Det gör att fler av regionens invånare får närhet och tillgänglighet till sådana funktioner som de behöver och använder i sin vardag. Ett brett och tillgängligt serviceutbud bidrar även till en levande och attraktiv stadskärna som fungerar för olika målgrupper och med aktiviteter över hela dygnet.

Färdriktning mot en regional målpunkt för samhällsservice

Stärk utbudet av yrkesutbildning i den regionala stadskärnan Arlanda-Märsta. Verka för ett ökat och profilerat kulturutbud i takt med att kärnan växer.

Förslag på insatser

Samverka för att stärka kulturen i de regionala stadskärnorna
Öka den gemensamma kunskapen om kulturområdet i de regionala stadskärnorna och stärk samtalet mellan kommunerna och Region Stockholm kopplat till de kulturfrågor i kärnorna som har regional relevans. Verka för att öka kulturetableringar i de regionala stadskärnorna. Undersök var i de olika kärnorna olika typer av funktioner passar och samverka kring att identifiera lägen.

Underlätta matchningen mellan lokalutbud och efterfrågan inom kulturen
Undersök förutsättningarna för en regional plattform eller ”anslagstavla” där olika kulturella och kreativa branscher/ verksamheter skulle kunna hitta lokaler i de regionala stadskärnorna för sina respektive verksamheter.

Verka för att etablera yrkesutbildningar i den regionala stadskärnan
Undersök behov och möjligheter tillsammans med berörda parter (kommunen, Region Stockholm, Myndigheten för yrkeshögskolan och näringslivet) för att etablera yrkesutbildningar i den regionala stadskärnan inom branscher där kärnan är stark, såsom till exempel inom flygtrafik, logistik och besöksnäring.

Samverka kring ett ökat utbud av idrottsanläggningar

I den regionala stadskärnan Arlanda-Märsta finns stora ytor tillgängliga för etablering av olika sorters idrottsverksamhet. Undersök tillsammans vilka behov och möjligheter som finns för ökad etablering av nya idrottsfunktioner och främja mellankommunala samarbeten kring etableringar kopplat till idrottens platser i den regionala stadskärnan.

Verka för den regionala stadskärnan Arlanda–Märsta som testbädd för kultur

Flera teatrar använder den regionala stadskärnan Arlanda–Märsta som plats för att prova nya föreställningar, bland annat Wallmans salonger. Fortsätt att arbeta för att fler teatrar ska använda den regionala stadskärnan för att prova sina föreställningar.

Samverka kring framtida behov och strategisk lokalisering av vård i kärnan

I den regionala stadskärnan Arlanda-Märsta finns ett lokalt vårdutbud, men inte några regionala vårdfunktioner. Undersök behovet av och samverka mellan kommunen och Region Stockholm kring framtida vårdbehov och dess lokalisering i den regionala stadskärnan.

Målområde: Naturliga lokaliseringsplatser för näringsliv och innovation

I RUFS anges att de regionala stadskärnorna ska utvecklas till attraktiva lokaliseringsplatser för näringsliv och innovation, med fokus på en ökad etablering av kontor och kunskapsintensiva verksamheter. Att planera för ett arbetsplats- och besöksintensivt näringsliv i de regionala stadskärnorna bidrar till ett effektivt nyttjande av marken, hållbart resande och ger stadskärnor med liv och rörelse under hela dygnet. De regionala stadskärnorna har olika styrkor och ska komplettera varandra och den centrala regionkärnan. Det är därför viktigt att fortsätta stärka respektive stadskärnas olika profil och identitet när stadskärnorna utvecklas.

Färdriktning mot en naturlig lokaliseringsplats för näringsliv och innovation

Bevara och utveckla Arlanda-Märstas starka profil inom flyg, logistik och besöksnäring och använd den som en styrka vid utvecklingen av hela den regionala stadskärnan så att de olika kärndelarna stärker och kompletterar varandra.

Förslag på insatser

Stärk de regionala stadskärnornas olika profiler
De regionala stadskärnorna har olika karaktär, styrkor, utmaningar och behov. Samverka mellan Region Stockholm och kommunerna och kartlägg vilka profiler de olika regionala stadskärnorna har idag och skapa förståelse för hur de kan komplettera och stärka varandra. Undersök om- och hur man kan bredda profilen i respektive regional stadskärna för att ytterligare utveckla deras olika identiteter och varumärken och på så sätt positionera dem både i förhållande till varandra och till andra platser.

Verka för ett arbetsplats- och besöksintensivt näringsliv i de regionala stadskärnorna
Det pågår en ständig strukturomvandling och för att attrahera företagsinvesteringar och få företag att stanna kvar i de regionala stadskärnorna är det viktigt förstå hur näringslivet förändras framåt. Öka kunskapen om det framtida näringslivet och undersök gemensamt vilka förutsättningar, behov och hinder det finns för att långsiktigt utveckla och stärka kontorsmarknaden och kunskapsintensiva verksamheter i de regionala stadskärnorna.

Fortsätt stärka den regionala stadskärnan som innovationsnod inom grönt flyg och flygbränsle

Utnyttja den regionala stadskärnans unika karaktär med närhet till Arlanda flygplats och fortsätt att utveckla, tillsammans med berörda aktörer såsom näringslivet, kommunen, Swedavia och Region Stockholm med flera, förutsättningarna för testbäddar inom grönt flyg och flygbränsle.

Stärka och utveckla besöksnäringen – betydande för attraktionskraften

Besöksnäringen är viktig för en plats varumärke, tillväxt och attraktionskraft. Stärk besöksnäringen, utveckla fler besöksanledningar och mötesplatser till den regionala stadskärnan Arlanda-Märsta i samverkan mellan näring, kommun, Region Stockholm och andra berörda aktörer. Använd Arlanda flygplats funktion, som en internationell, nationell och regional nod, som en styrka och möjlighet för att stärka besöksnäringen i Märsta och andra delar av kärnan.

Stärk små och medelstora företags möjligheter till hållbar omställning genom finansiering och rådgivning

Samverka genom Almi till utvecklingen av den regionala stadskärnan genom att erbjuda små och medelstora företag tillgång till finansiering och rådgivning inom främst innovation och hållbarhet men även tydlig koppling mot finansiering. Genom att kombinera kapital med affärsutvecklande stöd skapas bättre förutsättningar för företag att investera i hållbara lösningar, utveckla nya affärsmodeller och stärka sin konkurrenskraft.

Målområde: Tillgängliga regionala stadskärnor som bidrar till hållbart resande

Enligt RUFS ska den flerkärniga utvecklingen bidra till ett hållbart resande och till att avlasta transportstråken in mot regionens centrala delar. För att utvecklingen i de regionala stadskärnorna ska kunna bidra till ett ökat resande med kollektivtrafik, gång och cykel behöver de ha en hög regional tillgänglighet med kollektivtrafik och goda kopplingar med gång och cykel, såväl till som inom kärnan.

Färdriktning mot en tillgänglig regional stadskärna som bidrar till hållbart resande

Öka tillgängligheten till kärnan och mellan kärnans olika noder, framför allt mellan Märsta och Arlanda, och underlätta för fler att gå, cykla och resa kollektivt i vardagen. Stärk Märsta som bytespunkt i kollektivtrafiksystemet och som en port till Arlanda flygplats.

Förslag på insatser

Ökad kunskap om resandets utveckling

Öka kunskapen om resandets utveckling till och från de regionala stadskärnorna som ett stöd för planering och insatser och som underlag för uppföljning av kärnornas utveckling. Det kan exempelvis handla om tillval av finare indelning i de resvaneundersökningar som Region Stockholm tar fram eller genom statistisk uppföljning över resandet som Region Stockholm eller Trafikverket tar fram. Samverka även för att ta fram indikatorer för hållbart resande som gör det möjligt att följa upp och mäta resandets utveckling gentemot målen om hållbart resande.

Samverkan mellan nationell, regional och kommunal nivå

Öka den gemensamma kännedomen om respektive aktörs uppdrag och om de processer och projekt som pågår i de regionala stadskärnorna, kopplat till infrastruktur och kollektivtrafik. Underlätta processen genom att utveckla etablerade samverkansformer mellan Trafikverket, kommunerna och Region Stockholm att även inkludera frågor som har betydelse för de regionala stadskärnornas utveckling. Det kan exempelvis handla om att öka samsynen om de grundläggande planeringsinriktningarna i den regionala utvecklingsplanen och förståelse för de utmaningar som finns kopplat till barriärer och stadsutveckling i närheten av det nationella vägnätet och i kollektivtrafiknära lägen.

Stärk kopplingarna inom kärnan och öka möjligheten för fler att gå, cykla och åka kollektivt.

Samverka med berörda aktörer; exempelvis Sigtuna kommun, Region Stockholm, Swedavia, Trafikverket och Försvarsmakten, för att öka tillgängligheten och stärka kopplingarna med gång, cykel och kollektivtrafik, framför allt mellan Arlanda och Märsta. Kartlägg behovet av arbetsplatsresor till Arlanda under dygnet och med olika trafikslag. Öka kunskapen om vilka hinder, brister och möjligheter som finns för att öka tillgängligheten till kärnans målpunkter och göra det enklare för fler att välja hållbara färdsätt i vardagen. Analysera även behovet av framkomlighet ur ett beredskapsperspektiv. Exempel på möjliga åtgärder; Bus Rapid Transit mellan Märsta- Arlanda, mikromobilitetslösningar, beteendeförändringar, ökad kännedom om befintliga resmöjligheter, ökad attraktivitet i befintliga lösningar, skyltning, stärkta kopplingar för gång- och cykel eller trygghetsfrämjande åtgärder.

Fortsätt samverka för att utveckla Märsta station

Arbeta tillsammans med berörda aktörer och i pågående processer för att utveckla Märsta station. Verka för en utveckling av Märsta station till en attraktiv och smidig bytespunkt som kan möta dagens och framtidens behov av ökad kapacitet och robusthet och som är funktionell, tillgänglig och trafiksäker.

Undersök hur Märsta station kan bli en integrerad del av flygresan

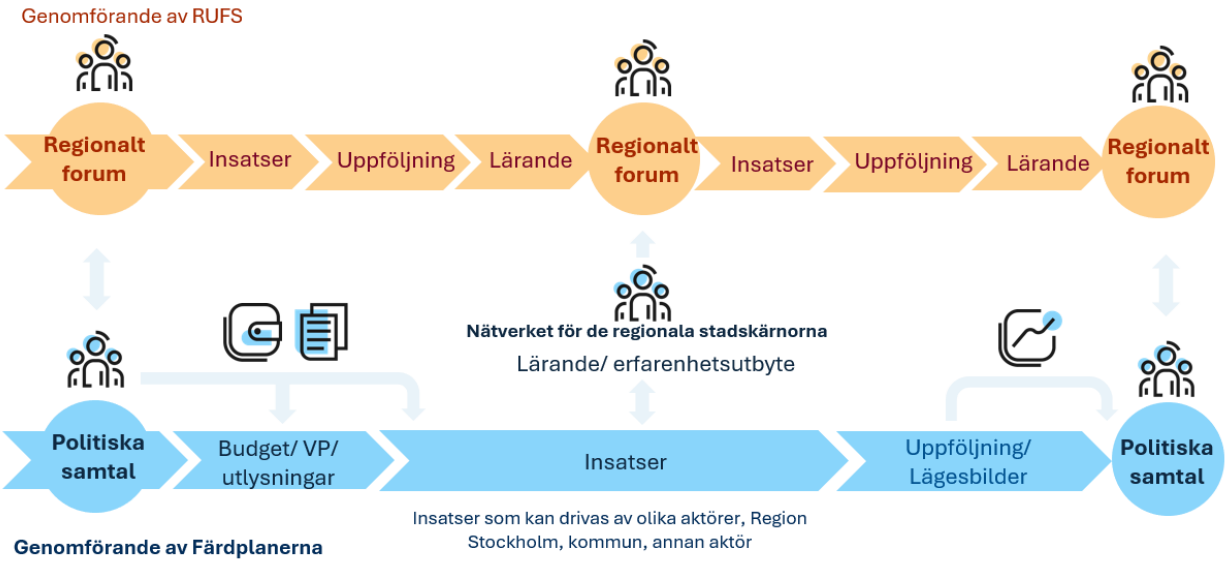
Undersök gemensamt med berörda aktörer, kommun, Swedavia, Region Stockholm och Trafikverket, hur Märsta station skulle kunna utformas som en entré till Arlanda flygplats och bli en integrerad del av flygresan. Undersök vilka funktioner som skulle kunna utvecklas här; terminal, incheckningsmöjligheter, service, bagagehantering till exempel.

Fortsätt verka för att ökad tillgänglighet till Arlanda

Verka tillsammans för en ökad tillgänglighet till Arlanda. Undersök hur tillgängligheten och attraktiviteten i befintligt kollektivtrafiksystem kan öka genom till exempel ändrad stationsavgift, utökad nattrafik eller genom andra förslag som beskrivs i Arlandautredningen.

Genomförande av färdplanerna

Färdplanen för Arlanda-Märsta är en fördjupning av RUFS och är ett verktyg för att genomföra intentionerna i den regionala utvecklingsplanen. Genomförandet av färdplanerna föreslås därför docka i och löpa parallellt med processen för ett genomförande av RUFS.

Figur x. Genomförandet av färdplanerna löper parallellt med genomförandet av den regionala utvecklingsplanen

Politiska samtal som utgångspunkt för budget, prioritering och styrning

Politiska samtal

För att genomföra RUFS föreslås ett så kallat Regionalt Forum som ska fungera som en plattform för politiska samtal mellan Region Stockholm och länets kommuner kring regionens långsiktiga utveckling.

I genomförandet av färdplanerna föreslås mindre forum, bilaterala politiska samtal, mellan kommun- och regionpolitiker i respektive regional stadskärna. Dialogerna kan föras i anslutning till det större regionala forumet som bedrivs inom ramen för RUFS. Syftet med de politiska samtalen är att prioritera och planera vilka insatser som vi tillsammans behöver kraftsamla kring under en kommande två-årsperiod. Utgångspunkten för samtalen är färdplanerna samt resultaten i de lägesbilder som tas fram av Region Stockholm, se nedan.

Insatser och aktiviteter

De politiska samtalen kan ligga till grund för respektive organisations budgetarbete och verksamhetsplanering för kommande år. Insatserna i färdplanerna kan initieras genom politiska uppdrag eller bedrivas inom ramen för respektive organisations löpande verksamhet. Insatser i färdplanen kan även genomföras med hjälp av medel, finansiella anslag, från Region Stockholm eller andra aktörers utlysningar.

Insatserna i färdplanen för den regionala stadskärnan Arlanda-Märsta genomförs i samverkan mellan Region Stockholm, Sigtuna kommun samt andra relevanta aktörer. På Region Stockholm leds arbetet med att genomföra färdplanerna av regionledningskontoret.

Lärande och utbyte genom nätverket för de regionala stadskärnorna

I nätverket för de regionala stadskärnorna sker ett gemensamt lärande och kunskapsutbyte kring de insatser och aktiviteter som pågår inom ramen för färdplanerna. I nätverket ingår representanter från kärnkommuner och andra regionala samhällsbyggnadsaktörer som har intresse och delaktighet i att utveckla en flerkärnig Stockholmsregion.

Uppföljning av utvecklingen genom Lägesbilder för de regionala stadskärnorna

Region Stockholm följer kontinuerligt upp utvecklingen i de regionala stadskärnorna inom de målområden som formulerats i färdplanerna. Uppföljningen sammanställs i så kallade Lägesbilder för de regionala stadskärnorna. Syftet är att få en nulägesbild över utvecklingen i de regionala stadskärnorna. Resultaten och slutsatserna diskuteras och analyseras tillsammans med kommunerna i de regionala stadskärnorna. Lägesbilderna och den kvalitativa analysen utgör sedan ett underlag för de politiska samtalen mellan kommun- och regionpolitiker.